

GORENJSKI GLAS

Leto XLIII — št. 84 — CENA 8 din

Kranj, petek, 26. oktobra 1990

stran 21

Cicciolina med Bohinjci

Tud na konc sveta se sm pa ke
pujav kšna naga pa žoftna!

*Odpore
strani*

Previdnost ob zaprtju
rudnika

Ločani napisali predlog zakona

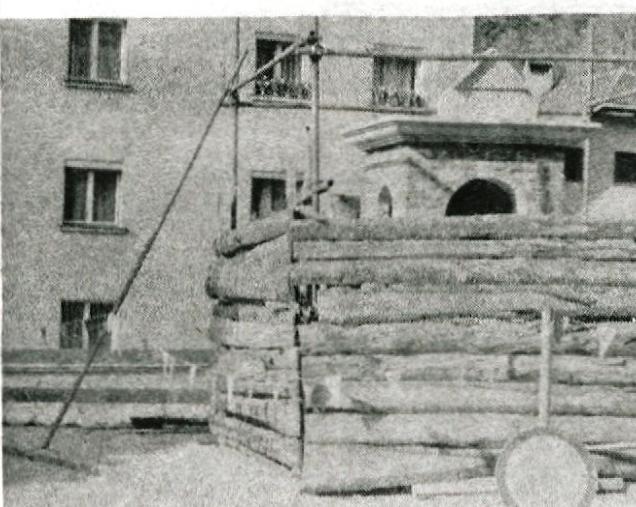
Škofja Loka, 25. oktobra - V škofjeloški občinski hiši so vzeli zares spodbudo svojih republiških posancev, naj bodo, če hočejo sebi dobro, čim bolj iniciativni, ko gre za vprašanje zaprtja Rudnika urana Žirovski vrh.

Kot odgovor na četrtek (18. oktobra) sklep republiške vlade o začasnem prenehanju izkorisčanja in raziskovanja uranove rude v Žirovskem vrhu je občinski izvršni svet že v torem dobil na mizo domači osnutek predloga zakona o prenehanju izkorisčanja urana. Osnutek so uskladili in dopolnili še s predlogi delavcev rudnika ter tako popravljenega dali v roke svojemu poslancu v republiškem parlamentu Franciju Feltrinu.

V predlogu zakona, ki se nanaša na podobna zakona o zapiranju rudnikov v Idriji in Mežici, Ločani natančno opredeljujejo obveznosti RUŽV in republiške vlade ob prenehanju izkorisčanja urana. Čeprav v občini niso ravno mojstri v pisanih zakonskih besedil, njihovo prehitelno poteko lahko označimo za modro. Zelo verjetno je namreč, da bi republiški birokrati, namenoma ali ne, v svojem predlogu zakona spregledali marsikaj, česar zaradi rudnika neposredno prizadeti Ločani niso. ● H. Jelov-

Jesen. Foto: Jure Cigler

Izvoznikom denar od blagovnih rezerv
Škofja Loka, 25. oktobra - Občinski izvršni svet se je v torem odločil, da proda 45-dnevne blagovne rezerve osnovnih živil in denar vrne gospodarstvu, konkretno izvoznim podjetjem, ki zaradi precenjenega dinarja (pa ne samo zato) na tujem dosega v povprečju za 30 do 40 odstotkov nižje cene kot na domačem trgu. Za razdelitev je na voljo okroglo 4,7 milijona dinarjev, ki jih bodo škofjeloška izvozna podjetja lahko dobila v obliki posojil s 17-odstotno obrestno mero. Izvršni svet meni, da bodo podjetja ta denar bolje izkoristila, kot da leži mrtvev blagovnih rezervah. Njihovo skladisje stane samo v treh mesecih 180.000 dinarjev. ● H. J.

Ustava brez skrivnosti in pasti

Vodje poslanskih klubov so se na torkovem sestanku v republiški skupščini zelo zagreto ločili predlaganega "voznega reda" javne razprave o osnutku ustave Republike Slovenije, nekatere predvsem iz opozicije, pa niso bili pretirano prizanesljivi s kritikami na račun ustavnih komisij in vodstva skupščine. Od sprejema osnutka v skupščini mineva že drugi teden, pa se skupščinska komisija za ustava vprašanja še ni sestala in ni pripravila programa razprav, čeprav je bilo tako dogovorjeno. Školčeva ZSMS - liberalna stranka celo ugotavlja, da nekatere skrbki preširoka razprava, ki že tako ali tako ne bo taka, kot smo načrtovali, saj nam ostaja le še slab mesec (do konca novembra) in jo bo treba podaljšati, saj v ustavi ni nepomembnih stvari, čeprav navidezno nekatere stvari tako zgledejo. Ne gre za širitev ustave s predlaganim 164 členov na 200, 300 kot jih ima sedanja, ampak za formulacije sedanjih določil, ki morajo biti večinsko sprejemljive.

Predsedstvo skupščine zavrača domneve o zaviranju razprave in priznava zamudo, vendar z zasnova razprave zagotavlja širino in objektivnost ter enakovredno veljavo strokovnih in državljanskih mnenj. Za izpeljavo razprav po občinah bodo zadolženi župani (prihodnjem teden jih bo sklical predsednik republiške skupščine), razpravljale bodo stranke, vključil pa se bo tudi Institut za raziskovanje javnega mnenja, pa strokovne organizacije (pravniki, pisatelji, ekonomi-

sti, zdravniki itd.), gospodarska zbornica, Zadržučna zveza.

Ustavna razprava ne sme biti samo praznjevne akumulatorjev brez pričakovanega učinka. Na županij je recimo velika odgovornost, da bodo razprave upoštevale različna mnenja, da ne bodo enostranske in da bodo enakovredno lahko sodelovali poslanci iz ene ali več občin, člani ustavnih komisij in strokovne skupine pa naj bi tematiko razlagali čim bolj objektivno in neopredeljeno, kar bo sicer težko, saj ima vsak od teh ljudi na ustavno tematiko le svoj izoblikovan pogled. Nič manjša ne bo odgovornost sestavljalcev poročil z razprav v smislu objektivnosti sporočanja stališč. Bo ustavna komisija kos sprotnemu ocenjevanju in oblikovanju stališč do predlogov. Če bo ustava slaba, jo bomo kmalu morali sprememnjati, kar pa zanesljivo ni naš interes, zato čas ne bi smel imeti glavne besede, ampak temeljito premišljene formulacije. Občine in republika morajo dati tokrat na voljo vse razpoložljive človeške in tehnične zmogljivosti, veliko odgovornost pa prevzemajo tudi sredstva javnega obveščanja, ki so dolžna predstaviti zasnova ustave, predvsem pa najbolj aktualna razhajanja. Naredimo torej ustavo, ki bo naša in jo bomo spoštovali. Vsi skupaj bomo imeli slabovest, če bo na predvidenem referendumu o ustavi veliko lističev, na katerih bo obkrožen "ne".

● J. Košnjek

Včeraj zasedala republiška skupščina

Bremen nas gospodarska kriza

Po razpoloženju na začetku včerajšnje seje republiške skupščine bo največ pozornosti povzročil predlog o pomoči slovenskemu gospodarstvu, posebej izvozemu, zakonu za izdajo obveznic za spodbujanje izvoza in zakonu o RTV.

Ljubljana, 25. oktobra - Skupščina Republike Slovenije je imela na dnevnem redu za današnjo sejo pomembna vprašanja. Seznamila se je z vedno bolj kritičnim gospodarskim položajem v Sloveniji, še posebej ob zadnjem blokadi republike Srbije, v obravnavo ji je ponujen predlog za izvozne stimulacije, ki jih zagotavlja republiška vlada za neto izvoz (razdelili naj bi 220 milijonov mark na osnovi neto izvoza v obdobju julij - september), čeprav na osnovi razprav na poslanskih klubih lahko skleparamo, da vsi z delom vlade le

niso zadovoljni in da bi se morala intenzivnejše, ne le z začasnimi ukrepi, rešiti reševanja gospodarstva. O tem se utegne razviti zanimiva razprava. Ko to poročamo, poslanci še niso začeli obravnavati vsebinskih vprašanj. Na dnevnem redu je spremembena sistema pokojninskega zavarovanja, zakon o RTV, ki naj bi ga sprejeli po hitrem postopku, pa zakon o osebnem delu, ki ga predlaga v razpravo ZSMS - liberalna stranka. Skupščina pa tudi ne bo obravnavala pobude Liberalne stranke o sprejemu deklaracije o samostojnosti sloven-

ske države in o prenehanju veljavnosti federalnih zakonov v Sloveniji.

Večji del uvodnega dela zasedanj je bil namenjen vprašanjem in predlogom. Predlagano je bilo, naj vlada Slovenije poseže na področje deviznega poslovanja, naj vlada pripravi predlog ukrepov v primeri blokade Srbije, naj gre zakon o RTV v reden in ne hiter postopek in naj dobi SDK Slovenije večja pooblastila. ● J. Košnjek

fasadne obloge

OGLED IN PRODAJA
GRADBINEC, SPONJNI PLAVŽ 4
JESENICE

TRGOVINA VIDMAR HOTEMAŽE 12

1. OBLETNICA JUTRI, V SOBOTO, 27.10.1990

UGODEN NAKUP VSEH IZDELKOV MESARIJE

DEGUSTACIJA

ČADEŽ PO 20 - 25 % NIŽJIH CENAH

PRISRČNO VABLJENI!

NOTRANJE POLITIČNI KOMENTAR

Preizkušena taktika

Odločitev srbske skupščine na predlog republiške vlade, da svoje interese, predvsem gospodarske, zaščiti s carinami, je bila pričakovana. Poskusi prodora srbskojugoslovenskih stališč prek pokojne partije je spodeljelo, spodeljel je poskus zaveznosti v zveznem predsedstvu in skupščini, v zvezni vladi, z močjo sile pa tudi ni posredovala Jugoslovanska ljudska armada. Ostali sta v bistvu samo dve možnosti: popolna samostojnost in pravna osamosvojitev Srbije in igranje na kartu avtonomije Srbov in spremembe meja republik, če bi se le-te odločile za konfederalno ureditev Jugoslavije. Dogodki na Hrvaškem in zadnje čase tudi v Bosni in Hercegovini neizpodbitno potrjujejo to tezo. Pritrujem tudi očenam, da je Srbija v zgodovini vedno dajala prednost politiki pred ekonomijo, da je vedno posegala po politični sredstvih in na tem področju dobila prednosti, na račun katerih je potem nadoknadiła trenutno povzročene ekonomske minuse.

Sveda pa ima srbska poteka, ki res ni skladna z njenimi proklamacijami o enotni Jugoslaviji, dva obraza. Odvisno je pač s katerega stališča jo ocenjuješ z jugoslovenskega stališča, je ta poteka protijugoslovenska, je ekonomsko in politično brezumna, pa dolgoročno škodljiva in v bistvu popolnoma odstopa od srbskega koncepta enotne federativne Jugoslavije. Zelo razviden je namen, da je blokada ena od metod, da se del Jugoslavije, predvsem Slovenija in Hrvaška, odcepita od Jugoslavije, ker je pač v taki državi nevzdržno živeti in je treba ubrati svojo pot, s tem pa se sami razglasita za razbijalc Jugoslavije, kar bi ju očrnilo pred zunanjim svetom. Srbija bi ostala Jugoslavija, prevzela bi njen mednarodnopravni status, vsi ostali pa bi ostali na hladnem, tudi brez denarja, ki so ga leta dajali v Beograd. Za Slovenijo velja podatek, da dajemo za zvezo najmanj poldružo milijardo dollarjev. Trgovinsko zaprtje Srbije s ciljem, da bo Beograd ostal glavno mesto take ali drugačne Srbije ali Jugoslavije, ima velik gmočni pomen, razen tega pa bi povzročil, vsaj kratko-ročno, škodo drugim v Jugoslaviji (Slovenija je vezana na Srbijo z 8 do 10 odstotki blagovnega prometa v obeh smereh) in bi jih ta učinek prisilil v omilitev svojih stališč. Koliko je Slovenija na to pripravljena, koliko imamo izračunov, je drugo vprašanje. To bi morali storiti že ob prvi blokadi slovenskega blaga na trgu Srbije. Če že drugega ne, bi morali upoštevati, da je srbski trg, vsaj sedaj, med najbolj rizičnimi, in da na njem ne kaže iskati velikih zaupnikov. Ne pomaga nam kratkočno javkanje, ker smo morali biti nanj pripravljeni. Delati bi morali v smeri srednjeročnega in dolgoročnega interesa: minimalna vezava na rizične trge, med katerimi je srbski, ob njem pa kaže postaviti tudi trge nam prijateljskih neuvrščenih držav, kjer smo se že opelki.

Pa še druga plat srbske potote, ki mogče marsikom ne bo po godu, vendar takšna je in jo moramo predvsem tako razumeti. Srbija je ravna sama v skladu s svojo ustavo, zavarovala je svoje državne interese (Slovenija jih je s svojimi zadnjimi dopolnila tudi) in se ravna po svoji ustavi, pri čemer je res vprašanje, kako jo je sprejela. Slovenci bi moralito ustavo vsaj prebrati. V njej o Jugoslaviji ni ne duha ne sluha. Kar je zapisano o njej, je samo to, da je Srbija ravna po svoji, ko ji federativna ureditev ne ustreza več. To bi pa v Sloveniji že morali vedeti. Da mislijo resno, so pokazali samo z eno pototo: ob sprejemu nove so na novo oštivili uradni list, čeprav sredi leta. ● Jože Košnjek

V pondeljek loška skupščina

Škofja Loka, 25. oktobra - V pondeljek, 29. oktobra, se bodo ob 16. uri na skupnem zasedanju zbrali odborniki vseh treh zborov škofjeloškega parlamenta. Osrednja točka dnevnega reda bo predlog stališč do pripomb k osnutku ureditvenega načrta LTH Vincarije, danih v javni razpravi. Izvršni svet zagovarja tehnološko-ekološko sanacijo tovarne pod pogoji skupine SEPO ter zjasnim odgovorom podjetja, kdaj bo sanacijo opravilo oziroma v kolikšnem času bo rabilo novo lokacijo za preselitev. Izvršni svet tudi predlaga skupščini v potrditev razpisne pogoje za oddajo Tavčarjevega dvorca na Visokem, kot informacijo pa posreduje še pregled davkov in prispevkov, ki jih plačuje škofjeloško gospodarstvo. ● H. J.

Krajani o klavnici

Škofja Loka, 25. oktobra - Krajevna skupnost Škofja Loka-mesto sklicuje v torek, 30. oktobra, ob 18. uri v loškem gledališču zbor krajjanov. Govorili bodo o ekološko-tehnološki sanaciji klavnice. ● H. J.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TCR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

naročnina za IV. trimester je 160,00 din

Gorenjski glas urejam in pišem: Štefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenec (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl - Zlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Žalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kulturna), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrično, Jesenice), Stojan Saje (družbeni organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šink (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevc in Mirjana Drakslar (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj

Tekoči račun pri SDR: 51500-603-31999

Telefon: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Vincencij Demšar, predsednik loškega izvršnega sveta

Potrtost je postala splošna bolezen

Osebno se mi zdi nujno, da se LTH izseli iz Vincarij, vendar je treba upoštevati realnost.

Škofja Loka, 25. oktobra - Novinarji, ki smo "preživeli" že vrsto občinskih vlad, sicer nismo poklicani, da bi ocenjevali in primerjali delo te ali one (to prepričamo volilcem), res pa je, da hitro začutimo, kako kateri bije srce, kje je močna, kje slabka. Za sedanjem škofjeloško vladu, ki jo vodi Vincencij Demšar, lahko rečem, da dela dokaj pošteno, nadstrankarsko, kako (ne)uspešna bo, pa seveda ni odvisno samo od njene zagretosti in strokovnosti, ampak tudi od teže problemov, ki prihajajo na njeno mizo. Rudnik urana Žirovski vrh, LTH-jeva Orodarna in livarna, klavnica, pomanjkanje prostora za razvoj industrije in stanovanjsko gradnjo so trenutno gotovo najtežji zalogaji, po katerih jo bodo merili ljudje in opozicija.

Gospod predsednik, eno so volilne obljube, drugo "vladanje". Kako se počutite v tej drugi koži?

»Krščanski demokrati pred volitvami nismo imeli tako oprijemljivih programov in obljub kot, denimo, Zeleni, čeprav smo seveda tudi za spoznavanje narave. Naši stranki je šlo bolj za duhovno plat, za moral, s katero smo ljudje zelo nizko zabredli. Zato ob vsaki priložnosti povem, da se dvojne morale ne moremo več iti, enkrat nastopati kot delavci, drugič kot občani, tretjič kot predstavniki vlad. Če bomo uspevali to, kar nas bremeniti, sprememljati, če ne bomo videli same sebe, potem bomo lahko marsikaj naredili. Mogoče je bilo še najbolj trdo v času nastajanja same loške vlade. Ko smo se konstituirali, ko so ljudje videli, da nismo obrnjeni proti drugim strankam, ki so bile prej v poziciji, so se umirili. V izvršnem svetu se trudim, da ne nastopamo strankarsko, čeprav seveda nihče ne more povsem iz svoje kože. Gre za to, da se poskušamo uskladiti,

drug druga obrusiti. Zato tudi menim, da bi bilo škoda katerokoli stranke, če ne bi mogla več živeti.«

Kakšno dediščino ste prevzeli od prejšnje vlade?

»Res je veliko problemov, ni pa vse tako narobe, da bi morali začeti iz temeljev. Škoda je, ker je loški prostor preobremenjen z industrijo, ker je bil doktor delavcev iz drugih krajev prevelik, ker smo omejeni prostor preveč pozidali in s tem onemogočili novo industrijo.«

V mišljih imate najbrž LTH v Vincarijih in klavnico. Lahko med njima potegnete vzorednico?

»V obeh primerih gre za problem Škofje Loke, pri klavnici pa tudi za širši. Mislim, da se bomo klavnice lažje rešili iz mesta, saj gre pri njeni sanaciji za manj denarja, torej tudi kasnejša preselitev ne bo tako težka. Osebno sem za to, da bi klavnici pustili, da sanira najbolj pereče probleme, hkrati pa ji postavili rok, do kdaj se mora izseliti. Ne zdi se mi realno, da bi jo danes, nepripravljeno, vrgli ven.«

Klavnica je en rok v bistvu že zamudila. Šte prepričani, da bi novega res sporočala?

»Mislim, da se jo lahko prisili s pogodbo med občino in klavicijo. Mislim tudi, da se bodo krajani, ki klavnice v mestu nočajo, s sedanjo sanacijo strnjali, če bodo vedeli, da bo čez pet ali deset let res odšla drugam.«

Za LTH v Vincarijih pa takšne zagotovila ne bo? Izvršni svet zagovarja sanacijo, kakšno pa je vaše osebno stališče?

»Osebno se mi zdi nujno, da se LTH izseli. Če bi republiška vlada soglasila, da gre v sklop opuščenega rudnika urana, bi bila to dobra rešitev. Vendar pa mora izvršni svet upoštevati realnost. Tovarna in delavci morajo živeti. Če ne bo mogoče najti ustrezne prostorske rešitve, če bo LTH na novo gradila v Vincarijih, potem je nerealno zahtevati in upati, da se izseli v desetih letih.«

Kako čutite opozicijo?

Ali je v Škofji Loki vladavenci ali ne, ne vem. Vem pa da opozicija dela, javno, kar je razumljivo, in poskuša pridobiti ljudi na svojo stran. Ne čuti pa, da bi hoteli rušiti sedajšnji izvršni svet.«

Nekateri vam očitajo, da vsi "pozognate", vas celo sprašujejo ali razmišljate o odstopu.

Res je. Ni pa res, da bi izvršni svet kar vse počez na pare sprejel. Imamo dolgoročno politiko za posamezna področja. Glede odstopa pa toliko; potest je postala nekakšna splošna bolezen. Zato tisti, ki nismo take narave, moramo dati čim več od sebe. Vem, da bi mogoče v prejšnji službi lepše, vendar me loški problemi ne bodo zlomili. V drugih občinah je že.

Kako se razumeta z županom?

»Čisto o vsem vedno ne nisliva enako, se pa dogovorja in uskladiva. Imam dober občutek.«

Zadnje čase je veliko govorila nasprotovanje pobudi SDZ in spremembu občinskega praznika.

»Podobno ima pravico dan vsak, kot se ima vsak pravico različno odzivati nanjo. Sem zato, da se zmeri mnene ljudi. Lahko tudi z glasovanjem vseh odraslih, ne samo skupščin (podobno morda tudi za LTH). Če ćutijo, da je 9. januar njihov praznik, naj bo. Sam ne bom razsodnik.● H. Jelovčan, fotografo: G. Šink

Škofjeloški aktivisti OF:

Ne izkopavajmo duha spora

Škofja Loka, 20. oktobra - Z množično udeležbo so nekdanji škofjeloški aktivisti OF in borci dokazali, da so še tu, da se ne bodo kar tako odgnali s slovenskega političnega prizorišča. Enotno so dvignili glas proti spremjanju škofjeloškega občinskega praznika, proti vsem lažem in polresnicam, s katerimi jih žalijo po medijih. O vsem, kar jih teži je spregovoril Bogdan Osolnik.

»Zalostno je, ker je prišel čas, ko moramo nekdanji borci in aktivisti spet dokazovati, da je noč temna in dan svetel,« je svojo diskusijo začel Ivo Bernard iz Ljubljane; »boli, da poskušajo izenačiti izdaljce z borci za svobodo in prikazati, da so umrli za domovino. So umrli za domovino, toda ne za našo. Za Hitlerjevo! Pustimo mrtve, da ležijo tam, kjer so pokopani, a ne izkopavajmo duha, ki je te mrtve tja pripeljal.«

Nova ustava je v glavnem sprejemljiva, ugotavlja naprej Bernard, ni pa v njej zajetih temeljev naše državnosti - Kočevski zbor. To mora priti v novo ustavo! Kritičen je bil tudi do dvoletnosti nove vlade, ko na eni strani priznava dosežke NOB, po drugi pa skuša vse to izničiti. Borci naj storijo vse, da

bodo mladi znali ločiti zrno od plev, resnico od laži. Zato morajo na vsak napad takoj odgovoriti.

Borci ne zahtevajo več pravic, kot jih uživajo veterani, druge svetovne vojne zahodnih držav. Imajo jih manj, kot oni, vendar naj ostane vsaj pri teh. So odločno proti preimenovanju ulic, spremjanju datumov občinskih praznikov, kot je primer prav v Škofji Loki. Predsednik skupščine občine Škofja Loka g. Hawlina je sicer hotel obrazložiti, da je bila to pač pobuda, kot se v demokratičnih družbah dogaja, vendar so bili borci odločni, da »Dražgoš ne dajo«, ne dovolijo spremjanja praznika, ki so ga vzeli za svojega ne le Škofjeločani, temveč mladi z vse Gorenjske.

Danes so Slovenci znova razdeljeni. Delno so za to tudi borci sami krivi, so priznali, kajti glasov niso dali pravim ljudem. Na naslednjih volitvah se bodo zagotovo drugače odločili. Prepričani so, da bo prihodnost pokazala, da so v vojni letih skušali narediti vse za dobrobit vsega naroda in da bosta vendar spet zmagala razum in pamet. ● D. Dolenc

Kako učinkovito organizirati podjetje

Kaj bo z denarjem od prodaje družbenega premoženja

Škofja Loka, 24. oktobra - To je bila tema seminarja, ki ga je 12. oktobra v obliki inštruktažnega posvetu organiziralo za škofjeloško gospodarstvo podjetje Help. Vodili so ga odvetnik Dušan Škrbec, Branka Mefat, vodja splošne službe v Julonu Ljubljana, in Janez Kikel, sodnik Registrskega sodišča v Kranju. Škofjeloške gospodarstvenike so seznanili z novostmi s področja pravne ureditve glede preoblikovanja podjetij takoj, ko je bil podan še sveži osnutek Zakona o privatizaciji podjetij. S praktičnim prikazom postopka pri preoblikovanju ter izpeljavo preoblikovanja v sodnem registru so med 21 gospodarstveniki združili živahnou razpravo.

Zakon o podjetju je s svojimi dvakratnimi spremembami svoje poslanstvo že opravil, dal pa je iztočnice, da sredstva podjetij v družbeni lastnini ne hajo biti last vseh in nikogar, temveč da se določi ime lastnika. Pri delniških družbah bi bi-

le to delnice, pri družbah z omejeno odgovornostjo pa delež lastnikov.

Preoblikovanje podjetij po osnutku Zakona o privatizaciji pomeni spremembo družbenih podjetij v kapitalske družbe,

tako da se vrednost družbenega kapitala pre

Petek, 26. oktobra 1990

ZSMS - Liberalna stranka

Demokratična alternativa brez križa in meča

...je geslo 14. kongresa ZSMS - Liberalne stranke, ki bo v soboto, 3. novembra, v Zagorju.

Ljubljana, 22. oktobra - ZSMS - Liberalna stranka je že predstavila programske dokumente za 14. kongres, med njimi tudi Manifest liberalizma, s katerim skuša opredeliti svoje pojmovanje liberalizma in dolgoročnje videnje ureditve Slovenije, projekta demilitarizacije in regionalizacije, predlog modela lastninjenja oz. privatizacije in Teze o razvoju Slovenije.

Manifest liberalizma poudarja, da je liberalizem skeptična država, ki jo preveva nezaupanje do vseh velikih projektov, pa naj se jih reče Socializem, Nacija ali Demokracija. V temelju liberalne politike postavlja človekove pravice, ki naj bi bile nedeljive in jih ne bi bilo mogoče kršiti, razveljaviti ali omejevati v imenu nobenega višjega interesa. Človekove pravice morajo zagotavljati in varovati zakoni, pred zakonom pa naj bi bili vsi ljudje enaki. Nobeni oblasti tudi ni mogoče popolnoma zaupati, zato jo mora civilna družba nenehno nadzorovati. Da bi bilo to mogoče, mora biti zagotovljena svoboda misli in govorja, svoboda tiska, združevanja in zbiranja. Suverena je le tista država, ki ima monopol nad sredstvi nasilja, d. Liberalci se v Manifestu liberalizma zavzemajo tudi za popolno demilitarizacijo naše države (mirovna politika) pa za družbeni sistem, katerega glavne značilnosti so tržno gospodarstvo, pravna in socialna država, ter za raznoliko Slovenijo oz. za Slovenijo regij, ki naj bi "protiutez" političnim opredelitvam, ki želijo Slovenijo organizirati kot unitarno državo, vedenje in upravljanje izključno in republiškega središča, in za

drugačno upravno-politično ureditev Slovenije, v kateri bi organizacijo in "uresničevanje" oblasti zaupali regiji, lokalno samoupravo pa občinam, ki naj bi ustrezale velikosti nekdanjih župnij.

Zavzemajo se tudi za dvodomno skupščino (državni zbor in zbor regij) in za to, da bi takoj po sprejemu nove ustave razpisali nove predčasne volitve. Razpis je po njihovem mnenju načelna opredelitev, ki ne bi smela biti prepričena kalkulacijam, katere mu političnemu taboru ustreza in kateremu ne. Da ne bi pri "konkretni delitvi" poslanski sedežev v državnem zboru prevladavale tako kot na minulih volitvah znotrajstrankarske kadrovsko kombinacije (pomemben je bil vrstni red kandidatov na strankarskih listah), predlagajo preferenčni glas (če kandidat dobi dovolj glasov, je izvoljen, neodvisno od vrstnega reda) ali pa "nemški model", po katerem se polovica poslancev voli neposredno po večinskem načelu, druga polovica pa na podlagi strankarskih list.

Kar zadeva privatizacijo, denacionalizacijo in podjetniško preobrazbo slovenskega gospodarstva, so v ZSMS - Liberalni

stranki mnenja, da je privatizacija lahko le dolgoročen, postopen proces, v katerem bomo morali še najmanj desetletje živeti v dvojnem gospodarstvu - s propagandačim družbenim in nastajajočim zasebnim sektorjem. Zavzemajo se za različne modele privatizacije, nasprotojujo pa dveh modeloma, ki se pogosto ponavljata kot odrešilni poti lastninjenja družbene lastnine: začasnemu podprtju v zvezdnu razdelitvi družbenega premoženja. Slednje je v nasprotju z ekonomsko logiko trga. V tržnem gospodarstvu namreč ne more biti nicesar podarjenega, temveč se blago (podjetje) lahko le kupuje in prodaja po določeni (tržni) ceni. Program ZSMS - Liberalne stranke predvideva, da bi v naslednjih petih letih privatizirali najmanj 30 odstotkov industrije, najmanj polovico storitvenih dejavnosti in posledice demilitarizacije, pa tudi to, da naj bi se uradna slovenska politika takoj začela obnašati v skladu s projektom Slovenia brez vojske in da naj pri zakonski ureditvi pravice do ugovora vodi izhaja iz najbolj liberalnih ureditev v Evropi (pravica do ugovora iz moralnih in religioznih razlogov pa tudi na podlagi političnega prečiščanja).

Denacionalizacija lastnine je potrebna, v primerih, kjer je mogoče lastnino vrniti v naravi (kmetijska zemljišča, gozdovi, mestne hiše), bi morala imeti prednost pred privatizacijo, sicer pa naj bi delež bivših lastnikov ovrednotili z upravljalskimi delnicami ali z državno odškodnino. Denacionalizacija po mnenju ZSMS - Liberalne stranke ne more biti sredstvo za poravnava preteklih političnih in socialnih krvic. Teh krivic preprosto ekonomsko ni mogoče poravnati, ne da bi bistveno preraželi družbeno akumulacijo med sedanjo

Slovenija brez vojske

ZSMS - Liberalna stranka ugotavlja, da je najboljša varnostna politika miru, ki jo je mogoče zagotoviti z mirovнимi pogodbami in tudi v okviru OZN in Evropske skupnosti. Predlaga, da bi Slovenija najprej Evropi in svetu predlagala eksperiment družbe brez vojske, doseglja, da bi ta eksperiment potrdila tudi Organizacija združenih narodov, temu pa naj bi sledila demilitarizacija, ki bi zajela umik vojaškega potenciala z ozemlja Slovenije, odprave vojaške obveznosti, prestrukturiranje vojaške industrije, ustanovitev mirovnega ministarstva...

ZSMS-jevski liberalci menijo, da je Slovenija za tak eksperiment idealen vzorec družbe in sicer zato, ker se na novo konstituira, ker na novo vzpostavlja svoj gospodarski sistem in ker zaradi svoje majhnosti ni nikomur nevarna. Predlagajo, da naj republiška skupščina takoj ustanovi komisijo, ki bi raziskala možnosti in posledice demilitarizacije, pa tudi to, da naj bi se uradna slovenska politika takoj začela obnašati v skladu s projektom Slovenia brez vojske in da naj pri zakonski ureditvi pravice do ugovora vodi izhaja iz najbolj liberalnih ureditev v Evropi (pravica do ugovora iz moralnih in religioznih razlogov pa tudi na podlagi političnega prečiščanja).

in preteklo generacijo, pri tem pa sta obe, vsaka na svoj način, odškodovanji zaradi zabol socialističnega režima: stara, ker je izgubila legalno pridobljeno premoženje, mlajša, ker nikoli sploh ni imela priložnosti, da bi ga pridobila. ● C. Zaplotnik

Ratomir Kafol je dejal, da metodologija zameglejuje dejansko sliko in da je letošnja skupna poraba klub zmanjšanju realno večja od lanske. Predlagal je tudi, da bi normative v družbenih dejavnostih prilagodili dejanskim gospodarskim razmeram.

za obnovo zdravstvenega doma v Bohinju (načrtovano) petino denarja, ostalo pa naj bi prihodnje leto; na področju socialnega skrbstva pričakujejo prav zdaj, v jesenskem času, večje število zahtev po enkratni in začasni pomoci; v telesni kulturi pripominjajo, da bo ogroženo delovanje dveh športnih klubov, če ne bo denarja za nakup kombinje, na področju kulturnih dejavnosti ugotavlja, da bodo bralci prikrajšani za marsikatero knjižnico novost in da jih čaka še nekaj izdatkov v preurejenem Planšarskem muzeju v Stari Fužini, v raziskovalni skupnosti se bojijo, da bo zaradi težav pri zagotavljanju denarja ostala nedokončana raziskovalna naloga, ki naj bi odgovorila, katero sorte koruze so primerne za pridelovanja v radovljški in jesenški občini. ● C. Zaplotnik

član izvršnega sveta Srečo Vernig je med drugim predlagal, da bi zaposlenost v ne-gospodarstvu prilagajali za-poslenosti v gospodarstvu in da bi za temelj financiranja skupne porabe postavili gibanje osebnih dohodkov.

stajajo pri organiziraju šolske dejavnosti višji izdatki, kot bi sicer. Šole naj bi do konca leta povzale finančne službe, sicer pa je skupščina na septembrskem zasedanju sklenila, da naj bi v občini prihodnje leto začeli s triletnim zbiranjem denarja za rešitev prostorske stiske v Srednji šoli gospodarsko-turistične in ekonomske usmeritve na Bledu.

Kar zadeva otroško varstvo, je v krajevni skupnosti Begunje ob dveh oddelkih želja še po tretjem. V občini se za zdaj o tem še niso izrekli, tudi zato ne, ker bi dograditev prostorov za novi oddelki sta bistveno več, kot so v začetku načrtovali. V zdravstvu ugotavlja, da bodo letos zbrali

nost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, starši pa otroke iz "mejnih okolišev" raje vpisujejo v večje šole (v Radovljščino in blejsko), čeprav se strokovna izobrazba zaposlenih po šolah ne razlikuje. Ker se gibljivi okoliši niso povsod uveljavili, na-

ost zmanjšala, zaustavilo pa se je tudi priseljevanje od drugod, je v osnovnih šolah Lipnica in Gorje vse manj otrok, star

Center za dnevno varstvo prizadetih v Kranju

Zavod ni več edina možnost za prizadetega

Natihoma, kakor tudi sicer živijo daleč od naših oči in src, so se sredi junija težko prizadeti otroci in mladostniki preselili iz varstvenega oddelka na Stritarjevi v Kranju v novi center za dnevno varstvo na Tomšičevi.

Kranj, oktobra - Zamisel o centru je več let zorela med zagnanci občin gorenjskih društev, ki skrbita za prizadete, Društva za cerebralno paralizo in Društva za pomoč duševno prizadetim, uresničili pa so jo letos, ko so bile zanje zrele tudi gmotne okoliščine. Prenehkaterim staršem, ki bi bili prej prisiljeni oddati prizadetega otroka v zavod, tega zdaj ne bo treba.

Za prizadete otroke je v Kranju trenutno kar dobro poskrbljeno, so oandan za okroglo mizo ugotovljali predstavniki omenjenih društev. Do sedmega leta so lahko obiskovali razvojni vrtec, potem so se njihova pota razšla v troje smeri: kdor je bil zmožen osnovnega solanja, ga je nadaljeval (več del v šoli s prilagojenim programom), uka manj sposobne so vzele v usposabljanje učne delavnice, najtežje prizadete pa so sprejeli v varstveni oddelki. V Kranju je bilo možno vse troje, le slednji so bili prostorskino tako utesnjeni, da niso mogli sprejeti vseh otrok, potrebnih dnevnega varstva. V marsikateri družini, ki bi nemarata rada obdržala otroka doma, so se odločili za zavod. Z novim centrom za dnevno varstvo bo morda kak otrok več ostal v družini, pa vendarle ne ves dan v breme staršev (najsi bodo nanj še takoj navezani, prizadeti otrok nedvomno terja veliko več nege in skrbi kot zdrav).

Novi center na Tomšičevi so nam predstavile Francka Kostic, pedagoški vodja, Darja

jazno oskrbo v času, ko so starši zaposleni. Tu jih nahramimo, negujemo in poskrbimo za primerno zaposlitev, bodisi delovno terapijo bodisi privajanje samostojnemu življenju. Štirje naši otroci pa so telesno popolnoma nebogljeni, čeprav sicer komunicirajo, tako da moramo v celoti poskrbeti za njene. Prihodnje leto bo hiša polna, kajti pri tej populaciji prizadetosti pričakujemo le priliv, nikakršnega odliva. Morda se bo pojivala tudi potreba po popoldanskem varstvu. Že zdaj vemo, da bodo tudi prostori na Tomšičevi v prihodnjem postali pretesni, vendar upamo, da bo družba znala poskrbeti za nove, da bo postal vse bolj samo po sebi umevno, da lahko prizadeti ostajajo v družini, med nami.«

Osmerica pri vsakodnevnih opravlilih

Francka Kostic

Darja Žnidaršič

Gorazzd, Petra, Metod, Jure, Lojze, Anita, Ana in Marjana so torej prvi prebivalci Tomšičeve 14, pa seveda varuhinje in specialne pedagoginje, brez katerih bi ne mogli. Morda pa bo novi center kmalu dobil še kakega stanovalca, kajti mansardo obnovljene hiše so uredili tako, da lahko postane bivalna skupnost za odrasle prizadete osebe, ki nimajo več staršev ali pa bi želele samostojno živeti proč od njih. V to jabolko za zdaj še ni ugriznil nihče, čeprav obstajajo tovrstne potrebe. ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

POMISEL

Odgovornost za zdravje

Pred časom je pogovor z namestnikom republike sekretarjem za zdravstveno in socialno varstvo dr. Tonetom Koširjem nanesel tudi na odgovornost za zdravje, ki utegne v prihodnji zdravstveni zakonodaji učakati bistven zasuk. Tedaj je namreč dejal, da bo po novem odgovornost za zdravje v večji meri položena v roke posameznika, medtem ko bo morala država zagotoviti pogoje, da bo človek to odgovornost v resnici lahko uresničeval. Okrogla miza o odgovornosti za zdravje, ki jo je nedavno tega v Ljubljani priredila revija Otrok in družina, pa je znova spomnila na ta vprašanja.

Zdravje ni zgolj odsotnost bolezni, pač pa »stanje telesnega, duševnega in socialnega blagostanja človeka«, kakor ga je opisala Svetovna zdravstvena organizacija. Posameznik ima sicer v rokah veliko niti do takega in drugačnega blagostanja, ne pa vseh. Kakovost naravnega, delovnega, bivalnega okolja, ki v veliki meri vpliva na zdravje, ni docela v posameznikovih rokah. Celo kakovost prehrane, ki jo uživa dan za dan, je odvisna od številnih dejavnikov. Čeprav jo je kot bio hrano prideval na domačem vrtu, ji poprej omenjeno naravno okolje jemlje precejšnji delež njene bio vrednosti. Ljudje dandanašnji niso več toliko nevedni, da bi ne ločili zdrave hrane od manj zdrave. Toda odsotnosti zelenjave, sadja, mlečnih izdelkov in drugih vrednih živil na naših krožnikih, ni pripisati zgolj ne-poučenosti in neodgovornemu odnosu do lastnega zdravja, pač pa tudi denarnici. Žal je že tako, da so zdrava in polnovredna živila dražja od tistih manj zdravih. Kdor ima sušo v žepu, najbrž ne bo ocenjeval razmerij med vitaminimi, beljakovinami, maščobami in hidrati v hrani, pač pa dejstvo, da bo za malo denarja dobil čimveč nasitne hrane. To nam potrejujejo tudi izkušnje živilskih trgovcev, ki vedo povedati, da po plačilih dneh v trgovinah zmanjka kruha, testenin in cenenih mesnih izdelkov. Ob tem mi prihaja na misel tudi zgodba z nekega šolskega izleta: ko namreč žejni petošolec ni imel dovolj denarja za sadni sok, si je lahko privoščil le hladno malo pivo.

In poduk? Ko mi bo država lahko zagotovila cenejši sok od malega piva, cenejšo zelenjavo od gotovih jedi v konzervi, cenejše goveje meso od svinskega, mi bo lahko v tem pogledu naložila tudi večjo odgovornost za moje zdravje. Sicer pa menim, da pri zdravju veliko vlogo igra tudi zadovoljstvo z delom in plačo ter socialne razmere. Kolikšna je pri tem izključna posameznikova odgovornost, lahko oceni vsakdo sam! ● D. Z. Žlebir

SVET BREZ BLEŠČIC

Začarani krog

»Dosej nismo jadikovali, čeprav nam z dvema delavskima plačama ni šlo posebej dobro. Sva kovinar in delavka v obutveni tovarni, z otrokom, starima pet in dve leti, stanujeva v enosobnem stanovanju na Planini. Še do lani sva kovala načrte, da bi hiši staršev dogradila prizidek, da bi vsaj dostojno stanovali, kajti na 28 kvadratnih metrih 4-članska družina go-tovo ne more kulturno prebivati. Tudi lani sta bili najini plači majhni, stroški pa visoki. Slednjim smo bili lažje kos, ker za otroka ni bilo treba plačevati polne oskrbne cene v vrtcu, pa tudi pri stanarini je bilo odšteve nekaj subvencije. Uspelo nam je celo nekaj prihraniti. Tako sva nekaj časa lahko gledala na življenje z lepše plati, zavedajoč se, da gre nekaterim še slabše. Letos pa zlepna ne pridevemo na zeleno vejo. Otroka veliko obolevata: najbrž naše nemogoče stanovanjske razmere pri tem niso povsem nedolžne. Nekaj mesecov zapored sem v podjetju vzel bolnišča za otroka, ker je pri nas za to pač več razumevanja kot v ženini tovarni. Pri plači se to strahovito pozna. Spet drugič je bila žena zaradi pomanjkanja dela v tovarni poslana na prisilni dopust, kar se je tudi poznalo pri plači. Ko bi bilo le mogoče načrtovati njen prisilni dopust z obolenjem otrok, da bi ne bila izmenjena oba doma in da ne bi bilo petnajstega v kuverti pri obeh manj denarja! Toda ne bolezni ne čakanja na delo ni moč programirati! Tako smo bili prisiljeni živeti z manj denarja. Namesto da bi vlagala v gradnjo prizidka pri starših, sva si pri njih celo izposojala, da smo pred petnajstim v mesecu lahko staknili konec s koncem. In tudi misel na popravilo našega trinajstletnega fička, ki je tudi eden od velikih družinskih potrošnikov, sva moralna za lep čas opustiti.«

Tako je pričeloval mladi družinski očes, ki ne ve izhoda iz težav. Zaupal nam je tudi, da že dva meseca ni poravnal stanarine in da tudi položnici za vrtce še čakata, da predeta naslednji plači. Čeravno sta otroka toliko odsotna iz vrtca, se na položnici to bistveno ne pozna! Sicer pa pravi, da ga je groza zneskov, ki se zaradi odlaganja plačila samo kopijo. Toda, kaj naj storiti: pri starših si ne more izposojati v nedogled, slednjič tudi živita zgolj od pokojnine. Na vprašanje, ali ne bi zamenjal stanovanja za večje, da bi vsaj otrokom zagotovil bolj zdravo življenje, se je le bridko nasmehnil: kako, ko pa celo za to najmanjše stanovanje ne zmorem rednega plačevanja! Tu se začarani krog zapre in konec je vsakršne modrosti. ● D. Z. Žlebir

Klub Harmonija vabi

Kranj, oktobra - Včasih je razvezo težko preboleli, priznavajo bivši zakonci, kajti samo z razvezo na sodišču ni "vsega konec", ne da se preprosto prerezati s preteklostjo. Da bi bil ta prehod malo lažji, se je v Kranju oblikovala terapevtska skupina, ki skuša pomagati premagovati težave, bojavzni in stiske ob spremembah, ki spremeljajo porazvezeno obdobje posameznika. Pri tej terapevtski skupini, ki se sestaja vsako drugo sredo v prostorih socialne službe skupščine občine Kranj, pa se je osnoval tudi Klub Harmonija, ki skrbi za družbeno srečanje in razvedrilo vsako 4. soboto v mesecu ob 20. uri v hotelu Creina.

Takšno srečanje bo torek jutri, v soboto, 27. oktobra, ob 20. uri v hotelu Creina v Kranju. Klub Harmonija vabi na srečanje prav vse, ki preživljajo razvezo ali podobne težave in bi se radi malce sprostili, pogovorili, razvedrili. Nič obvezuječega ne bo, čeprav bo igrala Obvezna smer... ● D. D. Dolenc

odvija po določenem redu, ki so se ga navadili. Edina spremembra so obiski sem in tja, poštarja se vsakič razveseli, kajti prinaša jim tudi pisma od daleč, zelo daleč. Toliko dobrih ljudi so spoznali na svojih srečanjih z invalidi, preko misionark ljebežni v Ljubljani, Lazaristov, preko Ognjišča. Janki se dopisuje z zdravimi in bolnimi iz Zambije, Madagaskarja, Hong-Konga, Kanade. Berčičeva iz Svete se jim oglašuje, da vse pravo doživetje in nekaj časa so vsi živi spominov. Da se le nekaj dogaja, da je le mala spremembra, da dan ni tako zelo dnevnega enaka. ● D. Dolenc

je bilo v njuni moči, da so otroci naredili šolo, se celo zaposlili. Danes so vsi trije, Mirko pri 41, Janki pri 39 in Majda pri 37 letih prizadetih na invalidski vozički. No, čisto ne, kajti iz dneva v dan se vsi trije trudijo, da bi kolikor toliko le še ohranili moč v mišicah. Oprijemajo se v krovinskim ograjem hodijo, kolikor jih dajo moči. Prostora imajo dovolj. Oče jim je naredil ograje, kjer se je le dalo, tlakovale dvorišče tako, da zlahka tečejo

PREJELI SMO

Skupščina pred odločitvijo: za mesto in tovarno

I. Škofjeloška skupščina bo na ponedeljkovi seji pred svojo prvo zares pomembno odločitvijo. Odgovorila bo na vprašanje, ali je sposobna premišljeno načrtovati razvoj in urejati prostor. Hkrati se bo v skupščini pokazalo, kolikšen del predvolilnih obljub so stranke pripravljene uresničiti. Za občino bo to pomnilo določitev logike njenega razvoja.

Skupščina bo določila vrednost tisočletnega mesta.

II. Občinske strokovne službe so v zvezi z vprašanjem lokacije LTH-OL Izvršnemu svetu pravile sklepne v dveh variantah. Ta jih z delnimi dopolnitvami ponuja v razsojo skupščini. Potem ko IS niti znotri sebe ni uspel doseči soglasja, je s preglašovanjem dal prednost prvi varianti. Če bi se isto zgodilo skupščini, bi to pomenilo, da je vodstvu tovarne LTH-OL v nekaj mesecih uspelo doseči nekaj, kar je bilo dolga leta nesprejemljivo celo za staro oblast. Poglejmo si varianto pobliže.

Že sprejetje prve točke vodi v past, v katero se je, morda nevede, uveli tudi IS. Predlagatelj ob navideznom prizadevanju za zakonitost prikrije dejstvo, prvič, da je tovarna LTH-OL mesto v dolgoročnem planu pridobila na način, ki je pravno izjemno sporen in kar kliče po ustavnem sporu; in drugič, zakriva, da bi ureditveni načrt, če naj bi bil v skladu s sporno sprejetim amandmajem k dolgoročnemu planu, moral vsebovati zahodno dovozničko k tovarni. Ker pa se je v javni razpravi pokazalo, da bi njena izvedba naletela na prevelik odpor, tako v javnosti kot v strokovnih krogih, se je vodstvo nenadoma, a pričakovanom, temu dovozu odpovedalo. Dovoz pa je posebna zahteva dolgoročnega plana, ne le iz proizvodnih in kulturno-zgodovinskih, ampak še posebej iz varnostnih razlogov. Realnost vprašanja varnosti tovarne pa je tako prebivalcem mesta kot upajmo tudi vodstvu tovarne, če ne njemu, pa vsaj delavcem, še v živem spominu. Poleg vsega omenjenega prva varianta prikrije dejstvo, da vprašanje lokacije tovarne po letu 2000 s predlagano varianto še zdaleč ni rešeno. Na izredno neobvezu-

joč način o tem govoriti peta točka, ki pa odločitev, kdaj, če sploh kdaj, naj se tovarna izseli iz lokacije, odločitev, ki pripada skupščini, prepriča benevolenci IS.

III. V nasprotju z ne posebej prepričljivo večino IS menimo, da je bližja dejanski rešitvi problema druga varianca, seveda z določenimi vsebinskimi dopolnitvami. Predlagamo, da se druga varianca ponujenih sklepov glasi:

1. Skupščina ugotavlja, da upoštevajoč dolgoročne potrebe mesta in vse omejitve, prostorsko in ekonomsko ni mogoče dolgoročno razvijati obravnavanih proizvodnih dejavnosti na obstoječi lokaciji, zato ni smotreno izvesti prostorskih gradbenih posegov v obsegu, ki ga predvaja ureditveni načrt.

2. Skupščina predlaga investitorju, da pripravi dodatno skriven obseg potrebnih gradbenih posegov na obstoječi lokaciji, ki so nujni za ekonomski obstojo tovarne in ustrezeno sanacijo, ki naj se uskladijo z veljavnimi predpisi ter krajevno skupnostjo, pa se tak skrčen program ponovno predloži Izvršnemu svetu v obravnavo.

3. IS bo skupaj s tovarno v najkrajšem možnem času, najkasnejše pa v roku enega leta, poskal novo komunalno opremljeno lokacijo podjetju, skupščini pa bo najkasneje v roku 45 dni poročal o rezultatih prizadevanj za pridobitev nove lokacije. Poročila bodo nato sledila najmanj vsakih petinštirideset dni in bodo vsebovala:

- natančno navedbo proučenih krajev in institucij, s katerimi so potekali dogovori
- razloge za morebitno neuspešnost dogovarjanja,
- kateri postopki za pridobitev potrebne dokumentacije so v toku in v kateri fazi so.

4. Skupščina IS nalaga, da v okviru celovite sanacije reševanja problematike zaprija RUŽV prouči možnost preselitve LTH-OL na lokacijo v Todražu.

Ob dejstvih:

- da je tovarna locirana skoraj v centru starega mesta,
- da je kapucinski most, določen za sprehajališče težkih tovornjakov,
- da je tovarna postavljena v neposredno bližino šol in vrtcev z več kot tisoč otroki;
- da nikomur ni jasno, kaj bo s tovarno po letu 2000,
- da tovarna skorajda enako stane gradnja na novi in stari loka-

ciji;

- itd.,

pa za odločanje v skupščini ostaja odločino dejstvo, da strokovne službe občine in izvršni svet prihajajo pred skupščino, ne da bi resno in strokovno odgovorno iskali možnosti za ustrezno lokacijo.

O tem, kam bodo v ponedeljek šli glasovi ZSMS - liberalne stranke, ni nikakršnega dvoma, verjamemo, da enako velja tudi za ostale poslanke in poslanice, ki svoj poslanski mandat jemljejo resno.

ZSMS - Liberalna stranka Škofja Loka

ODMEVI

Zasedanje kranjske skupščine (Gorenjski glas, 19. 10. 1990)

V uvodu poročila z zadnjega zasedanja kranjske skupščine je vaš novinar C. Zaplotnik zapisal, da je predsedstvo skupščine na predlog delegatov družbenopolitičnega zbornika Edo Resmana in Aleksandra Ravnikarja (ZKS - SDP) problematiko radia umaknilo z dnevnega reda in jo preložilo za eno od prihodnjih sej.

Ker je, sicer po najinem mnenju korektno, poročilo na tem mestu netočno, dajeva javno pojasnilo. Stvar je bila namreč drugačna.

Zadnje zasedanje občinske skupščine sva v zvezi s predlaganim dnevnim redom pripravila svoje pisne ponudbe in predloge in sicer k 3. točki dnevnega reda »Radio Kranj - uskladitev datumov prenosa ustanoviteljskih pravic«. V njih ugotavlja, da za usklajevanje niso dani pogoji, v nadaljevanju pa opisujeva tri variante, po katerih radio ne bi bil več »v ustanavljanju«. Skupščina naj bi izbrala najustreznejšo varianco, ob tem pa naložila Izvršnemu svetu, naj pripravi še predloge za statusno in lastniško preoblikovanje. Natin predlog je bil za sejo res razmožen, tako da so ga delegati, ki so prišli na sejo lahko prejeli, ni pa res, da bi predsedstvo skupščine umaknilo 3. točko dnevnega reda na natin predlog. Predsednik skupščine ob sprejemjanju dnevnega reda natin predlog oz. po-pude sploh ni omenil, prav tako pa ni predlagal umika, ampak preložitev te točke dnevnega reda na eno od naslednjih zasedanj. Celo več, poskus intervencije, da bi preložitev problematike obrazložil, je zavrnil s »prepozno« dvignjeno roko, ki je pomenila razpravo ob sprejemjanju dnevnega reda.

Na najino pobudo se torej ni zgodilo nič, nasprotno, celo pripravljeno gradivo ni bilo obravnavano tako, kot to določa poslovnik Skupščine občine Kranj. No, to pa so le formalni razlogi. Dejanske razloge je namreč predsednik svojim delegatom v skupščini zamolčal (in jih vaš po-ročevalci seveda ni mogel zapisati), le malo ur pred začetkom seje je bila sprememb ustanoviteljska Radia Kranj na sodišču že preregistrirana, čeprav najbrž še ni pravnomočna. Vrabci že črkajo, da je pristojni sodnik storil v izjemno kratkem roku (nekaj dni menda), kljub številnim - menda več sto - nerešenim vlogam. Torej »preko vrste«, na intervencijo z občine in najbrž tudi s sodišču.

Registrirana je bila torej zadeva, za katero je predsednik skupščine 3. 10. 1990 predlagal, naj bi se o njej usklajevali »na eni od naslednjih sej in potem takem takšna zadeva, za katero je vedel, da na njegovi skupščini še ni sprejeta. To je še en »dokaz« za predsednikovo trditev, izrečeno ob izvolitvi na 1. seji kranjske skupščine, da namreč poslej v Kranju ne bo nezakonitosti, za katero bi on vedel. »Dokaz« je vreden še kakšnega pisarja, morda pa tudi predpisanega postopka. V zvezi z radiom in njegovim preregistriranjem je natančno formulirala delegatska vpršanje na isti seji skupščine delegat Jože Kristan. Do preregistriranja namreč brez aktivnosti kranjskih občinskih funkcionarjev, ki so dobro vedeli, da sklep v skupščini ni bil sprejet in so torej delovali brez legitimnih pooblaščenih, sploh en bi moglo priti. Odgovor pričakujem z velikim zanimaljem.

Sicer pa se je na zadnjem zasedanju zborov občinske skupščine predsednik in prvak Koalicije še nekajkrat izkazal podobno, kot sva že opisala.

Najprej že takoj na začetku ob glasovanju ob dnevnem redu. Ko smo 26. 9. glasovali in dnevnem red ni bil sprejet s predpisano večino vseh delegatov v posameznih zborih (23 od 45) je sejo

prekinil, delegati pa smo bili poslanici domov. Tri tedne kasneje dnevni red v družbenopolitičnem zboru spet ni bil sprejet (vzrok pa je bil v prej opisani proceduri »preložitve« 3. točke dnevnega reda), saj je zanj glasovalo le 21 delegatov. Toda predsednik je ugotovil, da je stvar zanj zaključena in se tako pozvižgal na predpise, ki urejajo delo skupščine. Ob tem se je s »pravnovrazlagom« izkazal še tajnik skupščine, dipl. geolog B. Grims, ki je septembra razlagal Poslovnik tako, kot sva napisala nekaj vrtice prej, na oktobrski seji pa je predstavljal med tektonski jarek med predpisi, ki govorijo eno in med predsednikovo pozvižgavanje na predpise. In ob glasovanju v zvezi z volitvami in imenovanji sta se omenjeni voditelja sklicevala na določbo poslovnika, ki je v njem sploh ni, potem pa začuden je gledala v papirje, kako da tam ni tistega kar onadvila trdita.

Predstavnik skupščini torej vedno znova in čedalje pogostejo doživljajmo »potrjevanje« predsednikove izjave o njegovem ostrom varstvu zakonitosti... Pojasnilo sva napisala, da bi bili lahko bralci seznanjeni z dočasanji in značilnostmi zadnjega (in seveda tudi prejšnjih) zasedanja kranjskega parlamenta, kar koli tudi zato, ker žaliva popraviti vtič, kako je delo kranjske skupščine naposled le »steklo«, poročevalci (tudi vaš) pa imajo premalo prostora, da bi lahko opozorili na mnoge zavestne in druge (stojene iz nevednosti in nepoznavanja) napake pri vodenju seje.

Pričeva pa tudi zato, ker to je vedno lahko, saj je zadnje zasedanje pokazalo, da večina delegatov (in večino ima koalicija Demos) že glasuje v smislu »Befrušverbotna« (prepoved opravljanja poklica ali dejavnosti ali političnega prepričanja ali pripadnosti), kot so pokazala glasovanja o predlogih Komisije za volitve, imenovanja in kadrovskih zadev ter posameznih drugih delegatov za izvolitev Družbenega pravobranilca samoupravljanja, Sveta za ljudska obrambo kranjske skupščine, Komisije za medobčinsko sodelovanje, predsednika komisije za proučitev povojnih pobojev in dvomljivih sodnih procesov... Nihče ni bil izvoljen, ne zato, ker bi bil predlog zavrnjen z argumentirano razpravo, ampak zarato, ker ni pripadnik Zmagovite Koalicije. No to pa je že druga zgodba. Ali se ni v ne preveč odaljeni zgodovini že nekaj zelo z vpitjem razgrajanem knjig, nato pa je padalo?

Edo Resman
Aleksander Ravnikar

OGLED IN PRODAJA
GRADBINEC, SPONJNJI PLAVŽ 4.
JESENICE

Kmetijstvo Kranj

Drevesnica PINO

Stražišče, Križnarjeva pot 4, tel.: 11-600

● SADIKE OKRASNIH RASTLIN

primerne za vrtove, grobove in korita

● STROKOVNI NASVETI

vsak petek in soboto, pri urejanju vrtov in izbiri sadik.

Obiščite nas!

Iz povedanega se vidi, da se nisem zavzemal za komunizem kot tak, čeprav sem bil in bom ostal komunist (s tem, da sem bil včasih ocenjevan kot skrajno desni oportunist in kulaški eksponent, sedaj pa kaže, da sem bolj levi kot samo naše vodstvo - to je svojevrsten parados, ker sem se zmeraj zavzemal za postenje in pravice vseh ljudi). Komunizem kot tak je bil vseskozi zelo odaljena vizija; po marksistični definiciji je socializem družba, kateri se presežek dela (dobrine) »deli po ustvarjenem delu«, kjer pa se presežek dela (dobrine) »deli po munizem pa družba, v kateri se presežek dela (dobrine) »deli po ustvarjenem presežek dela (oziroma narodnega dohodka, brez škode in kvarnih vplivov na delovno storilnost ljudi in njihovo čimvečjo proizvodnjo in kvaliteto izdelkov. To je možno za dolgo čas, potem pa taka volja splahni in usahne.

To se je jasno pokazalo na naši praksi zadnjih 15 - 20 let. Naslednji meri dali vse od sebe, da bi čimveč in čim bolj levi zavzemali za postenje in pravice vseh ljudi. Komunizem kot tak je bil vseskozi zelo odaljena vizija; po marksistični definiciji je socializem družba, kjer pa se presežek dela (dobrine) »deli po ustvarjenem delu«, kjer pa se presežek dela (oziroma narodnega dohodka, brez škode in kvarnih vplivov na delovno storilnost ljudi in njihovo čimvečjo proizvodnjo in kvaliteto izdelkov. To je možno za dolgo čas, potem pa taka volja splahni in usahne.

To je jasno pokazalo na naši praksi zadnjih 15 - 20 let. Naslednji meri dali vse od sebe, da bi čimveč in čim bolj levi zavzemali za postenje in pravice vseh ljudi. Komunizem kot tak je bil vseskozi zelo odaljena vizija; po marksistični definiciji je socializem družba, kjer pa se presežek dela (dobrine) »deli po ustvarjenem delu«, kjer pa se presežek dela (oziroma narodnega dohodka, brez škode in kvarnih vplivov na delovno storilnost ljudi in njihovo čimvečjo proizvodnjo in kvaliteto izdelkov. To je možno za dolgo čas, potem pa taka volja splahni in usahne.

Torej jaz se nisem pehal za komunistično, temveč za socialistično družbeno ureditev in tem okviru za pravo mesto in poležaj ter ustrezni dohodek tudi za zasebni in ne samo za družbeno ureditev.

sektor kmetijstva. Zato je vizija take socialistične družbeni ureditev, o kateri sem govoril in za kakršno sem se tudi zavzemal.

mojem trdnem prepričanju sprejemljiva in koristna tudi za kmetijstvo, s pogojem seveda, da se rojeva in oblikuje brez vsakršne pritiska, iz spoznanja, da taka družba ceni njihovo delo in jim ga zagotavlja temu primeren družbeni položaj in tudi pomoč, kadar je

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmata in za komunizem

Kako danes po vsem, kar se je v zadnjem času zgodilo, ocenjuje perspektivo tistega, za kar ste se ves čas zavzemali, se pravi za dvoje: za dobrbit kmata in za komunistično družbeno ureditev, za dve reči, ki sta po sedaj prevladujoči zdravi pameti povsem nezdržljivi! Za (poljanskega) kmata ste se potegovali še pred Omanom, ideje komunizma pa niste zavrgli tudi potem, ko se zdi, da se ji odrekajo vsi po vrsti in po vsem svetu. Danes se ne zgodi vsak dan, da bi lahko v časopisu prebrali kaj takega: »Pogreb boljševizma pa ni nujno, ali pa sploh ne, pokop komunizma. Tudi beseda »komunizem« ne bi smela apriori imeti negativne konotacije... Komunizem kot absurdna diktatura je prečrтан z rdečo, skupaj s proletariatom. Komunizem kot ideja, ki bi ji jaz dodal še nekaj zdravega anarhizma, pa ni za evtanazio. Starejša je kot kapital in bližja postindustrijski družbi, kot smo voljni priznati. Prenoviti je treba telo, ne le oblike, in prenoviteljem želim veliko uspeha.« (A. Tratnjek, Gorenjski glas, 15. 5. 1990).

Najprej naj povem, da sem pač preprost človek in se torej ne ukvarjam z raziskovanjem zgodovine politične ideologije ter s teorijo razvoja znanstvene politične misli in kot ene od teh vej z znanstvenim socializmom. Vendar mislim, da ne samo preprosti ljudje, temveč tudi številni izobraženci vede ali nevede ne ločujejo med pojmom socializem in komunizem. Kdor se je s tem kaj več ukvarjal, ve, da je po teoriji razvoja človeške družbe socializem le prehodna stopnja dolge poti v komunizem. Komunizem je po tej teoriji le daljna vizija končnega cilja izgradnje brezredne družbe. Zato se je

Kranjsko srečanje slovenskih pesnikov

BESEDNO ISKANJE TIŠINE

Kranj - Ministri se menjajo, tradicija srečanja pa ostaja še naprej, bi lahko napisali pod črto letošnjih že devetih srečanj slovenskih pesnikov v Kranju. Ne glede na to, da so ministrstva očitno le zato, da z odvzemanjem ali dodajanjem denarja določajo, kaj se bo dogajalo v kulturi in kaj ne, pa so literarni ustvarjalci drugačnega mnenja; in to zadnje je tokrat prevladalo. Kot donator letošnjega srečanja je vskočila kranjska občinska skupščina in ne nazadnje omogočila, da bo naslednje leto srečanje lahko zabeležilo jubilej - desetletnico.

Že na lanskem srečanju so pesniki pustili ob strani ukvarjanje s politiko in so povsem posvetili umetniškim temam. To je morda nekoliko zredčilo vrste poslušalcev in spremljevalcev tovrstnih druženj, zato pa je bilo besedovanje na letošnjem temo, ki jo je uvedel moderator Janez Strehovec, o poeziji in tišini, nadvse zanimivo; res pa je, da se je manj pesnikov pripravilo na temo z referati, raje pa so sodelovali kasneje v razgovoru. Kot da se pesnikom ne da pisati referatov na tako subtilno umetnost, kot poezija je - sreča pa vsekakor je, da več kot referate pišejo verze. In to počno ne glede na to, da so dobro slaveno poezijo večinoma bere le verzom naklonjena manjšina ljubiteljev v kritikov, vsem ostalim običajnim bralcem rimane besede pa se zdi enostavno dolgočasna, kot je v svojem prispevku na simpoziju menil nepesnik Ivo Urbančič. Toda beseda ni toliko zadevala v vprašanje branja poezije kot pa ustvarjanja poezije, odločanja ne za tišino molka, pač pa za sporočilo veriži v tem današnjem brez dvoma dokaj konfuznem času. Komu bi pač bila storjena usluga, če bi pesništvo čakalo čase, ko bo cena redki in izbrani poeziji znova zrasla, ali ne bo potem današnji čas poln uniformiranih ali kakor ga je označil Janez Strehovec, mednarodizacijskih oblik, še revnejši kakor je?

Svoje osebno videnje pesnikovanja in popotovanja med tišino in besedo je najprej predstavil pesnik Boris A. Novak. Po njem namreč "...beseda vznikne iz tišine in po žarečem trenutku zvenenja ponovno poznane vanjo - zvenenje in venje besede v spominski odmev pa utelesata življenje in smrt trenutka."

Ivo Urbančič nibral svojega obsežnega referata, pač pa se je omejil le na pomembnejše odломke na temo Tišota, pesnjenje, mišljenje. Kot fenomenolog je menil, da je tišina ne-

Letošnji Jenkov nagajenec - nagrada se vsakič podeli na Srečanju slovenskih pesnikov - je Milan Jesih. Žirija v sestavi Vid Snoj, Matvej Kos, Dane Zajc in Tomaž Šalamun je imela skorajda lahko delo, saj med pesniškimi zbirkami preteklih dveh let dobesedno izstopajo Jesihovi Soneti, ki so ob izidu lansko leto naleteli že takoj tudi na navdušeno bralstvo poezije, je med drugim v obrazložitvi nagrade menil Matevž Kos, nagrado pa je Miljanu Jesihu izročil pesnik Dane Zajc. Nagajenec se je v kadijnici Prešernovega gledališča Kranj, kjer je bila slovesnost, zahvalil za nagrado, rekoč, da je med vsemi nagradami Jenkova najbolj pesnika in najbolj čista, nato pa je pred komorno zasedenim prostorom bral svoje najnovješe, še neobjavljene sonete.

mo ozadje poezije, obenem pa ga je zanimalo, v kakšni medsebojni zvezi sta tišina in poezija, je za zveza naključna nebitvena, ali kakšna. Menil je, da današnja poezija sicer nekaj govorji, ne pove pa nič in je zato v bistvu podobna tihoti. In še: človek mora biti že v svojem bistvu v nekem izvornem obdobju do tihote, da bi bil lahko pesnik.

Tudi Brane Senegačnik je v svojem prispevku osvetlil vse mogoče dimenzije tišine in poezije. Da so pesniki neke vrste ekologi, je v svoji razpravi menil Matej Bogataj, seveda ekologi jezik, kartografi, ki označujejo nove poti po starih pokrajinh. Ivo Svetina je za kranjsko srečanje napisal referat Pesnjenje tišine, ki ga je posvetil pokojnemu Marjanu Ro-

žancu, pri branju pa je odsotnega avtorna nadomestil Boris A. Novak. Skozi Hamletovo besedo ("Drugo vse je molk") in verze Edgarja A. Paea je razglabil o pesmi kot semenu smrtni, grubu in tišini kot pesmi brez stiha. Če je v živahnih razpravi prišlo celo do tega, da bi ob tako množični pesniški produkciji pri nas, pesniki lahko izbrali tudi molk, tišino, pa je očitno, da se bo "hrupna produkcija" nadaljevala: že majhen izvallen poskus molka udeleženci simpozija niso zdržali - v tišino so posegli že po nekaj desetih sekundah molka, kaj šele, da bi iz tišine uspeli "cestaviti" pesem. To pač še naprej ostaja zelo osebna zadeva. ● Lea Mencinger, Foto: Gorazd Šinik

UTEMELJITEV OB PODELITVI JENKOVE NAGRADO 1990 MILANU JESIHU ZA PESNIŠKO ZBIRKO SONETI

Tako enoglasno navdušenega sprejema, kot ga je v literarni javnosti različnih generacij in poetoloških usmeritev doživelja pesniška zbirka Milana Jesihove Soneti, že dolgo ni bil deležen kakšen literarni tekst, napisan v slovenskem jeziku. Do odločilnih sprememb v Jesih-

Republiško srečanje v Dupljah

FILM IN VIDEO

Duplje - Jutri, v soboto se bodo v organizaciji Kino kluba Duplje, ZKO Kranj in ZKO Slovenije zbrali na republiškem srečanju v Dupljah predstavniki slovenskih ljubiteljskih filmskih in video klubov, da bi pregledali filmsko bero zadnjih dveh let.

Za srečanje, ki pa ne bo tekmovalnega značaja, se je prijavilo dvanajst klubov iz vse Slovenije in tudi nekateri posamezni avtorji. Prireditev se bo začela s pogovorom za okroglo mizo ob 11.30 v prostorju Partizana Duplje, nadaljevala pa popoldne ob 15. uri s projekcijo video posnetkov v dvorani Gasilskega doma, ob 17. uri pa z informativno projekcijo filmov in video posnetkov. Za to priložnost bo ZKO Kranj za predvajanje video posnetkov posodil videotop. Na večerni prireditvi ob 20. uri bodo predstavili najboljše slovenske amaterske filme zadnjih dveh let, Kino klub Duplje, ki letos praznuje 15-letnico delovanja, pa se bo predstavil s samostojno polurno projekcijo filmov. Organizacija republiškega srečanja v Dupljah ni le formalna počastitev južnega dupljanskega kluba, pač pa tudi priznanje za delavnost filmskih nadušencev, ki so v tem obdobju posneli okoli 50 filmov. K organizaciji dupljanske prireditve so denarno prispevali tudi obrtniki iz Dupelj. ● L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je na ogled azstava slik SA80-nastalih v oficirskih jetniških taboriščih 1941/45.

V galeriji Mestne hiše je še ta teden odprta razstava *Kranj, karsnega in več*.

V Prešernovem gledališču bodo danes, v petek, ob 19.30 uprizorili E. Albeeja *Kdo se boji Virginije Woolf* - za abonma petek I.

V galeriji Bevisa razstavlja slikar *Kiar Meško*.

V galeriji Lipa v Mestni hiši je še ta teden odprta razstava slik nastalih na likovnem srečanju *Sava 90* junija letos v Gozd Maribor.

V ponedeljek, 29. oktobra, ob 18. uri, bodo v stebriščni dvorani Gorenjskega muzeja v *Mestni hiši* odprli numizmatično razstavo *800-letnica denarstva na Slovenskem*.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava likovnih del akademika slikarja *Zmaga Puharja*. V razstavnem salonu Dolik je odprt razstava *Delavska ustvarjalnost 1990*.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše razstavlja ilustracije akad. slikar *Zvonko Čoh*.

V galeriji Kamen je odprta prodajna razstava vitražev Lene Šajn.

ŠKOFJA LOKA - Na *Loškem odru* bodo jutri, v soboto, 27. oktobra, ob 19.30 ponovili Slavomira Mrožka *TANGO - za izven*.

Tudi predstava v *nedeljo*, 28. oktobra, ob 19.30 bo za izven. V Groharjevi galeriji razstavlja akad. slikar *Milan Rijavec*.

V galeriji Loškega gradu bodo danes, v petek, ob 18. uri odprli *prodajno razstavo* del nastalih na *Ex tempore Loka 90*. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi nagrade.

Zbirke *Loškega muzeja* so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

V galeriji Fara je na ogled meddržvena *razstava fotografij* na temo Konj.

KAMNIK - V razstavišču Veronika bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo *Marka Butine*. V kavarni Veronika pa razstavlja akvarele *Nevenka Virant*.

KONCERT V GALERIJI

Lancovo - Jutri, v soboto, 27. oktobra, ob 18. uri bodo v galeriji Brigita na Lancovem pri mostu otvorili sezono kulturnih prireditv s koncertom. Nastopili bodo: Franci Richter, prva trobenta, Urban Fele, druga trobenta, in Beti Demšar - Zupan, klavir, izvajali pa bodo skladbo Walterja Häflija. Maja Gogala - Dvoršak, prva flauta, Matjaž Šurc, druga flauta, in Beti Demšar - Zupan, klavir, pa bodo zaigrali skladbo Domenica Cimarose. Po koncertu si obiskovalci lahko ogledajo nova oljna dela in stalno razstavo del akad. slikarke Brigitte Požegar - Mulej.

PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE

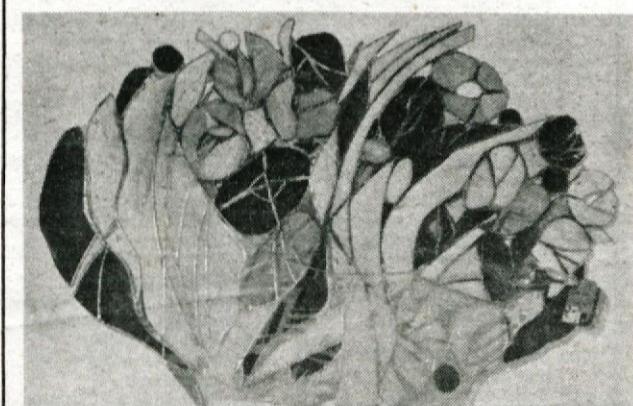
Kranj - Danes, v petek, ob 19.30 ur, bo v modri dvorani gradu Kieselstein literarni večer in predstavitev nove pesniške zbirke Poljubiti življenje Francke Tronkarjeve. To je že njena peta zbirka pesmi, med katerimi je tudi zbirka pesmi za otroke. Nova knjiga je izšla v samozaložbi. Na prireditvi bo v besedi in ob glasbeni spremljavi predstavljena tako proza kot poezija Francke Tronkar.

NAGRADA SLIKARJU OBLAKU

Claut - Na prvem slikarskem ex tempore v Clautu v pordenonski pokrajini, ki ga je pred kratkim organiziral Muzej moderne umetnosti, je akademski slikar Polde Oblak prejel drugo nagrado za sliko *Dolina reke Celine*. Ex tempore je potekal na temo Umetnost in narava, udeležilo pa se ga je 40 slikarjev iz raznih dežel.

KONCERT ZBORA LUBNIK

Senčur - Mešani pevski zbor Lubnik iz Škofje Loke bo imel v nedeljo, 28. oktobra, ob 11. uri koncert v cerkvi v Senčuru. Pevci, ki jih vodi zborovodja Tomaž Tozon, bodo predstavili program sakralnih pesmi ter slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Radovljica - V radovljški galeriji Kamen te dni že drugič razstavlja oblikovalka vitraža Lene Šajn iz Kranja. Pred časom je opozorila na svoje oblikovanje v steklu z imenitnim "puščalskim ciklom", serijo originalnih leseni oken, ki jih je zapolnila z elegantno in krhkno stekleno mrežo barvastih stekel. Tokrat je na ogled in naprodaj izbor steklenih predmetov v vitražni tehniki. - Foto: Jure Cigler

RAZSTAVA MARKA BUTINE

Kamnik - V organizaciji ZKO Kamnik bo danes, v petek, ob 19. uri v galeriji Veronika otvoritev razstave akad. slikarja Marka Butine, ki se bo predstavil z deli naslikanimi v različnih tehnikah. V programu otvoritev bosta nastopila flavistka Jurka Zoraje in kitarist Jerko Novak z deli Antonia Vivaldija in Arcangela Carellia.

TV SPORED

PETEK

26. oktobra

- 9.00 TV mozaik
9.00 Delfin Flipper, ameriška nanizanka
9.25 Senik z godci, zabavna oddaja
11.10 Podmornica, nemška nadaljevanka
12.00 Boršnikovo srečanje, kronika
14.55 Video strani
15.05 Svet na zaslonu, ponovitev
15.35 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV mozaik
18.10 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nebu naproti, ameriška dokumentarna serija
21.20 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Družinske vezi, ameriška nadaljevanka
Megla, ameriški film
0.25 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenos
17.30 Regionalni programi TV Slovenija
19.00 Videomeh, ponovitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Ex libris: Gimnazija nekoč, gimnazija spet!
21.25 Veliki dirigenti: Milan Horvat
22.55 Vprašajte ZIS
23.55 Satelitski programi - poskusni prenos

1. program HTV

- 9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
10.00 Šolski program »Edukon«, kontaktna oddaja
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program MTV
13.50 Video strani
14.00 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
14.35 Poročila
14.40 Program plus, ponovitev
16.50 Poročila
16.55 Kulturna dedičina, izobraževalna oddaja
17.25 Hrvaška danes, regionalni program
18.25 Številke in črke
18.45 Taksi, ameriška humoristična nanizanka
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Popolni vohun, angleška nadaljevanka
21.05 Rock koncert iz Rotterdam
21.50 TV dnevnik
22.10 Alice, evropski magazin kulture
22.55 Poročila v angleščini
23.00 Program plus
Dragi John, ameriška nanizanka, Avtoštopar, ameriška nanizanka, Santa Barbara, ameriška nadaljevanka
Kult mesta, dokumentarna serija
1.10 Poročila
1.15 Ekstra program plus - Paralax, serija o nadnaravnih pojavah

SOBOTA

27. oktobra

- 8.20 Video strani
8.30 Izbor tedenske programske tvornosti
8.30 Nemščina
9.00 Muzzy, angleščina za najmlajše
9.10 Radovedni Taček
9.25 Lonček, kuhanj: Janeževi upognjeni
9.35 Zbis: Neža Maurer, Jesenski veter
9.50 Živ žav v Kranju
10.40 Čebelica Maja: Maja in žabka, risana serija
11.05 Alf, ameriška nanizanka
11.30 Zgodbe iz školjke
12.00 Naša pesem '90
13.40 Video strani
13.50 Marjanca, posnetek zabavne prireditve
15.05 Videogodba, ponovitev
15.50 Žarišče, ponovitev
16.20 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Ciklus filmov Walta Disneyja: Stari bevskač, ameriški mlađinski film

- 18.25 EP video strani
18.30 Zdravila, izobraževalna oddaja
18.45 Kriza, dokumentarna oddaja

- 19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.59 Utrip
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 ONA + ON
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Zlata dekleta, ameriška nanizanka
Max Headroom, ameriška nanizanka, Cariani in Kurtizane, angleški film
1.00 Video strani

2. program TV Slovenija

- 16.00 Satelitski programi - poskusni prenos
17.20 Svetovni pokal v športni gimnastiki, posnetek iz Bruslja
18.30 Kako biti skupaj, oddaja TV Beograd
19.00 'Alo, 'alo, angleška nanizanka
19.30 TV dnevnik
20.15 Filmske uspešnice
Kritična točka, ameriški film
21.45 Svetovni pokal v športni gimnastiki, posnetek iz Bruslja
23.45 Satelitski programi - poskusni prenos

1. program HTV

- 9.25 TV koledar
9.35 Čebelica Maja, risana serija
10.00 Šolski program
10.00 Hanibal Lucić in njegov čas

- 10.30 Naši likovni ustvarjalci: Milan Steiner

- 11.30 Nemščina - Alles gute

- 11.35 Poročila
11.40 Lov za srečo, kanadska nadaljevanka

- 12.30 Televizijski družinski magazin

- 14.30 Sonce vzhaja, ameriški mlađinski film

- 16.00 Operne zgodbe, angleška serija

- 16.55 Poročila

- 17.00 Rezerviran čas

- 17.30 Ulica strahopetcev, angleška nanizanka

- 18.20 Sedmi čut, oddaja o prometu

- 18.30 Rezerviran čas

- 19.15 Risanka

- 19.30 TV dnevnik

- 20.15 Cigan, francoski film

- 21.50 TV dnevnik

- 22.05 Športna sobota

- 22.25 Poročila v angleščini

- 23.20 Program plus

- Neuničljivi, humoristična serija

- Sin z otoka, ameriška nadaljevanka

- Santa Barbara, ameriška nadaljevanka

- 0.40 Poročila

- 0.45 Ekstra program plus, McGruder in Loud, ameriški film

NEDELJA

28. oktobra

- 7.45 Video strani
7.55 Živ žav
8.45 Hovl, ponovitev angleške nanizanke
9.10 Gradovi: Kako so živelni na gradovih, ponovitev
9.40 Zgodba o Hollywoodu, ponovitev
10.30 'Alo, 'alo, ponovitev angleške nanizanke
10.55 EP Video strani
11.00 Kmetijska oddaja TV Sarajevo

- 12.00 Slovenska kuhinja z An-sambalom bratov Avsenik

- 12.20 Video strani

- 12.30 Prisluhnimo tišini

- 13.10 Titanic, ponovitev

- 14.40 M. Brautigam: Rosowski, nemška nadaljevanka

- 15.30 Sova, ponovitev

- 16.55 Poslovne informacije

- 17.00 TV dnevnik

- 17.05 Gospodinčna populost, ameriški film

- 17.50 Šanson Rogaška

- 18.50 Risanka

- 19.00 TV mernik

- 19.15 TV okno

- 19.30 TV Dnevnik 2

- 19.55 Vreme

- 20.05 Zakaj si žalosten, drama TV Titograd

- 21.00 Jesenski 3 x 3, prenos iz Radenčev

- 22.30 TV dnevnik

- 22.55 Sova: Doktor Doogie Howser, ameriška nanizanka, Max Headroom, ameriška nanizanka

- 0.10 Video strani

2. program TV Slovenija

- 10.30 Domači ansambl: Ansambel Lojzeta Slaka

- 11.00 Nedeljski mozaik
14.00 Nedeljsko športno popoldne
19.30 TV dnevnik
20.00 Kako so snemali čudežna čutila, angleška poljudno-znanstvena serija
20.30 Preživelji Št. Jurij v Podkumu, dokumentarna oddaja
21.10 Boršnikovo srečanje, kronika
21.30 San Remo '90, zabavno-glasbena oddaja
21.50 Športni pregled
22.35 Satelitski programi - poskusni prenos

1. program HTV

- 9.30 Poročila
9.35 Ewoks, ponovitev risane serije
10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke
11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Musicum Panopticum, oddaja resne glasbe
13.00 Daktari, ameriška nanizanka
13.50 Poročila
13.55 Garsonjera za četverico, ameriški film
15.45 Svet narave, angleška pojednodobno-znanstvena serija
16.40 Kulinarčni kotiček
16.45 Harlow, ameriški film
18.45 Ewoks, risana serija
20.00 Nori dnevi, jugoslovanski film
21.30 TV dnevnik
21.50 Športni pregled
22.35 Poročila v angleščini

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik 1
17.05 Šolska TV
18.00 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Nori dnevi, jugoslovanski film
21.30 TV dnevnik
21.50 Športni pregled
22.35 Poročila v angleščini

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2. program plus

- 13.55 Porodica za četverico, ameriški film
15.30 Porodica v angleščini
16.45 Program plus
Alf, ameriška nanizanka, Popotovanje po ameriškem zahodu, potopis Sin z otoka, ameriška nadaljevanka
0.50 Poročila
0.55 Ekstra program plus: Rožnata nanizanka, francoska nanizanka

2

RADIO

PETEK, 26. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 9.05 Z glasbo v dober dan - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansamblji - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 27. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tehnik - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.45 Z zabavnimi ansamblji - 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Kratka radijska igra - 23.05 Literarni nokturno - Harry Kuhner: Pesmi - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 28. oktobra:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrci domaćih - 17.30 Hmoreska tega tedna - 18.00 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Jems Tate: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 29. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.30 Kmetijski nasveti - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio dane, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Pihaalne godbe vam igrajo - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Za pleše z nami - 23.05 Literarni nokturno - Anka Petričevič: Ponovno te kličem - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 30. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in go-demo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Znanje za prihodnost - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.45 Z zabavnimi ansamblji - 20.00 Radijska igra - 20.39 Glasbeni intermezzo - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Jan Kochanowski: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 31. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 9.05 Z glasbo v dober dan - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansamblji - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 1. novembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Znanja široka cesta - 9.05 Z glasbo v dober dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Oddaja o jeziku - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovenskih narodov in narodnosti - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.45 Z zabavnimi ansamblji - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - J. W. Goethe: Faust - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturno - Todor Rosić: Ikona svetega konstantina - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

26. oktobra amer. kom. ČEDNO DEKLE ob 16., 18. in 20. uri 27. oktobra predpred. amer. akcij. spekt. DICK TRACY ob 17., 19. in 21. uri 28. oktobra amer. ris. film AMERIŠKA PRAVLJICA ob 10. uri, amer. akcij. spekt. DICK TRACY ob 17. in 19. uri, prim. amer. filma NEWYORŠKE ZGODE ob 21. uri 29. oktobra amer. film NEWYORŠKE ZGODE ob 16., 18. in 20. uri 30. oktobra amer. film NEWYORŠKE ZGODE ob 16., 18. in 20. uri 31. oktobra prem. amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 1. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 2. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 3. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 4. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 5. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 6. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 7. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 8. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 9. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 10. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 11. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 12. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 13. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 14. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 15. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 16. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 17. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 18. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 19. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 20. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 21. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 22. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 23. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 24. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 25. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 26. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 27. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 28. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 29. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 30. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 31. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 32. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 33. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 34. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 35. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 36. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 37. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 38. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 39. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 40. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 41. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 42. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 43. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 44. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 45. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 46. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 47. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 48. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 49. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 50. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 51. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 52. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 53. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 54. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 55. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 56. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 57. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 58. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 59. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 60. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 61. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 62. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 63. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 64. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 65. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 66. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 67. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 68. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 69. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 70. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 71. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 72. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 73. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 74. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 75. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 76. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 77. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 78. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 79. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 80. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 81. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 82. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 83. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 84. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 85. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 86. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 87. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 88. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 89. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 90. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 91. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 92. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 93. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 94. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 95. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 96. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 97. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 98. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 99. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 100. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 101. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 102. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 103. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 104. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 105. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 106. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 107. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 108. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 109. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 110. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 111. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 112. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 113. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 114. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 115. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 116. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 117. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 118. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 119. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 120. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 121. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 122. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 123. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 124. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 125. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 126. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 127. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 128. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 129. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 130. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 131. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 132. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 133. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 134. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 135. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 136. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 137. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 138. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 139. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 140. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 141. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 142. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 143. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 144. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 145. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20. uri 146. novembra amer. kom. BEETLEJUICE ob 16., 18. in 20.

Svet kranjskih sindikatov

Ne želimo postati tretja centrala

Konec junija letos so v Kranju osnovali Svet kranjskih sindikatov, ki je tedaj zajel polovico, do danes pa že 90 odstotkov prejšnjega (avtomatično vključenega) sindikalnega članstva. Šele septembra je ob nesojenem »Ravnikovem štrajku« postal jasno, da današnji kranjski sindikat ni istoveten z včerajšnjim. Na vprašanja, kdo so in kaj hočejo, sta na tokrat odgovarjala predsednik Svetu kranjskih sindikatov JOŽE ANTOLIN in vodja tamkajšnje pravne službe MATO GOSTIŠA.

Interesno združenje, ne sindikalna centrala

Predstavite vaš sindikat!

ANTOLIN: »Smo povsem samostojno interesno združenje sindikatov podjetij in ustanov kranjskega in širšega območja. Nismo več organizacijska oblika Svobodnih sindikatov Slovenije, se pravi, nismo več podrejeni nikakršni centrali. Ogoromi smo zgolj sindikatom podjetij, oziroma članstvu, ki se je vanje prostovoljno vključilo. Iz prejšnjega občinskega sveta ZSS, katerega so bili avtomatično vključeni sindikati podjetij in je predstavljal podaljšano roko republiškega sindikata, je zdaj nastalo interesno združenje, katerega so se sindikati včlanili prostovoljno, s pristopnimi izjavami. Tudi nismo nikakršna tretja zveza (kot Svobodni sindikati ali Neodvisnost).«

Koliko imate članov v primerjavi z obdobjem, ko so bili vsi zaposleni avtomatično tudi člani sindikata?

ANTOLIN: »Občinski svet ZSS je imel 32.000 članov. Tačno po ustanovni skupščini 28. junija letos se jih je včlanilo 14.500, kar je pomenilo od 50 do 60 odstotkov prejšnjega članstva. Včlanjanje še ni končano, vsak dan prihajajo nove pristopne izjave, tako da najbrž tudi sedanje število 21.000 članov in 54 sindikatih podjetij ni dokončno. V glavnem so člani iz sindikatov podjetij v kranjski občini, v zaključni fazi so tudi pogovori s tremi sindikati podjetij v sosednjem občini.«

Kdo jih je torej včlanil?

ANTOLIN: »Včlanjanje v svet kranjskih sindikatov je potekalo kolektivno, sindikati podjetja pa so se za to odločili bodisi v izvršnih odborih bodisi na sindikalnih zborih ali zborih delavcev.«

Zakaj ste se odločili za samostojnost?

ANTOLIN: »Po kongresu so kranjski člani sindikata izrazili veliko ogroženja na ZSSS, ki se razen imena ni organizacijsko in kadrovsko preoblikovala. Kazalo je na popoln razpad organiziranosti v sindikatih podjetij, kar smo hoteli preprečiti v prid delavcem. Kranjske sindikate smo skušali organizirati v skladu z že večkrat izraženimi interesmi v sindikatih podjetja izpeljati prostovoljno včlanjanje, nato pa sindikat podjetja postaviti v tako pozicijo, da bi lahko postal pogajalski partner.«

Pri »Ravnikovem« štrajku se je izkazalo, da ljudje ne vedo, da so člani vašega in ne svobodnega sindikata.

ANTOLIN: »Lahko da vsi ljudje tega niso vedeli, ker so sindikati podjetij uporabljali različne pristopne izjave pri včlanjanju posameznikov. Toda šlo je za manjšino, večini smo razdelili pristopne izjave, iz katerih je razvidno, da se delavec vključuje v sindikat podjetja. Sindikatu podjetja pa je dana pravica, da se v skladu z interesni prostovoljno odloči, kam se bo naprej povezoval. Članstvo sindikata podjetja v našem svetu ne izključuje povezovanja drugam. Smo oblika teritorial-

nega povezovanja, vsak sindikat podjetja pa se lahko po branžni liniji poveže tudi v »Ravnikov« sindikat, če se hoče, ali pa v Neodvisnost. Ker nismo nikakršna »tretja zveza«, ne pomeni, da se članstvo pri nas in v še kaki drugi obliki sindikalne organiziranosti izključujeta.«

Sindikalne zaščite so potrebni vsi zaposleni

Kako da ste se odločili ohraniti krajevno načelo povezovanja sindikatov, ko pa v obdobju kolektivnega pogajanja stopajo v ospredje sindikati dejavnosti?

ANTOLIN: »Kakršnokoli povezovanje v eno ali drugo zdaj obstoječo sindikalno zvezo ne izključuje možnosti, da se sindikat podjetja poveže tudi v svet kranjskih sindikatov. Mislim, da se zdaj vse bolj kaže napačna usmeritev Svobodnih, ki je ves čas forsirala branžno organiziranost kot edino zveznavno. Ob tem so pozabili in zanemarili tiste oblike organiziranosti, ki nosijo največjo težo. Branžni sindikati podcenjujejo sindikate podjetij, ki lahko delavcem največ pomagajo, in izkazalo se je za nemogoče, da bi nekdo iz Ljubljane reševal denimo težave, ki nastanejo v podjetju. Vedno smo trdili, da potrebujemo tudi branžno povezavo, ker se pojavljajo tudi problemi, ki jih je moč učinkovite reševati le v dejavnosti kot celoti. Toda velika večina problemov, ki jih je treba reševati najprej v sindikatu podjetja, skupaj z območnim povezovanjem in to ne v neki hierarhični sindikalni strukturi, pač pa v nekakšnem servisu, ki sindikat podjetja nudi strokovno, pravno in drugo pomoč. Vse kaže, da branžna organiziranost ni kos nalogam, kajti iz centra ni moč videti, kaj še reševati vsakdanjih problemov. Kolektivna pogajanja, začeta v republiki, se nadaljujejo v branžah, in se zaključujejo v podjetjih s podjetniško kolektivno pogodbo. To pa pomeni, da bo v praksi vsa teža pogajanja in izvajanja kolektivne pogodbe padla na sindikate podjetij, ki bodo potrebni vsestranske pomoči.«

Vendarle »tretja zveza«?

Kaj pa združitev do zdaj samostojnih sindikatov v nekakšno »tretjo« sindikalno zvezo, o čemer smo slišali prejšnji teden?

ANTOLIN: »Dogovori med samostojnimi sindikati Slovenije ne pomenijo, da bo nastala »tretja« zveza, organizirana enak način kot zdaj obstoječi. Nasprotno dogovor teče o tem, da bi se samostojni sindikati (bodisi podjetij, dejavnosti ali poklicev) prostovoljno povezali in skupno nastopali ob skupnem interesu. Snujemo konfederacijo samostojnih sindikatov podjetij ali izvedenih oblik organiziranja, in sicer interesu močnejših pogajalskih pozicij, pri čimer bi vsak samostojni sindikat ostal samostojen še naprej.«

GOSTIŠA: Določeni sindikalni interesi se laže uresničujejo po branžnem načelu, (kolektivna pogodba na primer) določeni pa laže po teritorialnem, denimo izvajanje sindikalne zaščite, pravna pomoč, dejavnosti na področju sociale, skupne aktivnosti, kot so počitniške dejavnosti in podobno. Slednji interesi so dočela neodvisni od dejavnosti. Zaščito rabijo vsi, delavci v elektroindustriji ali zaposleni v vojski.«

S čim financirate svojo dejavnost?

ANTOLIN: »Kranjski sindikati namenjajo 25 odstotkov svoje članarine v skupni program, se pravi 0,15 odstotka od neto osebnega dohodka člena sindikata.«

Stavkovnega sklada ni

Kako samo s članarinou vzdržete svoj aparat?

ANTOLIN: »Tako, da smo ga od obstoječega močno skrčili, za sedem ljudi. S članarino si zagotavljamo zgolj preživetje: osebne dohodke profesionalcev in materialne stroške, medtem ko se za financiranje ostalih akcij dogovarjam s sindikati podjetij.«

Jože Antolin

Kolikšna je torej vaša finančna moč? Ste zmožni denimo finančno pomagati stavkajočim delavcem v eni večjih kranjskih tovarn?

ANTOLIN: »Te finančne moči v svetu kranjskih sindikatov nismo. Veliko večjo finančno moč imajo sindikati podjetij sami. V stavkah torej finančno ne pomagamo, pač pa skušamo v njih svetovati: da poteka po stavkovnih pravilih, da se postavijo zahteve, da se o njih pogaja... Sicer pa sodimo, da je stavka resnično skrajno orozje sindikalnega boja, s katerim se ni kar tako igrat.«

GOSTIŠA: Stavkovni skladi še niso formirani. Tudi je vprašanje, ali bomo pri nas kdaj šli v rešitev, kot jo poznajo zahodni sindikati. Predvsem je treba počakati na zakon o stavkah. Če bo ta upošteval specifiko našega družbeno lastninskega sistema, bo treba tudi jasno doléčiti, kdaj je stavka »plačana« in kdaj ne. Če, denimo, delavci v našem družbeno-lastninskem sistemu stavkajo in če se stavka izkaže za legitimno in upravčeno, potem ni razloga, da bi moral delavci sami nositi tudi finančne posledice stavke.«

Kolektivno pogajanje in zaščita

Katere so vaše aktualne naloge?

GOSTIŠA: »Sindikat ima dve temeljni nalogi: boj za nove pravice (v kolektivni pogodbi) in sindikalna zaščita (že izbornih pravic pred kakršnokoli kršitvijo). Mi smo trenutno na obeh področjih tako rekoč v offenzivi. Dalj smo pobudo za sklepanje podjetniških kolektivnih pogodb, ki je v nekaterih podjetjih že sprejeta. Pri nas je bila oblikovana skupina za kolektivne pogodbe, ki bo sindikatom podjetja skušala nudit zlasti strokovno pomoč pri pogajanjih. Hočemo namreč, da se vse pravice, odgovornosti in obveznosti v pogajanjih urejajo s pogodbo, ne s samoupravnimi splošnimi akti. Druga akcija pa je na področju sindikalne zaščite, kar na naj bi vzpostavili močno mrežo sindikalnih zaupnikov. Imamo že besedilo, concept, delne podjetniške kolektivne pogodbe, s katero naj bi uredili pogoje za sindikalno delo in postavili sindikalne zaupnike.«

Mreže sindikalnih zaupnikov torej še niste postavili?

GOSTIŠA: »Ne še, ker je pogoj za to podpis delne podjetniške kolektivne pogodbe. V njej bo dogovoren fond ur, ki bo na voljo za delo sindikalnih zaupnikov, in število slednjih. Prioritet je torej uveljavitev delne pogodbe. Ponekod ta loga dobro poteka, saj smo naleteli na dokaj kooperativni management, drugod pa se obravnava precej ignorantsko. Kjer ne bo šlo drugače, je mogoče te temeljne pogoje za sindikalno delo, če ne zlepata, pa uveljaviti tudi s štrajkom.«

Zaupnik - sindikalni pooblaščenec

Kdo je lahko delavski zaupnik in kakšne so njegove prisnosti?

GOSTIŠA: »Stvar dvostranskega dogovora v podjetju je

Mato Gostiša

število ur za sindikalno delo in število delavskih zaupnikov, medtem ko se o imenu svetovno odločajo sindikati sami. Sicer pa je delavski zaupnik pooblaščeni predstavnik sindikata proti organom in vodstvu podjetja, njegova temeljna naloga pa je sindikalna zaščita. Prvo funkcijo, namreč kolektivno pogajanje, sindikat vrši kolektivno, medtem ko obrambo sindikalnih pravic, ki si jih bo na način izboril, lahko poveri posamezniku, sindikalnemu zaupniku.«

ANTOLIN: Poleg internih sindikalnih zaupnikov naj bi vzpostavili tudi mrežo zunanjih zaupnikov, strokovnjakov, zlasti pravnikov, ki bi lahko strokovno uveljavljali zaščito delavskih pravic.«

V kranjskih sindikatih nudite tudi pravno pomoč. Kdo se je lahko poslužuje?

ANTOLIN: »Pravna pomoč se nudi zaposlenim članom sindikata, upokojencem in začasno brezposelnim. Uveljavijo jo lahko vsakdo s člansko izkaznico sveta kranjskih sindikatov in sindikata podjetja, oziroma z napotnico predsednika sindikata podjetja.«

plač, do česar imamo zelo jasno stališče. Menimo, da je neupravičeno izplačevati izhodiščne osebne dohodke za direktorje v zaprtih kuvertah - kot za vse druge delavce naj bodo tu di zanje javni. Tajno si jih najbrž izplačujejo tisti, ki imajo slabo vest. Pri »top managementu« se postavlja tudi vprašanje, kakšen smisel bi bilo tajno izplačevati tudi drugi del plač. Merila za nagradjevanje uspešnosti dela bodo morala namreč biti objektivizirana, morilo za uspešnost bo, denimo, dobiček podjetja. Podatki o tem so javni in logično bi bilo, da je javen tudi del plač, je od tega odvisen.«

ANTOLIN: »Ko bo docela uveljavljen sistem kolektivnih pogodb, bodo utemeljene tudi zaprti kuverte.«

Kako ocenjujete razplet v Mlekarni, Živilih, skratka tam, kjer je počilo zaradi managerskih plač?

GOSTIŠA: »Razplet v Mlekarni (stavka in nezaupnica direktorju) je pokazal, kam pripelje slab posluh vodilnih za probleme delavcev. V Mlekarni je šlo za enega redkih štrajkov, ki je imel jasno postavljene cilje in stavkovne zahteve. Eden temeljni, če je sploh temeljni razlog za tamkajšnjo stavko je bil spor okoli upravljaljskih funkcij. To je bila ena prvih reakcij na »holdinge«, kjer so se direktorji postavili za edine upravljalce, delavci pa so tega popolnoma razlaščeni. Drug razlog so bile direktorske place in način njihovega razdeljevanja, pa medsebojni odnos v kolektivu. Taki štrajki bodo po mojem mnenju še, zlasti v procesu pospešene privatizacije, kjer se delavci povsem neupravičeno razlašča vsega upravljalca na družbeni lastnini. Takšne stavke v našem sindikatu absolutno podpiramo.«

ANTOLIN: »Tudi v Živilih utegne priti do razčiščevanja na podoben način.«

Tehnološki presežek

Kako komentirate jadikovanje tovarniških vodstev o presežkih delavcev, namesto da bi pridobili delo? Kaj lahki stori sindikat?

ANTOLIN: »Zavedamo se tehničnih problemov, ki jim imajo mnoga podjetja z odvečnimi delavci, vendar poenostavljene. Ne držimo na liste odvečnih, pač pa gredo tudi v iskanje dodatnih poslov ali pa rešujejo te zadrege tudi na druge zakonite načine, na primer s predčasnim upokojevanjem.«

GOSTIŠA: »Preden bo podjetje prišlo do sestavljanja katalogih, potem bo sindikat pristal na njihovo vodstvo, da se preverijo druge možnosti (iskanje morebitnih novih poslov). Če pa bo prišlo do tehničnih presežkov, potem bo sindikat delal nad tem, kako se ugotovljajo, kako so spoštovana merila, in da se bo z delavci ustrezno formalno postopalo. Drugo je, da sindikat ne more, nima ne delavnih skladov za pomoč odvečnim delavcem, ne možnosti za uvažanje novih delovnih mest.«

● D. Z. Žlebič

POPRAVILLO PISARNIŠKIH STROJEV

BIRO USLUGA DUŠAN
TEC IBM UNIS
6400 KRAJN TEL. 064/23 085 od 9. - 12. ure LJUBLJANSKA 22

DOBRODOŠLI V NAŠI ULICI

ZLATARSTVO
RANGUS
Najstarejša
zlatarska delavnica
na Gorenjskem.

Izdelava, predelava,
popravilo zlatega in
srebrnega nakita.

Brigita Rangus
Reginčeva 16 Kranj

gostilna "praprot"
miran praprotnik
reginčeva 4, kranj
telefon 064/24-817

Nudimo vam izbrana buteljčna vina, razne vrste cocktailov, naša posebnost so cocktaili iz prepeličnih jajc ali penečega vina, sadne solate, sladoledi, najboljša ledena kava na Gorenjskem.

Za skupine do 40 oseb organiziramo bankete,
cocktail parties s toplo in hladno kuhinjo.

Delovni čas:
vsak dan od 9. do 23. ure,
sobote od 10. do 13. in od 18. do 23. ure,
ob nedeljah in praznikih od 18. do 23. ure.

Reginčeva 6, Kranj

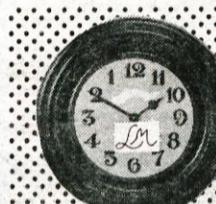
V našem boutique smo dobro
s hlačami iz jeansa v modri,
rjavi ali zeleni barvi za vse

Na zalogi imamo tudi jakne in
puloverje ter krila in bluze
za ženske.

Odpoto imamo od 9. do 19. ure,
ob sobotah od 9. do 13. ure.

založeni
črni,
velikosti.
**Obiščite
nas!**

MILAN LEVIČNK
URARSTVO
Reginčeva 6 Kranj

Popravilo vseh vrst
ur, menjamo
baterijske vložke po
znižani ceni - v
kratkem prodaja vseh
vrst ur Youngline -
Junghaus.

PRODAJALNA
KRISTALIN

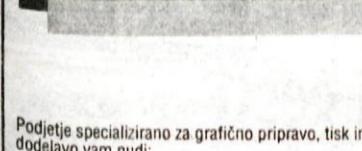

MIJA VELIKANJE
REGINČEVA 9, 64000 KRAJN
tel. 064/22-783

vam nudi izdelke iz
STEKLA, KERAMIKE IN PORCELANA
UNIKATNE VAZE IZ RAZLIČNIH
MATERIALOV
(keramika, pihano steklo, kristal)
Velika izbira kozarcev in drugih daril.

**Vse izdelke
kupljene pri nas
vam po želji
potiskamo.
(Obletnice, poroke,
rojstni dnevi) itd.**

UGODNO:
Kozarci za žganje
0.03 l
6 kozarcev
samo 30,00 din!

HIP d.o.o., 64 KRAJN, Reginčeva 10
tel. 064/12-277, fax. 064/12-277
ELEKTRONSKA GRAFIČNA OBDELAVA
T I S K
S V E T O V A N J E
P R O D A J A Z A S T O P A N J E
P O S H E D O V A N J E
E X P O R T, I M P O R T

Pestro izbiro daril vam nudimo v
prvem nadstropju
trgovine PRIMA.

Lahko se odločate med izbranimi vini ali
domačimi in uvoženimi žganimi pičami.
**Mogoče ste ljubitelj stekla ali unikatne
keramike. Na izbiro imate tudi unikatne
ure in bogato izbiro keramike.**
Seveda je poskrbljeno tudi za najmlajše, saj
imamo veliko sokov, čokolad in bonbonov.
Vse izbrano vam tudi lično aranžiramo in po vaši
želji tudi zavijemo. **UGODNE CENE!**

Sprejemamo tudi čeke, možno plačilo na 2 obroka pri
nakupu nad 500.00 din ali 3 obroke nad 1.000,00 din.
Obiščete nas lahko vsak dan
od 9. do 19. ure ter
ob sobotah
od 9. do 13. ure.

PRIMA
64000 Kranj, Reginčeva 10

Videoteka LIPA

ima na izbiro tedensko najnovejše filmske
uspešnice vseh vrst. Poleg izposoja kaset
vam nudimo tudi prenemavanje na vaše ali naše
kasete.
Posebna ponudba - pri izposoji treh kaset dobite
še četrti in to brezplačno.
Mogoče pa vas zanima VIKEND PAKET?
Odpoto od 10. do 14. in od 16. do 19. ure, ob
sobotah od 9. do 12. ure.

BOUTIQUE

nudi oblačila za otroke in odrasle
POSEBNA PONUDBA: otroške bunde od
350 do 590 din
 otroški termo kompleti po 350 din
 športi pleteni puloverji za odrasle po 390
 din
 jeans hlače že od 280 din naprej
 Nudimo tudi perilo, jakne, bluze...
 Vse kar iščete, dobite na enem mestu!

otroška trgovina
Reginčeva 8, Kranj

Velika izbira igrač, oblačil, daril,
modnih dodatkov, šolskih
potrebščin in opreme za dojenčke.

Nudimo tudi celoten CHICCO
program ter razvijanje filmov in
izdelavo fotografij.

Delovni čas:
vsak delovnik od 9. do 19. ure,
ob sobotah od 9. do 12. ure.

**Boutique ROMANA v Reginčevi
ulici v Kranju (za Delikateso)**
vam nudi

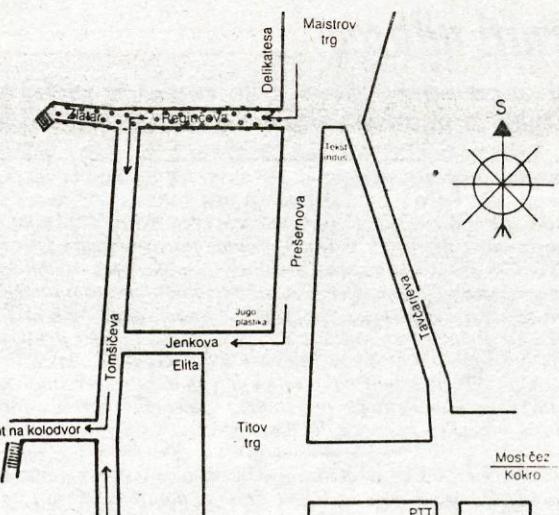
pestro izbiro damskega in moškega spodnjega perila,
od erotičnega do perila za močnejše postave.

Velika izbira spalnih srajc, pižam in kopalnih plaščev.
Na zalogi pasovi za ledvice vrhunske kvalitete,
kakor tudi intimna kozmetika (milo, sprayji, robčki)

ter različne vrste vložkov - tudi dišečih.
Velika izbira trenirk in ostale lahke konfekcije
za moške in ženske.

Dobro smo založeni z nogavicami in hlačnimi nogavicami
vseh velikosti predvsem priznane firme GOLDEN LADY.

Včina naštetih artiklov je iz uvoza po zelo ugodnih cenah.
Odpoto imamo vsak dan od 9. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.
Za nakup do 15. novembra
nad 500,00 din
vam odobrimo
**5 %
POPUSTA!**

Vrniti udarec

Srbi so premeteno spet udarili, vendar še zdaleč ne gre zgolj za trgovinsko vojno.

Spet bomo pletenici, kako je srbska trgovinska vojna nespametna, kako ruši enotni jugoslovanski trg in Jugoslavijo (karšne ni več), kako ima vsaka palica dva konca in bo nazadnje udarila njih same. Toda, kakorkoli obračamo stvari, s taksami za blago iz Slovenije in Hrvatske je vendar naravnana na izrazito kratkoročni učinek, ki ga srbska oblast potrebuje pred prvimi večstrankarskimi volitvami. Čemu bi sicer v zadnjih mesecih tako počeli nakup slovenskega blaga, na seji upravnega odbora slovenske gospodarske zbornice je direktor z Dolenskega dejal, da so jih v zadnjih mesecih povečali za več kot dvakrat. Ustvarili so si zaloge, ki jih potrebujejo, ko se gredo vojno, zanesljivo pa bodo za slovensko blago, ki ga potrebujejo, poiskali trgovske vijuge (preleplili nalepke), kar se je dogajalo pred slabim letom po blokadi.

Če se torej lahko srbskim taksam in carinam gremo nasimamo in najdemo kopico razlogov, da se ni pametno odzvati s podobnimi protukrepi, pa je veliko bolj resna in občutljiva stvarjava, da Srbija ne bo več vplačevala sredstev v federacijo. Opremili so jo s pojasmilom, da smo tudi v Sloveniji razveljavili kopico zveznih zakonov in da družno s Hrvati ne plačujemo več za nerazvite, k temu pa so seveda pozabili dodati, da so Kosovu priključili veliki Srbiji in potem takem ne more biti več jugoslovanski problem. Toliko manj, ker je Srbija v bistvu prav s temi ukrepi razglasila ekonomsko suverenost in še zdaleč torej ne gre zgolj za carinsko zaščito njihovega gospodarstva.

V bistvu torej sploh ne gre za vprašanje vrniti udarec ali ne, temveč kako ga vrniti, bolje rečeno, kaj napraviti za slovensko gospodarstvo, ki se vse bolj obupno bori za preživetje. Gospodarstveniki pravijo, da nimajo niti resne usmeritve, kaj bo postorjeno do konca letosnjega leta, kako bo zakrpana vse bolj raztrgana sknja. Izvozne obveznice so le papir, mi pa potrebujemo denar, pravijo direktorji, da ljudem izplačamo plače, da proizvodnja teče, denarja pa ni. Obresti na "sivem" trgu dosegajo pet, sedem, menda celo desetostotne mesečne obreste, banke pa so ljudje dobesedno spraznili. Na seji upravnega odbora slovenske gospodarske zbornice smo slišali, da so samo v dveh dneh potegnili iz bank 3 milijarde dinarjev, iz obtoča je torej potegnjena ogromno denarja, kar je specifični slovenski problem, saj na Hrvaškem navala na devize ni bilo, tudi v Beogradu ne. Težko je torej pričakovati, da bo zvezna oblast ali Narodna banka kaj napravila v tem pogledu za Slovenije, če bodo naše poslovne banke potegnile deposite iz tujine, tudi teh ne bo več. Problem je izrazito slovenski in izjemno nevaren, odziva nanj pa ni. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Tekstilci so za odpoved pokorščine

Vsa naša opozorila so zaman, rešitev, ki bi zastavile slabšanje ne samo tekstilne, temveč položaja praktično vseh industrijskih panogov, opozarja strokovno združenje tekstilne industrije Slovenije. Razmere postajajo nevzdržne, najteje je izvozno usmerjenim tovarnam, Elektro in PTT pa jim grozijo z odklopom, vodovodi z zaprtjem ventilov. Nihče pa se ne pogovarja o racioniralizaciji države oziroma družbene nadgradnje. Tekstilci zato predlagajo odpoved pokorščine, za začetek predlagajo dogovor, po katerem bi vsa industrijska podjetja predložila SDK periodične obračune za devet mesecov brez predložitve virmanov za plačilo davkov in prispevkov za federacijo in izbrane obveznosti do republike iz dohodka. Zniževanje obsega proizvodnje ne rešuje stvari, saj že obstoječa ne prenese porasta stroškov in obremenitev. Edini ukrep, ki nam še preostane, pravijo tekstilci, je odpoved pokorščine, zato naj za začetek država in nadgradnja vzame sama, ne pa da ji ponujamo paripje za dvig denarja preden karkoli lahko storimo zase. Slovenska vlada naj vsaj tako kot pri nacionalnih statusnih vprašanjih ukrepa tudi v dobro ustvarjanja nove vrednosti, torej proizvodnje, ki je osnova za dostojno življenje delavcev proizvajalcev, med njimi še posebej zaradi nizkih osebnih dohodkov več kot 50 tisoč tekstilcev.

Europatinova pot v mednarodni poslovni svet

Gospodarska zbornica Slovenije skuša postati dober servis gospodarstva, informatika ima pri tem odločajočo vlogo, njej center za informatiko je najmočnejši gospodarski informacijski sistem tako z domaćimi bazami podatkov kot z mednarodnimi povezavami. Razvili so lastne baze podatkov o demografskih podjetjih, izvozu in uvozu, ekonomskih kriterijih, sovlaganjih, vključili baze podatkov o inovacijah in industrijski lastnosti. Povezali so se z mednarodnimi informacijskimi sistemmi, operacijskim sodelovanjem v prostoru Alpe-Jadran, sistemom o boniteti podjetij v svetu in mednarodnem transferu tehnologij, izdelkov in storitev. Tako lahko naša podjetja ponudijo in iščejo nove programe, izdelke, tehnologije in storitve, razvite doma in v tujini, si izbirajo poslovne partnerje, kooperante, sovlagatelje in preverjajo njihove bonitete in poslovne povezave. Prav tako lahko preverjajo zaščito in razvoj svojih konkurirnih partnerjev doma in v tujini, spremiščajo njihovo ekonomsko poslovanje in uvozno izvozne tokove. Žal se naše gospodarstvo še vse premalo vključuje v informacijske poslovne tokove, ki postajajo vse bolj značilna tržna oblika poslovanja.

Za povezavo najvitalnejših podjetij, predvsem po obrtnikov in novih podjetij s svetom pa so organizirali poslovni klub Europatinova, ki omogoča enakovredne pogoje za poslovanje v Sloveniji, Jugoslaviji, Alpe-Jadranu, Evropi, Jugovzhodni Aziji in Ameriki. Članstvo omogoča poslovno sodelovanje na področju razvoja novih metod dela in poslovanja, ponudbe in povpraševanja, transaksi, kooperacij, sovlaganj, kapitala, nepremčin, prostih kapacet in delovne sile s pomočjo standardnih tipskih informacij in enostavnih računalniško podprtih programov. Poslovni sistemi so prilagojeni vsem pogojem poslovanja koristnikov od papirja, osebnih računalnikov do on line prenosa. Članom nudijo izobraževanje za informacijsko trženje v obliku seminarja in trimesečnih informativnih dnevov. Enoletno dobavo informacij članov nudijo za 10 tisoč dinarjev letno, nečlanom pa za 20 tisoč dinarjev.

Gospodarska zbornica obravnavala zakon o privatizaciji podjetij

Bodo velika podjetja državna

Zakon o privatizaciji podjetij je napisan na kožo manjših, dobro stoečih podjetij, vprašanje pa je, kaj se bo zgodilo z velikimi.

Kranj, 23. oktobra - Obravnavi osnutka zakona o privatizaciji podjetij, na katerega se navezuje zakon o agenciji za prizifikacijo in o skladu za razvoj, smo včeraj prisluhnili na seji odbora Območne zbornice v Kranju, danes pa seji upravnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije. Razpravi sta si bili tako podobni, da jo lahko strnemo v enotno poročilo, gospodarstveniki so izražali podobne pomislike in strah pred prikritim podržavljanjem podjetij, očitali osnutku zakona nekatere pomanjkljivosti, pri tem pa mu priznavali, da je profesionalno napisan. Možnosti, da bi ljudi navdušili za kupovanje delnic so majhne, zato obstaja stvarna nevarnost, da država ne bo le prehodni, temveč stalni lastnik mnogih, zlasti večjih podjetij.

Osnutek zakona o privatizaciji podjetij že pred prvo skupščino obravnavo (odložena je na prihodnjo sejo) doživlja spremembe, kar kaže, da je bil zelo ostro zastavljen, in da bo do sprejema doživel še veliko sprememb. V osnutku, ki je datiran z 18. oktobrom, je delež interne privatizacije že znižan z 20 na 15 odstotkov družbenega kapitala podjetja, fiksna dividenda, ki jo bo za prednostne delnice dobil sklad, pa s 3 na 2 odstotka. Spremembe so tudi pri popustih za zaposlene pri nakupu delnic, saj je predviden dodatni popust v višini 0,5 odstotka za vsako polno leto zaposlite v podjetju, skupni pa z desetimi plačami v enem letu, z uveljavljivijo popustov pa s šestimi. Zelo težko ga bo torej doseči, vsaj na začetku bi po njegovem mnenju moral biti meja nižja, omogočili pa naj bi tudi kreditiranje, morda s pomočjo bank. Direktor kranjske Save, Viljem Žener se prav tako bojni, da večjih podjetij ne bo moč odkupiti in bo zaradi tega prešla v državno last, ki torej ne bo le prehodna značaja. Sava je vredna 600 milijonov mark, težko si predstavljam, je dejal Žener, kako bomo lahko z internim privatizacijo zbrali 100 milijonov mark. Poznam pa, je še dodal, italijanski holding, ki ima le 0,4 odstotka zasebne lastnine. Direktor tržiškega Peka, Franc Grasčič, pa je dejal, da bi mejo dosegli z 1,3 mesečnim obsegom plač, kar bodo zelo težko izpeljali.

Omeniti velja tudi pripombe Staneta Boštančiča iz kranjske Planike, ki je dejal, da govorimo o državljanu Slovenije, tega zakona pa sploh še ni in prepričevali se bomo, kdo sploh je državljan Slovenije.

Prikrito podržavljenje

Ker ne vidijo možnosti za interni privatizacijo ali pa jih ocenjujejo kot zelo piše, mnogi gospodarstveniki izražajo strah, da gre v bistvu za prikrito podržavljanje podjetij, kar je moč sluttiti zlasti v ohlapno opredeljenem skrbništvu. Na seji upravnega odbora zbornice je Miro Goslar dejal, da je koncept zakona profesionalno napisan in dobra osnova za likvidacijo družbenega kapitala, zastavlja pa se vprašanje, kaj bo država počela v podjetjih, kolikšno bo njen vmešavjanje in koliko denarja bo pobrala. Skratka, gre za vprašanje kvantifikacije oziroma cenzusov, saj si gospodarstvo želi, da bi se država vmešavala čim manj, da bi bilo to res le prehodnega značaja in da bi bila privatizacija čim lažja. Ni izračuna, je dejal Goslar, kakšne so možnosti ljudi, da kupijo delnice, očeniti bi morali, kakšne bodo na začetku in kakšne v nadaljevanju. Vedeti moramo, da so plăče slabe in da ljudje pri nas v vrednostne papirje še ne zauvajajo, stvane možnosti ljudi so majhne, kar predstavlja stvarno nevarnost, da država ne bo le prehodni, temveč stalni lastnik v mnogih primerih. Po njegovem mnenju bi zato moral biti start interne privatizacije nizek, vsaj na začetku. Interne delnice bi morale biti vsaj interne prenosljive, omogočiti bi moralni kreditiranje nakupa delnic in se odločiti za tolikšne popuste, kot jih je ponudil Markovič.

Kako bodo zaščiteni tuji lastniki

Veliko vprašanje se je nanašalo za položaj oziroma zaščito

tujih lastnikov, na seji upravnega odbora zbornice si jih je Marko Simoneti vnesto vrednotil, kar pomeni, da to podrobje še ni povsem urejeno in zato odgovori še niso povsem jasni. Gre predvsem za vprašanje, kakšno mesto bodo dobila tako imenovana tuja vlaganja, ki so

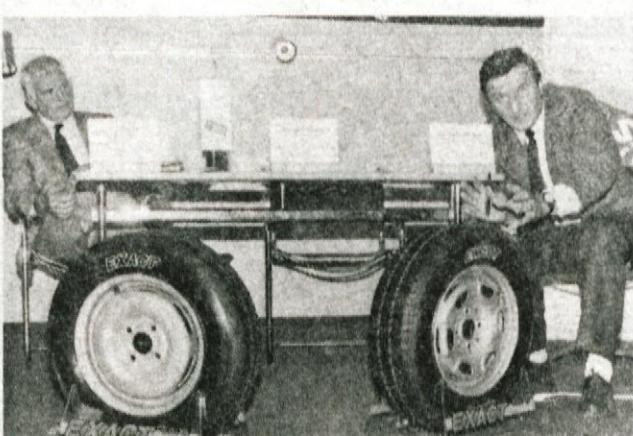
ko bo začel veljati slovenski zakon, bo v celoti prenehali veljati zvezni, slovenski pa naj bi veljal tudi za nazaj. Lastninjenje je zato zdaj zastalo, slovenski zakon zato kaže čimprej sprejeti. V primerjavi z zveznim odlikuje predvsem velja natančnost modelov, ki onemočajo skrajne, ekscesne rešitve. Namesto knjigovodske je predvidena tržna vrednost kapitala, pravki pa predvsem pravstvah in zemljiščih. Že na začetku je lastninjenje zastavljeno do konca in tem pušča ostanaka družbene lastnine.

imela v preteklosti pogodbeni značaj, po novi zakonodaji pa imajo korporacijskega. Ponovno naj bi jih lahko ovrednotili in se o njih pogajali, lahko dobitjo boljši, nikakor pa ne slabšega položja, saj jim enakega zagotavlja zvezni zakon o tujih vlaganjih. Pričakovati pa je moč, da bodo pogodbena tuja vlaganja preobražena v korporacijska. ● M. Volčjak

V kranjski Savi razvili novo generacijo avtoplaščev Exact

Exact se dobro obnese na mokri cesti

Traiskirchen, 18. oktobra - V kranjski tovarni Sava so razvili novo generacijo avtomobilskih gum za osebne automobile Exact, ki jih bodo postopoma uvajali v proizvodnji, prvi dve dimenzijski bosta na trgu konec novembra. Z novimi gumami, ki se dobro obnesejo na mokri cesti, bo Sava konkurenčna na svetovnem trgu, zamenjale bodo sedanje gume iz generacije Best, ki po tehničnih lastnostih že zaostajajo za vse bolj ostro konkurenco v svetu.

Nov izdelek kranjske Save so predstavili namestnik direktorja prodaje Milan Prah, direktor razvoja Branko Markun (na sliki) in vodja razvoja potniške pnevmatike Damijan Skumavec.

Nove savske avtomobilске gume Exact so rezultat skupnega razvojnega dela z avstrijskim Semperitom, zasnova in oblika je nastala v Savi, lastnosti pa so preizkušali v Semperitu, ki ima v Traiskirchenu pri Dunaju poligon, kamor so nas povabili na predstavitev novega izdelka.

V Savi so z razvojem novim avtoplaščev začeli pred dvema letoma in pol, za kar jim je ljubljanska strojna fakulteta izdelala poseben računalniški pro-

gram, ki je razvojno delo zelo olajšal in predvsem skrajšal. Zanj se zanimajo tudi pri koncernu Continental, kar je vsekakor priznanje za naše strokovnjake. Savini razvojniki so se tudi pri materialu skušali kar najbolj približati Continentalovi zmesi, tehnične povezave so torej vse tesnejše, ne zoglj zaradi lastnosti izdelkov, temveč tudi zaradi same proizvodnje. V Savi zdaj uporablja vse tri blagovne znamke, pričakovati pa je moč, da bo z večjo kapitalsko povezavo prišlo tudi do večje delitev dela. Tako Sava že opušča svojo blagovno znamko pri zimskih gumenih in prehaja na Semperitovo. Pri novih, letnih gumenih Exact bo nemara prišlo do delitev dela s Continentalom. Predvidenih je namreč 17 dimenzijskih, kar je za Sava velik zalogaj, saj kalup velja od 30 do 100 tisoč mark,

nekaterje dimenzijske bo morda izdeloval Continental.

V Savi napovedujejo, da bo bota prvi dve dimenzijski novih gum na trgu konec novembra, naslednji dve konec decembra.

Avtoplašči Exact bodo zamenjani generacijo Best, ki so jo uvedli pred devetimi leti, že zdaj pa pravijo, da bodo morali najaviti neje v petih letih trgu ponuditi nov, še boljši izdelek. ● M. Volčjak, Foto: Ivan Draščovič

Z novim izdelkom bodo v kranjski Savi bolje izkoristili novo opremljenje tovarne avtoplaščev, saj so v zadnjih letih vanjo vložili 45 milijonov dolarjev.

Z novim izdelkom bodo v kranjski Savi bolje izkoristili novo opremljenje tovarne avtoplaščev, saj so v zadnjih letih vanjo vložili 45 milijonov dolarjev.

IGOR TORKAR:

VERZI ZA MESEC OKTOBER

Pesem o oktobru

Že smrt neslišno v krošnje strelja,
da listi so pri rani rana,
vse trave so le suha strelja,
vse rože je požgala slana.
Srce je grozd, ki v prešo pade,
ko vina, trpkega kot brin,
iz preše zadnja kaplja kane,
srce je kepica tropin...

Deseti oktober,
Sv. Strelcij, spoznavalec,
strelce je pisal:

Satirikova žalostinka

Spet mi nekdo od višjih je požugal,
da v zanki se nemilosti bom gugal.
da moje so puščice destruktivne.
Vse stranke, »demokratično« aktivne,
le v resolucijah so za satiro,

a v praksi po satiriku s sekiro,
svetniško na skrivaj zamahnejo
in med sovražnike ga pahnejo!
Ker nočem biti noj, s satiro grizem,
k hudiču slednji tercialska »izem«!!

Vprašanje

Se dajo s »Pismi bralcev«
odpravljati napake?
Edino v jajcu dlake!

Osemindvajseti oktober, apostol juda Iškarijot

Po mojem svetopisemski je Iškarijot
zato zaničevan, ker ni bil zvit falot,
ker ni pravilno znal ravnati s podkupnino!
Današnji Juda s srebrniki kupi vino
in vse apostole povabi na banket,
pa ni od vernih niti bičan ne preklet...

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani smo odprli dvema temama: novi slovenski ustavi in samomorom na Gorenjskem. Slednjo je pripravil mag. Franc Leskošek s kranjskega Centra za socialno delo. Jože Košnjek je pripravil kratek pregled členov nove slovenske ustawe, spremjal pa je tudi prve ustavne razprave.

Namesto uvodnika pa objavljamo oktobrske epigrame Igorja Torkarja.

Leopoldina Bogataj

JOŽE KOŠNJEK

Osnutek nove slovenske ustawe je v javni razpravi

Državljan mora biti varen tudi pred svojo državo

Osnutek ustawe Republike Slovenije je v javni razpravi. Ima 164 členov. Razen tega gredo enakopravno v razpravo vsi predlogi poslancev na seji republiške skupščine 12. oktobra, pa ločeni mnenji članov strokovne skupine za pripravo osnutka ustawe magistra Matevža Krivca in dr. Petra Jambreka. Razprava naj bi bila končana do konca novembra, če bo treba, pa bo podaljšana. Ustavo naj bi sprejela skupščina, potrdili naj bi jo državljanji Slovenije na referendumu, še potem pa naj bi bila slovesno razglasena v skupščini.

Sprejetje ustawe bo že samo po sebi pomenilo akt razglasitve slovenske osamosvojite, kakšne bodo njene nadaljnje povezave, če se bomo zanje odločali, pa je stvar prehodnih določb in drugih zakonov z ustavno močjo, na primer ustavnega zakona.

Osnutek nove ustawe se v marsičem razlikuje od dosedanjih in sedanje, že petkrat ali šestkrat dopolnjene ustawe. Za tokratni osnutek je značilno, da ne izhaja iz ideoloških izhodišč in zato ne ponuja prav dolocenega modela državne ureditve. Gre za vrnitev h konceptu družbene samoregulacije, ki je v nasprotju s komandanjo države. To ni obnavljanje liberalistične države. Kot je značilno za vse moderne ustawe, je tudi pri osnutku nove slovenske ustawe na prvem mestu zavarovanje pravice posameznika kot človeka in državljanja. Tudi pred lastno ravni nujni omejvalec človekove svobode. Pravice morajo biti zavarovane v ustawi, ne šele v zakonih, ki le predpisujejo izvajanje ustavnih pravic. Ustava je tudi, kot pravijo njeni sestavljalci in predlagatelji, konkreten program slovenske osamosvojite, pa tudi ustavna pot do samostojne slovenske države.

Svetost življenja vseh živih bitij

V preambuli, ki je v vseh ustawah posledica novih znamenj časa, je na prvo mesto postavljena svetost življenja, ne le človeškega, ampak vseh živih bitij. V osnutku piše, da je svetost življenja pred človekovo svobodo, če svobodo razumeamo kot avtonomnost subjekta. Beseda svetost življenja sama po sebi ni religiozna. To je beseda,

ki je starejša od vseh religij in jo lahko razume vsak človek. Svetost sicer lahko pojasnimo z besedami nedotakljivost, enakopravnost, edinstvenost, vendar z nimi zajamemo le del pomenske vsebine. Druga sintagma preamble je človekovo dostojanstvo, s čimer je poudarjena človekova izjemnost. Človek je živo bitje, je bitje med bitji, vendar je bitje s posebnostjo. Ni le naravno in družbeno, ampak tudi duhovno. Svetost življenja se torej izraža skozi človekovo dostojanstvo. V preamble ali uvodnem delu osnutka slovenske ustawe so še naslednje predpostavke: temeljne človekove pravice in državljanske svoboščine, pravica vsakega naroda do samoodločbe, pravica do narodne samobitnosti in svoje državnosti, do kulturnega, ekonomskoga, političnega in socialnega razvoja ter do varovanja naravne in kulturne dediščine. Tu je mišljena tudi skrb za dediščino narodnih manjšin in etničnih skupin, pa za Slovence in njihovo dediščino zunaj njenih meja. O tem posebej govorijo splošne določbe ustavnega osnutka.

Slovenija bo republika

Slovenija naj bo republika in ne kakšna druga državna oblika, na primer monarhija, predvsem pa suverena država, ki temelji na neodstupljivi pravici slovenskega naroda do samoodločbe. Te pravice nihče ne sme vzeti. Ta pravica nikoli ne začasta in njo narod vsak tip razpolaga. To tudi pomeni, da smo se s to formulacijo v splošnih določbah odločili, da bomo suverena država in da ne pride v poštev nobena zvezna država ali federacija. Suverenost

dopušča kvečemu vključitev v konfederacijo. V splošnih določbah, ki imajo 12 členov, je v osnutku predlagano naslednje. Republika Slovenija je suverena država slovenskega naroda. Vendar v Sloveniji ne živijo samo Slovenci. Vsem pripadajo temeljne človekove pravice. Slovenija je država vseh v njej živečih ljudi, ki so si pridobili slovensko državljanstvo. Vsem ljudem v Sloveniji so zagotovljene človekove pravice, državljanom pa še državljanske. Oblast ima ljudstvo, ki jo izvaja na referendumih, plebiscitih in volitvah, posredno prek poslancev. Oblast je ločena na zakonodajno, izvršno in sodno, te funkcije pa so nezdržljive. Republika je dolžna skrbeti za slovensko občestvo izven meja, pa za varovanje manjšin in etničnih skupin pri nas. Cerkev je ločena od države, kar pomeni, da ne more opravljati funkcij, ki pritičajo državi in državnim organom. Slovenija želi postati enakopravni mednarodni subjekt in se zavaruje spoštovanju pravila mednarodnega prava, ima svojo himno (o Zdravljici je že doseženo soglasje), oboje bo uredil zakon, prav tako tudi vprašanja glede zastave, glavno mesto naj bo Ljubljana, uradni jezik je slovenščina ob italijansčini in madžarsčini, državljanstvo bo uredil poseben zakon, ki bo tudi povedal, kako se državljanstvo pridobi in izgubi, rešeno pa bo tudi vprašanje dvojnega državljanstva, ki ga želi precej Slovencov, ki so odšli iz domovine. Tuji so ljudje, ki nimajo državljanstva, imajo pa zagotovljene človekove pravice, ustrezeni zakon pa bo določil mero med državno upravo in lokalno upravo. Lokalna uprava naj ne bi izvrševala (praviloma) splošnih upravnih zadev.

vsake štiri leta neposredno, veljavno naj bi sklepala z večino navzočih (ne več večino vseh izvoljenih), seveda pa bi morala biti na seji navzoča večina. Če bi bila dva zbor, bo stvar razprave, ali bi imel drugi zbor enake ali manjše pristojnosti kot državni zbor, drugi zbor pa bi bil lahko tudi številčno manjši. Predsednika republike naj bi volili neposredno, kar je vezano z njegovimi večjimi pristojnostmi, ali posredno v parlamentu, kar bi posredno, da bi bile njegove pristojnosti manjše. Predsednik naj bi bil izvoljen za pet let in to največ dvakrat zapored. Star bi moral biti nad 35 let. Več predlogov je glede njegovih pristojnosti glede razprtutive vlade ali parlamenta. Morebitno preveliko vlogo naj bi omejili z ustavnimi določbami. Predsednika vlade in vlado naj bi v Sloveniji dobili po dveh inačicah. Prvi model pravi, naj bi predsednika vlade izvolil državni zbor, ministre pa imenuje in razrešuje predsednik republike na predlog predsednika vlade. Kandidata za predsednika vlade predlaže predsednik republike po posvetovanju z voditelji poslanskih skupin, če pa to ni uspešno, pa tudi posamezne stranke. To je parlamentarni model. Drugi pa je kombinacija parlamentarnega in predsedniškega in tem primeru krepi vlogo predsednika republike. Tu predsednik imenuje šefu vlade in na njegov predlog ministre. Državni zbor ji lahko izglasuje nezaupničo, vendar z dvetretjinsko večino glasov. Ta inačica bi zagotovila vladu večjo stabilnost, manjšo odvisnost od strank.

Delo in lastnina

Ekonomska in socialna razmerja so obdelana v posebnem poglavju. Poseben poudarek je namenjen delu in lastnini. Delo je vrednota, ki ji država zagotavlja posebno varstvo, opredeljuje pa tudi varstvo lastnine. Lastninska pravica je zagotovljena vsem njenim nosilcem, služiti pa mora splošnim družbenim ciljem. Poselje je obravnavana lastnina državljanov in tujev. Uveden je pojem javne lastnine, pa javno dobro, ki obsegata tisti del javne lastnine, ki je v splošni rabi in služi vsem ljudem, sodi pa pod poseben rezim družbenega varstva. Poseganje v lastnino ni dovoljeno, razen zaradi javnih koristi, kar pa terja polni denarni ekvivalent. Posebno pozornost namenja ustava rabi in varstvu kmetijskih in drugih zemljivščin, zdravemu živiljenjskemu okolju. Omogočena je svobodna izbira poklica in zaposlitve, dostopnost delovnega mesta, pravica do dela in varstva pri delu, svoboda sindikalnega organiziranja, državljanska pravica do primerne stanovanja, vendar stanovanje republika ni dolžna zagotavljati, ampak le ustvarjati pogoje za uresničevanje te pravice, javne finance pa so temelj materialne osnove za zagotavljanje delovnega države.

Enodomni ali dvodomni parlament

Državna ureditev Republike Slovenije temelji na sodelovanju državljanov (neposredno ali posredno) pri državni oblasti, delitvi oblasti na zakonodajno, izvršno in sodno, parlamentarni sistem, dosledni vezanosti državnih organov na ustavo in zakon, večji vlogi ustavnega sodstva, neodvisnosti sodstva in trajnosti sodne funkcije in lokalni samoupravi in decentralizaciji državne oblasti. Enodomni državni zbor ali dvodomni parlament z državnim zborom kot predstavnikom državljanov oziroma njihovih strank ter senatorom ali zborom regij kot zastopnikov lokalnih interesov bo eno ključnih vprašanj javne razprave. Zbor ali zbor bi volili

Neodvisno sodstvo

Neodvisnost sodstva je temeljno načelo. Sodnik je vezan samo na ustavo in zakon, sodniška funkcija je trajna, odvzame pa mu jo lahko le ustavno sodišče, ki sodnika lahko tudi premesti. Sodnik ima imuniteto in je njegova funkcija nezdržljiva z drugimi. Ustavno sodišče bo dobilo večje pristojnosti v funkciji varujočnosti in zakonitosti. Sodišče lahko odloča tudi o obtožbah zoper nosilce državnih funkcij. Posreduje tudi v primerih spora med predsednikom republike in izvršno ter zakonodajno oblastjo. Lokalna samouprava temelji na občini. Ustanovljene bodo za zakonom po predhodnem referendum. Občina bo imela od države ločeno oblast. Omogočeno bo, po zakonih, tudi regionalno ali pokrajinsko povezovanje, vendar je to vprašanje, ki ga mora razrešiti javna razprava.

mag. FRANC LESKOŠEK

Zakaj več deset Gorenjcev vsako leto položi roko nase

Pričajoči zapis je kratek povzetek magistrske naloge z naslovom *Sociološki vidiki samomorilnosti (empirična raziskava samomora na Gorenjskem)*.

Kar nekaj razlogov me je spodbudilo, da omenjeno delo vsaj v osnovnih črtah predstavim gorenjskim bralcem. A najpomembnejša sta bržas dva. Prvič. Samomor je pri nas bolj ali manj tabuiziran. O njem se malo piše ali govoriti - in če se, se zelo posplošeno, površno. In drugič. Slovenci smo s koeficientom samomora okoli 35 (koeficient 1 pomeni en samomor na 100.000 prebivalcev) drugi na svetovni lestvici, takoj za Madžari. Ali drugače. V Sloveniji umre za posledicami samomorilskega dejanja na leto okoli 700 ljudi - to je približno toliko, kolikor ugasne življenje v prometnih nesrečah letno.

Kako torej doumeti, da Slovenija, drobna, komaj opazna zaplata zemeljske oble tako izrazito in žalostno izstopa in opozarja nase prav po narodovi samouničevalnosti? Brez dvoma so v ospredju nekateri specifični kulturno zgodovinski dejavniki, pa vrednote, navade in običaji ter vzorci nege in vzgoje otrok, ki oblikujejo osebnostne poteze povprečnega Slovence, ki so v psihoanalitskem besednjaku depresivno anankastične z izraženo prepovedano storilnostjo, morebitni neuspeh pa prehitro prizadene njegovo občutje lastne vrednosti in sproža samomorilne težnje.

Nekatera temeljna suicidološka spoznanja

Laičen in polstrokoven svet je še vedno prepoln grobih poenostavitev, ko meša vzroke in povode v skladu z znanim stereotipom, češ dekle ga je zapustilo, pa se je ubil, ali slabe šolske ocene so ga pahnile v smrt itd. V teh in podobnih primerih gre le za aktualne obremenitve, za sprožilne oziroma provokativne dejavnike, ki nastopajo v vlogi povoda.

Torej v samomoru najpogosteje ne smemo videti le neke neposredne reakcije na aktualno psihosocialno obremenitev in travmatično doživljajna.

Vzroki zanj so globlji in bolj dinamični. Iskati jih gre v dispoziciji (pripravljenost na samomorilno vedenje), ki ima dva vira. Prvi je genetska pripravljenost na duševne motnje, ki kot pogosta komplikacija spremišča samomor (npr. epilepsija, shizofrenija, manično depresivna psihoza).

Pogojno jih, po Ringlu, lahko imenujemo »psihotične« samomore (teh je okoli četrtna). Sklepamo lahko, da predstavljajo te vrste samomore konstantno, ki se opazno ne menja ne s časom in ne s krajem. Dispozicija zanj se najpogosteje deduje.

Drugi vir pa je psihohigieniko neugodno ozračje, ki v kritičnem razvojnem obdobju zmoti harmonični razvoj otroka (razvane družinske razmere, delna ali popolna izguba staršev, alkoholizem v družini itd.). V skupini teh t.i. »nepsihotičnih« samomorev (jih je okoli 75 odstotkov) izstopajo nevrose, ki imajo svoje korenine v spletu neugodnih povezav v družini in družbenem okolju.

Torej samomor ni enoplasten in enoznačen pojem, kot ga to na videz preprosto dejanje sugerira večini ljudi. Gre za strahovito prepletenost in odvisnost samomorilnih tendenc od številnih bioloških, psiholoških, sociokulturnih in drugih dejavnikov. Ali drugače. Človeka ne potegne v samomor ena sama neugodna okoliščina, marveč pride do samomorilne odločitve na križišču zgoraj omenjenih dejavnikov oziroma ob nesrečnem snidenu zunanjih dejavnikov z notranjimi.

Poleg tega, da je samomorilno dejanie le sklepni prizor

dolge drame (suicidalni proces), ki se je začela morda že z obremenjeno mladostjo, pa je to tragično ravnjanje tudi klic na pomoč človeka, ki se je znašel v hudi duševni stiski.

Suicid pa ne razodeva le samomorilcev samoagresivnih in samokaznovalnih težnj. Je lahko tudi kaznovanje družbenega okolja, ki sucidantu ni naklonilo dovolj pozornosti in ljubezni.

Znani pa so tudi samomori, ki so brez prave prej opisane geneze (razvojnosti). V teh, nekoliko redkejših primerih je prostovoljna smrt plod trezne presoje in izdelanega življenjskega nazora. Tak človek povsem naskrivaj pripravlja samomor in se nazadnje pokonča - neusmiljeno in nepričakovano, celo za svoje najbližnje. Govorimo sicer z nekoliko pridržki o t. i. »bilančnem samomoru«.

Pogostost samomorov v svetu

Da bi lažje dojeli zaskrbljajoče razsežnosti samomorilnosti v Sloveniji in podrobnejne na Gorenjskem, si oglejmo statistična dejstva, ki govorijo o samomoru po svetu. Gre za dalj časa znano konstantnost koeficientov samomora, ki nam razkrivajo dežele v vodo, zmerno ali komaj opazno stopnjo suicidalnosti.

Zaradi poenostavitev nisem iskal večletnih povprečij koeficientov po posameznih državah. Za orientacijo bo bržas dovolj leto 1984. Pa tudi sicer pri letnih pregledih World Health Statistics ni opaziti večjih premikov v razvrsttvu.

Prvič nekaj držav z značilno visokim globalnim koeficientom samomora po WHO je:

	(sk)	(M)	(Ž)
Madžarska	44,9	64,5	26,5
Danska	31,6	41,1	22,3
Avstrija	25,7	37,8	14,9
Švica	25,7	36,7	15,2
Finska	25,2	41,9	9,7
ZR Nemčija	20,9	28,3	14,1
Japonska	17,6	22,2	13,1

... in dežele, kjer bi suicidi bili »brezposelnii«:

	(sk)	(M)	(Ž)
Egipt	0,2	0,3	0,1
Sirija	0,5	0,8	0,1
Filipini	0,6	0,7	0,5
Malta	0,6	0,8	0,5
Bahami	0,9	0,9	0,9
Nikaragva	0,9	1,6	0,3
Barbados	1,2	0,8	0,5
Panama	2,1	3,6	0,6
Grčija	2,9	4,0	1,9

Količniki samomora v Jugoslaviji - I. 1984

SFRJ	16,3
Bosna in Hercegovina	11,1
Črna Gora	14,6
Makedonija	6,7
Slovenija	34,2
Srbija	14,1
Kosovo	2,3
Vojvodina	25,8
Hrvatska	22,0

Naj na kratko poskusim interpretirati le izjemno nizek indeks samomora na Kosovu in v Makedoniji. Deloma ga je moč pripisati večjemu številu ljudi na eno gospodinjstvo, ki je splošno znan protективni dejavnik. Tudi partiarni vzorec družinskega življenja in sicerjšna sorodstvena in rodbinska povezanost vplivata na koherentnost primarne družine. Svojo vlogo pa odigra tudi mentalitet. Specifičen ton ji daje muslimanska religija, ki stopnje izobraženosti ter kulturne in zgodovinske svojskosti, pogojuje zasuke agresivnosti pretežno navzven, ne navznoter, proti posamezniku.

To z drugimi besedami pomeni: tam, kjer je samomor več, je manj ubojev in obratno, kar velja tudi za Jugoslavijo (teorija o obratnem sorazmerju med avto in heterogeno agresivnostjo).

Samomorilnost na Gorenjskem od 1978 do 1986

Preden razkrijem nekatere značilnosti samomorilne populacije na Gorenjskem, naj vsaj skiciram metodološka izhodišča.

Raziskovanje samomorilnosti je bilo tako prostorsko kot časovno opredeljeno. Zajelo je gorenjsko regijo z njenimi petimi občinami (Kranj, Škofja Loka, Tržič, Radovljica in Jesenice) v letih od 1978 do 1986.

Raziskava je po posameznih občinah gorenjske regije posnela splošne socioekonomske in demografske dimenzije samomorilne populacije, kot so starost, spol, poklic, zakonski stan, izobrazba, nacionalnost, ter podatke o načinu, kraju in mesecu storitve samomora, opštosti pred dejaniem, oceni duševnega stanja in domnevni motivu samomora.

Podatki za pet gorenjskih občin so bili povzeti iz statističnih šifrirnih lističev, ki jih, na podlagi poročil UNZ in zdravstvenih služb Slovenije, izpolnjujejo na Centru za prevencijo samomora, ki deluje pod »patronatom« Univerzitetne psihiatrične klinike v Ljubljani.

Drug pomemben vir podatkov sta bila popisa prebivalstva iz leta 1971 in 1981, iz katerih je bilo mogoče izločiti absolutno število prebivalstva za gorenjsko regijo po posameznih kategorijah, kot so: spol, starost, narodnost, šolska izobrazba, kmeč-

ki živelj, aktivno prebivalstvo itd. Ti dve časovni točki sta nudili dovolj trden demografski okvir, znotraj katerega sem s pomočjo metode linearne naraščanja za vsako raziskovano leto (od 1978 do 1986) projiciral struktuirano število prebivalstva, brez katerega ne bi bilo mogoče izračunati specifičnih koeficientov samomorilnosti.

Gorenjsko samomorilno populacijo sem primerjal tudi s preostalo slovensko. Ker pa v razvrsttvih glede na zgornj omenjene spremenljivke ni bilo bistvenih razlik, bo za naš namen verjetno dovolj le predstavitev gorenjskega samomora.

Gorenjska regija je med tri najstimi slovenskimi, sicer na repu po pogostosti samomora, še vedno pa se s povprečnim devetletnim koeficientom 32,7 uvršča med žalostne rekorderje na svetovni lestvici. Sicer pa je bil suicid v Sloveniji v letih od 1978 do 1986 najpogosteji v celjski, mariborski, krški, slovenograški in soboški regiji. To so manj razvita območja severovzhodne Slovenije (Kozjansko, Haloze, Slovenske Gorice, Goričko), kjer pretežno domuje v pozabu, osamotno in alkohol pogrejna malošivilna kmečka populacija.

Pogostost in regionalna razpršenost samomorov, spolna in starostna struktura samomorilcev

Na Gorenjskem je v letih 1978 do 1986 storilo samomor 522 oseb oziroma povprečno 58 na leto. Od tega 42 moških in 16 žensk. Povprečna starost suicidantov je bila 46,8, suicidant pa 52,1 let. Po posameznih občinah je glede na globalni koeficient samomorilnosti v ospredju Škofja Loka (35,2), sledijo Radovljica (33,8), Jesenice (32,7), Tržič (31,7), Kranj (30,2).

Suicidalnost zaposlenih po posameznih področjih dejavnosti

Povprečni devetletni koeficient je za Gorenjsko najvišji pri kategoriji brezposelnih. V absolutnem številu jih je umrlo 36. Gre še vedno za statistično seve, premajhno število, ki bi zagotovljalo dovolj zanesljivo poslovanje. Brez večjega tveganja pa vendarle lahko dejal, da gre pri dobršnem številu brezposelnih suicidantov za marginaliziran družbeni sloj, za socialni sediment, ki poseže nizko kulturno stopnjo, šibak ali povsem dezorientiran vrednostni sistem z nizkimi aspiracijami, povezan z alkoholom, narkomanijo itd. Tem ljudem sta brezup in brezizhodnost vsakodnevni živopotnici, njihovemu stilu življenja pa zato bolj lastni sumpuničevalni impulzi kot drugim.

V zadnjem času se spričo težkih gospodarskih razmer srečujemo tudi z drugo kategorijo in strukturo brezposelnih, ki so osebnostno bolj urejeni, delavljivi itd. Kako v suodenem smislu nanje vpliv-

vajo prisilni dopusti, čakanja na domu, tehnološki presežki in podobno, kar zbuja tesna občutja negotovosti, bi kazalo šele proučiti.

Iz tabele samomorov po področjih dejavnosti za Gorenjsko regijo je moč opaziti višje koeficiente tudi pri gozdarskih, industrijsko-rudarskih in obrtniških poklicih; tam torej, kjer je izobrazbena struktura delavcev sorazmerno nižja.

Obratno pa dejavnosti z zahodnješo mentalno udeležbo in nižjo neposredno fizično aktivnostjo v procesu dela, izkazujejo bistveno manjšo suicidalnost. V tej smeri izstopajo dejavnosti na področju finančno tehničnih storitev, DPS in SIS, delavci na področju izobraževanja, kulture in znanosti ter zdravstvenega in socialnega varstva.

Samomor glede na stopnjo šolske izobrazbe

V sintezi za Gorenjsko regijo je evidentno, da so tako moški kot ženskam s poklicnimi šolami samomorilne odločitve najblžje. Sledijo jim osebe brez izobrazbe ali z osnovnošolsko, medtem ko so posamezniki s srednjim, višjo ali visoko solo samomorilno najmanj obremenjeni.

Zakonski stan

Zakonski stan je potencialno suicidalgen in eksogen zunaj dejavnik, ki se z vso silovitostjo udejanja šele ob izgubi emocionalno pomembne osebe v posameznikovem življenju - in kot tak nemalokrat nastopa v vlogi sprožilnega, provokativnega momenta. Ta kratka misel že da je sluttiti, da so znotraj omejene variable najbolj ogroženi kategoriji ovdovali in razvezani. Skupni koeficient razvezanih znaša kar 199.

To bi utegnilo kazati na izrazito psihosocialno travmatičnost razveze z vsem kar prima - ločevanje ali preddelejanje otrok, premoženja, občutje ogoljuvanosti in izgube lastne vrednosti, socialna stigmatiziranost itd.

Razvezna situacija pa nima le neposrednega učinka, ki se lahko manifestira s suicom enega od ločencev. Drugo postravezno posledično dejstvo je najpogosteje nastanek nepopolne, razdrte družine, katerega potencialni suicidenci naboj, spričo neustreznega procesa socializacije otrok, smo že spoznali.

Tudi ovdovali s koeficientom 77,4 so v sintezi za Gorenjsko visoko nad globalnim samomorilnim povprečjem. Ti morda celo intenzivnejše kot razvezanci začutijo izgubo svojega najbližnjega. Mostovi za in pred njimi (upanja) se porušijo. Ostaja le spomin preteklosti in trpko spoznanje dejanskosti. In kolikor starejši so, toliko hitreje klo-

Samomorilnost šolajočih oziroma študirajočih

Na tem mestu bi lahko triumfalno dokazoval, kako malo suicidantov je med šolajočimi in študirajočimi. A dialektični premislek opravi svoje. Res da so na veliko srečo mladi najnižje na samomorilni lestvici, a zakaj potem odrasli naravnost hlastajo po samouničenju. Mar niso koli kasnejše samodestruktivnosti

zasejane, kot nas uči psihodinamska teorija, že v otroštvu in mladostništvu. Ker pa je pri mlademu človeku elementarni samoohranitveni nagon globlje vsidran, skuša na stisko in nemoč opozoriti bolj apelativno in demonstrativno - s parasuicidom (samomorilni poskus). To pa ne pomeni, da se mu že tedaj ni vtisnil travmatični dogodek tako bolje in globoko, da ga utegne kdaj pozneje ob podobni situaciji v odraslosti - po sistemu kot »ključ s ključavnico« - pahniti v samomor.

Statistike glede na starostno strukturo v primerjavi s samomorilnimi poskusi in uspeli samomori kažejo zravnalno podobo. Medtem ko samomorilna dejanja s starostjo naraščajo, pa parasuicidi upadajo.

Nakazano je že bilo relativno nizko število samomorov med otroki in mladostniki (zgolj statistično seveda) na Gorenjskem v letih od 1978 do 1986. Za posledicami samomorilnega dejanja jih je v omenjenem obdobju umrlo 16 (10 fantov in 6 dekle). Sedem od teh je bilo osnovnošolcev (6 fantov in 1 deklica), pet srednješolcev (1 fant, 4 dekleta) in štirje študenti (3 fantje, 1 dekla).

Povprečni devetletni koeficient samomora za osnovnošolce znaša 4,5, pri dijakih 10,3, za študente pa 11.

Količniki torej kažejo nizko stopnjo suicidalne obremenjenosti mladostnikov, čeprav bi po senzacionalističnem sporočanju nekaterih medijev lahko sklepali ravno obratno. Res pa je, da nas prezgodnja in prostovoljna smrt mladega človeka, ko je bilo pred njim še skoraj vse življenje, nehote celo huje pretrese kot samomor straže osebe.

Pa vendarle se gre ob koncu tega poglavja ponovno vprašati, kaj potem takem, po uvodnem zatišju, sproži pravi plaz samomorov v srednjih in poznejih letih človekovga življenja. Ti ljudje so vendarle bili nekoč otroci, adolescenti in prav tedaj verjetno prvič stigmatizirani, travmatizirani, torej disponirani za kasnejše fatalno samouničevalno ravanje. Eden od možnih odgovorov bi lahko bil, da gre na Slovenskem za mračno nihilistično suicidogeno ozračje, od primarnih skupin do makrodružbenih sfer, katerega polna so tudi »pljuča« mladih ljudi. In prav ta klima oblikuje osebnostne poteze povprečnega odraslega Slovencev, ki so bile že zgoraj nakanane.

Za trdnejše skele bi bilo smotorno z metodo študije primerov slediti življenju učencev, študentov do njihovega tragičnega konca, podobno pa raziskati tudi samomorilne poskuse, kajti le-te so po večini domena mladih.

Sledijo preostale tri občine - Kranj, Tržič in Jesenice. Spričo dvakrat večje obremenjenosti upokojencev v primerjavi s preostalo populacijo, sem le-te vzel pod »drobogled« (mikronivojska analiza). Naj na tem mestu navadem le nekatere pomembnejše ugotovitve.

Pogostejša suicidalna dejanja in njih izenačevanja po spolu so med drugim tudi posledica t. i. »eksistencialnega vačuma«, ko s starostjo drug za drugim odpadajo nekateri pomembni zaščitni dejavniki, kot so družina, otroci, zakonski partner, dom in podobno, zato življenje vedno teže osmišljajo.

V raziskavi so se nekoliko bolj suicidalno rizično razkrali domovi za ostarele, kjer starostniki teže ohranajo življenjsko budnost. Domovi, navzlasti fizični bližini varovanec, ne odpravljajo občutka odtujenosti, osamljenosti in obrobnosti.

Kot je bilo pričakovati, je pri upokojencih telesna bolezen ali invalidnost kot motiv samomorilnega dejanja kar sedemkrat pogosteje (27,9 odstotka) kot pri ostali samomorilni populaciji. Drugi najpogosteje navajani motiv je osamljenost ali izguba svojca (8,4 odstotka), tretji pa družinski oziroma zakonski spor (7,9 odstotka). Devetletna povprečja tudi kažejo, da je tako pri upokojenih suicidalnih kot pri ostalih ne glede na spol obešanje kot način storitve daleč v ospredju.

Samomorilnost kmečkega življa

Empirični podatki v letih od 1978 do 1986 kažejo tudi nadpovprečno samomorilnost kmečke populacije. V tem obdobju je za posledicami samomorilnega dejanja umrlo 16 kmetov (koeficient 91,5) in 7 kmečkih gospodinj (koeficient 168,2).

Sicer Gorenjska ne sodi med najruralnejše predele RS, a ima tudi ta svoje Kozjansko, Haloze ali Goričko - škofješko občino s svojimi izgubljenimi zaselki na robovih Poljanske in Selške doline, koder je bilo statistično znaten najintenzivnejše usiha v življenjske moći kmečkega življa. Tu je bilo storjenih kar polovico vseh samomorov med kmeti Gorenjske regije. Koeficient samomorilnosti med kmečkim prebivalstvom gorenjske so sicer izredno visoki, jih pa ne smejo posploševati, ker gre za premajhno število primerov - tendenco k samouničevalnosti kmečkega prebivalstva pa je vendarle nakazana.

Tem ugotovitvam ob stran se postavljajo znana dejstva, ki zadevajo kmečki poklic v preteklosti. Ni mogoče zanikit dejstva, da je bil po osvoboditvi, v ozračju rekonstrukcije dežele in s tem v zvezi, forsirane industrializacije, kmečki poklic izrazito zapostavljen in da so bile življenjske razmere in možnosti na zemljo navezanega kmeta v marsikaterem pogledu slabše, kot tistih mladih ljudi, ki so zamenjali kmečko okolje za mestno in so bili često za manj naporno in tudi manj pomembno delo bolje nagrajevani.

To pa eni strani vodi v dezintegracijo tradicionalnih družinskih struktur, po drugi pa v selekcijo, ki pušča na podeželju ostarele in manj vitalne ljudi. Le-te se zgodaj znajdejo v svoji prizadevnosti frustriani. Od mladosti ugotavlja-

jo, da z drugim svetom ne morejo tekmovati. Krepijo se občutja nemoči, osamljenosti in izločenosti, ki so splošno znani suicidogeni dejavniki.

Ocena duševnega stanja samomorilne populacije gorenjske regije

Paleta ponujenih opcij (diagnoz) Centra za prevencijo samomorov je prilagojena hitrejšemu posnemanju nekaterih osebnostnih značilnosti suicidantov. Gre torej bolj za »skico« duševnih stanj, ki bi bila v klinično dinamskem kontekstu dosti bolj razgrajena in znanisirala.

Iz tabele je razvidno, da so tako na Gorenjskem kot v RS bili samomorilni ljudje za časa svojega življenja v visokem številu alkoholu vdani - Gorenjska 21,2 odstotka, RS 27,2 odstotka. Variacije po spolu pokažejo na pomembne razlike. Pri moških je daleč v ospredju diagnoza alkohol ali alkoholna psihoza - Gorenjska 27,1 odstotka, RS 32,8 odstotka. Pri ženskah pa je ta »ocena« šele na drugem mestu. Daleč pred vsemi diagnostiki so pri njih »ostale psihoze«, kamor najpogosteje sodita shizofrenija in manično depresivna psihoza.

Sledijo, tako pri moških kot ženskah, nevroze, osebnostne deviacije in epilepsija.

Neizpodbitno je torej, da je ena najmarkantnejših značilnosti slovenske populacije samomorilcev ta, da je med njimi izredno veliko alkoholikov, zato nekateri upravičeno poudarjajo, da bi morala biti preventiva samomorilnosti v prvem koraku usmerjena k ustvarjanju takšne družbenne klime, kjer bi pitje alkohola dobilo vsaj kulturne oblike uživanja.

Motiv dejanja

Etiološko (vzročno) ozadje samomorilnega vedenja nas opozarja na strahovito prepletost in (so)odvisnost suicidalnih tendenc in motivov od bioloških, psiholoških, socialnih in drugih, ter na njihovo dinamiko; da se zasnova samomorilnega reagiranja lahko oblikuje že zelo zgodaj, aktualne obremenitve pa samomorilni proces le sprožijo. Če torej razumemo samomor kot zaključek dolgotrajnega procesa, potem aktualnim konfliktom, v katere je bil človek pred dejanjem vpletjen, prisodimo vlogo provokativnih, sprožilnih faktorjev oziroma motivov. Domnevni motivi so torej tisti, ki ste okoliščine, ki so pripeljale osebo do fatalne odločitve.

Za gorenjsko regijo in RS je razviden enak vrstni red motivov in dokaj podobna frekvenčna porazdelitev tako pri moških kot ženskah.

V ospredju devetletnega povprečja so družinski oz. zakonski spori (Gorenjska 13,1 odstotka, RS 17,8 odstotka), sledijo telesna bolezen ali invalidnost (11,9 odstotka oz. 14,0 odstotka), osamljenost, izguba svojca (5,8 odstotka oz. 4,7 odstotka), ljubezenski konflikti (3,6 odstotka oz. 3,0 odstotka) itd.

To pa eni strani vodi v dezintegracijo tradicionalnih družinskih struktur, po drugi pa v selekcijo, ki pušča na podeželju ostarele in manj vitalne ljudi. Le-te se zgodaj znajdejo v svoji prizadevnosti frustriani. Od mladosti ugotavlja-

Način samomora

Iz tabele devetletnega povprečja (1978 - 1986) je za Gorenjsko in RS, ter tako za moške kot za ženske razviden prevladujoč samomorilni način - obešanje. Z 56,4 oz. 61,8 odstotka za RS je ta daleč pred drugimi. Sledijo utopite (13,1 oz. 9,2 odstotka), zstrupitve s plinom (7,4 oz. 4,1 odstotka), skok z višine (6,5 oz. 5,1 odstotka), ustrelitev (5,5 oz. 6,7 odstotka), povoznje (4,3 oz. 4,0 odstotka) itd. Nenavadno okrutni samomorilni načini - vbody v telo, zarez s krožno žago v vitalne dele telesa itd., pa kažejo na psihopatološko motivacijo.

Eden od povsem neraziskanih in v obdobju naraščanja motorizacije verjetno čedalje pogosteje način samomora je trk z avtomobilom v zid, mostovno konstrukcijo, nasproti vozeče vozilo in podobno. Tak način človekovega povega v smrt prikrije primarno suicidalno motivacijo in mu posthumno zagotovi socialno sprejemljiveje klasificiranje in vrednotenje smrti, svoje pa reši mučne in temne scene, ki jo zapusti samomorilčeve dejanje.

Prejšnji samomorilni poskus

Med vsemi kategorijami prebivalstva so samomorilno zelo ogroženi tudi tisti, ki so samomor že poskušali storiti. Da je temu res tako, pričajo tudi empirični podatki devetletnega povprečja za Gorenjsko in RS. Na Gorenjskem je bilo v opazovanem obdobju med moškimi samomorilci 21,0 odstotka takšnih, ki so poprej že poskušali s samomorom, žensk pa 21,9 odstotka. V Sloveniji je pri obeh sploh teh nekoličko več - med moškimi 23,1 odstotka, pri ženskah pa 28,1 odstotka.

Torej nekako četrtnina samomorilcev se rekrutira iz vrst t.

i. recidivistov, kar je dovolj prepričljiv razlog, da gre parasuicidanta nadvsem resno vzeti in z njim v prvi vrsti vzpostaviti govorno povezano, se iskreno pogovoriti, poslušati, ter imeti veliko potrpljenja in, kot pravi Milčinski, zadeti pravi ton: »Sočutstvovanje s človekom v krizi naj ne bo naivno tolaženje, marveč iskrena pripravljen-

nost skupaj z njim trezno presoditi težo položaja in poskusi izhod.«

Zaključek

Slovenski empirični podatki kažejo, da posamezniki ne prestopijo ločnice med življnjem in smrtjo zato, ker nimajo ZA KAJ ŽIVETI, marveč zato, ker nimajo OD ČESA ŽIVETI. Tega seveda ne gre semantično dobesedno vzeti, ampak širše v kontekstu težkih družbenoekonomskih in socialnih razmerij naše družbe, kjer v samomorilno brezno najpogosteje omahujejo prav ljudje iz družbenih margin, kot so upokojenci, kmetje, delavci, nezaposleni itd. Seveda nikakor ne gre vsega napraviti hudi eksistenčni, materialni stiski prenekaterega človeka (bilo je celo ugotovljeno, da je sama zase prešibak povod za smrt), marveč se ta prerada brati z alkoholom, konflikti v družini, poklicu in iz njih izvirajočimi občutji osamljenosti, odrinjenosti, osovaženosti in podobno.

V ta širši socialni okvir kaže prav na kratko vpeti še prenaglo trganje tradicionalnih medčloveških in družbenih vezi ter odnosov, kar je imelo za posledico nov prevladujoč vzorec žitja ljudi, katerega najpomembnejše značilnosti so privatizacija, individualizacija in atomizacija. Domala čez noč so bili iztrgani iz domačega, avtohtonega okolja in pahnjeni v uniformne ter razčlovečene urbane industrijske cone.

A v psihosocialnem in suicidalnem smislu je podeželje utrpele še težje posledice. Spričo družbenega razrednotenja kmečkega dela in življenja je demografsko »izkravavelo«, preostanek prebivalstva pa zašel v socialno izolacijo in ekonomsko vegetacijo.

K tragiki slovenskega samomora prispeva tudi družbena gluhota do tega problema. Samomor se namreč celovito in sistematično ne spremlja in ne proučuje. Naj mi bo na tem mestu dovoljeno citirati eno od misli prof. dr. Leva Milčinskega, ki mi jo je namentil v pismu junija letos: »Zaenkrat je situacija takšna, da se noben republiški organ pri nas ne čuti obvezanega, da bi pobujal spremljanje in analiziranje tega pojava z eventualnimi možnimi ekskurzemi v preventivne akcije.«

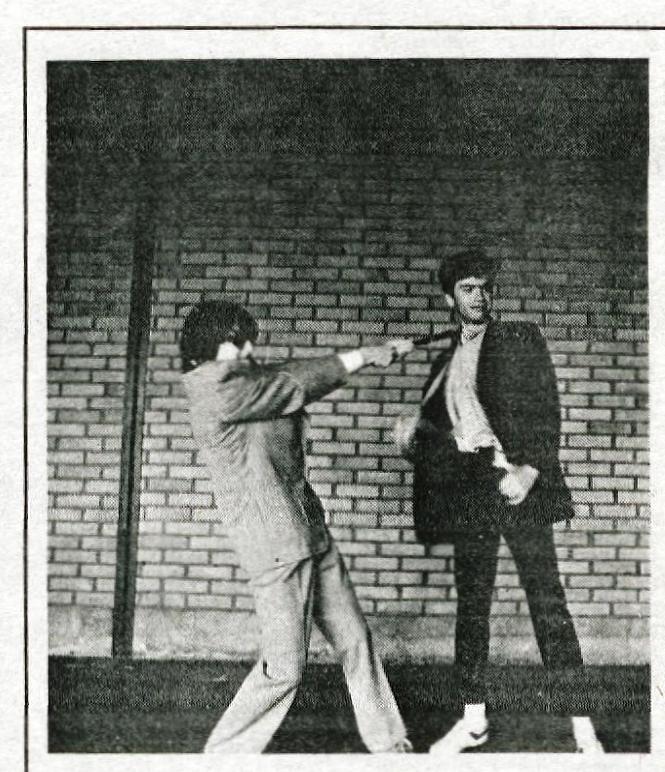

Foto: Boštjan Gunčar

JOŽE KOŠNJEK

Stranke so se prve vključile v razpravo o osnutku nove ustave Republike Slovenije

Nova ustava mora zadržati dosedanje raven pravic in svoboščin

V torek je o osnutku ustave razpravljala ZSMS - liberalna stranka v Škofji Loki, v sredo pa glavni odbor Socialistične stranke Slovenije, ki pripravlja še posebne tematske razprave.

Gosta škofjeloškega pogo-vora ZSMS - liberalne stranke sta bila priznana pravna in ustavnopravna strokovnjaka mag. Matevž Krivc, ki je tudi član strokovne skupine za pripravo osnutka ustave, in dr. Ivan Kristan, sodnik zveznega ustavnega sodišča in univerzitetni profesor. Prvotni osnutek ustave se od dosedanja bistveno ne razlikuje. Upoštevanjih je nekaj variantnih predlogov, v gradivu za javno razpravo pa so bile, razen uradnega osnutka strokovne skupine in skupščinske komisije za ustavna vprašanja vključene, še priprombe s seje skupščine 12. oktobra in ločena, posamična mnenja dveh članov strokovne skupine: dr. Petra Jambreka in mag. Matevža Krivica. Osnutek ustave z uvodno obrazložitvijo je bil objavljen v Delu, celovito gradivo pa je objavljeno v Poročevalcu skupščine Republike Slovenije št. 17 z dne 19. oktobra. Poročevalec je torej gradivo, ki najbolj temeljito predstavlja dosedane predloge in dileme pri nastajanju najvišjega zakona Republike Slovenije.

"Svetost življenja" sporno izhodišče

Metka Mencin, članica republiškega vodstva ZSMS - liberalne stranke je strnila glavne strankine priprombe na osnutek nove ustave Republike Slovenije. Za ZSMS - liberalno stranko je sporno določilo v preambuli ustave o svetosti življenja. Iz te sintagme ne moremo speljati človečanskih pravic, prav tako pa svetost življenja ni pravna kategorija ampak filozofski pojem. Pravica staršev o rojstvu otrok je samoumevna in je po sodbi te stranke ni treba posebej pisati v ustavo, sploh pa se mora ustavno preprečiti vmešavanje države v družino, zakon, utemelji pa naj se pravica do različnosti, do svobodnih spolnih skupnosti. Sploh je sedanj osnutek ustave nevaren zato, ker dopušča precejšnjo možnost vmešavanja države v pomembne zadeve življenja družbe in posameznika. Prav tako ni smiseln, da se v istem členu opredeljujeta družina in zakonska zveza.

50. člen naj opredeli pravice in dolžnosti staršev, vprašanje drugih življenjskih skupnosti pa naj opredeli poseben člen. Sploh pa ni treba v ustavo posebej pisati, da država varuje družino, ker je taká formulacija nevarnost za poseganje države v sfero zasebne. Dovolj je, če zapišemo, da ustava varuje maternstvo, očetovstvo in družino. Vse življenjske skupnosti morajo biti ustavno enakovarne, pri pravicah moškega in ženske pa naj ima prednost ženska. Ustavi je treba posebej opredeliti pravice etničnih skupin, še posebej Romov.

ZSMS - liberalna stranka se posebej loteva vprašanje vojske oziroma demilitarizacije. V ustavo bi bilo treba zapisati, da Republika Slovenije nima vojske, ustavni zakon pa naj določi postopek za ukinitev. Ta zakon naj uredi tudi proizvodnjo in trgovino z orožjem. Stranka šteje sestavljalcem osnutka v slabo, da obenem ni v razpravi tudi osnutkov ustavnih zakonov, ustava pa naj ne govori samo

o predsedniku republike, ampak tudi o predsednici (99. člen).

Parlament naj bo dvodomem

Dr. Ivan Kristan je zagovarjal dvodomni parlament. Prvi dom naj bo državni zbor, ki bo predstavljal politične interese Slovencev, drugi zbor pa naj bi bil odsev regionalne razdelitve Slovenije. Regijski interes je treba pripeljati v skupščino. To bo še pomembno zato, ker se bomo Slovenci najverjetne na referendumih odločili za več manjših občin, med njimi in republiko bo nastala praznina, zato bo nujna regionalizacija. Predlogov je več, med njimi izstopata dva: da bi imeli v Sloveniji 13 regij ali pa manj, tako kot je bilo včasih (Štajerska, Kranjska in podobno). Odgovor ZSMS - liberalne stranke, ali imeti drugi dom in regije, je "da". Inačic za izvodo te zamisli je več. Drugi dom, dom regij, naj bo številčno po poslancih in po pristojnostih enakovreden državnemu zboru, lahko pa bil drugi zbor manjši in z manj pristojnostmi. Enakovraven naj bi bil pri ustavnih

odločitvah, pravicah, davčnih zadevah, regionalnem planiranju). Če pa ta predlog v ustavo ne bo prodrl, naj se to uredi z ustavnim zakonom.

Kakšna naj bo večina

V ustavni razpravi se ZSMS - liberalna stranka ogreva za dosedanje principe odločanja v skupščini in v drugih oblikah neposrednega odločanja (referendum, plebiscit). Ustavni osnutek govoril o navadni večini, kar je menda običaj v parlamentarnih demokracijah. Pri referendumu bi morala veljati večina vseh upravičenih za glasovanje, v skupščini pa bodo zadeve, o katerih navadna večina ne more biti zadostna. Zakaj? Skupščina lahko veljavno sklepa, če je navzoča večina poslancev, od 240 recimo 121. Od slednjih pa mora biti večina za, to je 61. Sporno je, prav dr. Kristan, če lahko takoj pičlo zastopstvo odloča o pomembnih starih. Matevž Krivc sodi drugače in med drugim trdi, da je ponavadi tudi razmerje med odsotnimi takoj kot med navzočimi in princip navadne večine povsem zadošča. Odveč so tudi razna posvetovalna telesa predsednika republike, če bomo imeli močan dvodomni parlament. Prav tako predsednik ne bi smel imeti posebnih pristojnosti pri razpuščitvi parlamenta. Te pristojnosti mora točno določiti ustava. V 110. in 111. členu je govora o tem. Pri vladu je smiseln alternativni predlog. Dokaj nejasen je zadnji 164. člen. Sprejem ustave sam po sebi pomeni akt osamosvojitev.

Socialnih pravic ne bi smeli kriniti

ZSMS - liberalna stranka je na strani tistih, ki so zoperkrnitev socialnih pravic, posebej tistih, ki so del temeljnih človekovih pravic. To so pravice do dela, do zaposlitve, osebnega dohodka, novnega zdravstvenega varstva, izobraževanja. Tudi nedotakljivost stanovanja je premalo varovana. Nujno je treba, razen sodne odločbe, vključiti tudi privolitev stanovalca. Problematično bo državljanstvo, kar bo določal poseben zakon, sicer pa je pri tej ustavi nevarnost, da bodo preveč zadev urejevali ustavni zakoni, ki pa so lahko izraz trenutnih političnih razmerij.

Interes bi moral biti, da bi sedanja ustava trajala čim dlje. To pa bo, če bo dobro sestavljena in bo dovolj časa za razpravo. Sploh pa mora ustava ali iz nje izhajajoči zakoni zaostriti odgovornost poslancev, ki se nanaša na udeležbo na sejah.

Socialisti: Človeško življenje naj bo nedotakljivo

Republiški odbor Socialistične stranke Slovenije je v sredo obravnaval osnutek nove

slovenske ustave. Darja Latičar - Bebler, članica vodstva je menila, da so v sedanji ustavi marsikatere rešitve boljše, kot so v osnutku. Socialisti so za čim prejšnji sprejem ustave, vendar ne na škodo kakovosti. Predvsem ni dovolj jasno, kaj bo urejala ustava in kaj izvedbeni zakoni, ena temeljnih pri-pomb stranke pa je, da svetost življenja ne sodi v preambulo, da se to določilo lahko napak tolmači, recimo prepoved splava, in da naj bo izhodišče nedotakljivost človeškega življenja. Človekove pravice niso dovolj konkretno izpeljane. Bolj dosledno so navedene pravice državne, kar je slabo. V 7. členu bi morali imeti v primeru kolizije prednost mednarodni dogovori in konvencije, posebej pa je treba napisati, da nobenе pravice ni mogoče bolj omejiti, kot je določeno v ustavi. Omejitve so lahko izjemna, zdravje, javna morala in podobno pa ne smejo biti razlogi. 33. člen je preveč splošen in je lahko vzrok takoj grajanih izolacij. Socialisti terjajo boljšo obdelavo socialnih pravic, še posebej pri migrantih, starejših delavcih, upokojencih, niso opredeljene kolektivne pravice, na primer stavka. Sploh bi morali dosledno upoštevati evropsko socialno listino. Nedotakljivost stanovanja bi morala biti kazensko sankcionirana, jasnejše pa naj bo določilo o ugovoru vesti. Sedanja rešitev v ustavnem zakonu je veliko boljša. V 53. členu manj kajo posebne pravice otrok v 56. členu ženske ne uživajo posebega varstva pri delu, napisana mora biti pravica do soupravljanja, kjer smo dosegli visoko raven pravic. Parlament naj bo dvodomem, za predsednika republike naj velja osnovno besedilo, sploh na je starostna omejitev, v 119. členu pa je sporna dočba, da vojska varuje ustavno ureditev. Mag. Tone Ješevsek, član strokovne skupine za pripravo osnuteka ustave je ugovarjal. Menil je, da preambula s svetostjo življenja ni mogoča, saj preambula nima moč temeljnih načel (zato kaj jo potem sploh imamo, dobitno vprašanje), da ustava dovoljuje vse, kar ni izrecno prepovedano in obljubljeno, saj to mesto, kar bo mogoče urešiti, kar je sploh značilnost vseh sodobnih ustav. Dr. Braco Rotar zanika vladavino svetosti življenja, saj je odvisno, kdo jo zagovarja in tolmači in so možne zlorabe. Romi pa so v Sloveniji avtoritativni in jim je treba dati posebne pravice. Republiški proračun ne sme biti izključeni zbiralec denarja. Mag. Stane Vlaj je za uveljavitev lokalne samouprave, kar naj opredeli poseben zakon. Vprašal se je, kaj bo s krajevno skromen. Dušan Semolič vodja strankinega poslanskega kluba je predlagal omejitev vladavine kapitala, terjatev odgovornosti države za varnost starosti, osnovno, srednje in visoko šolstvo pa morajo biti brezplačni. Šolstvo mora biti ustavna kategorija. Prim. Hainz, tajnik stranke je predlagal črtanje stavka, ki govorja, da je Cerkev svobodna v svojem delovanju, republiški simboli naj določi strokovna komisija, predsednik republike naj priseže ljudem, ustava pa mora biti boljša pri stanovanjskih pravicah.

Iz osnutka ustave

Zaradi lažjega razumevanja objavljamo izvirno besedilo členov osnuteka, na katere se nanašajo pripombe.

Preamble:

Zavedajoč se svetosti življenja in človekovega dostojanstva (varianta: nedotakljivosti človekovega življenja in dostojanstva), izhajajoč iz temeljnih človekovih pravic in svoboščin, temeljne pravice vsakega naroda do samoodločbe in temeljnega zgodovinskega dejstva, da smo Slovenci z lastnimi močmi izoblikovali svojo narodno samobitnost in uveljavili svojo državnost; z namenom, da ob spoštovanju naše dediščine (varianta: in narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda) zagotovimo, kulturni, ekonomski, politični in socialni razvoj Slovenije, skupščina in državljanji Slovenije sprejemamo naslednjo Ustavo republike Slovenije.

7. člen:

Predpisi Republike Slovenije morajo biti v skladu z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo, in s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava. Državni organi uporabljajo objavljene mednarodne pogodbe neposredno.

33. člen:

Državljanji se smejo svobodno gibati po ozemlju republike in si prosti izbirati prebivališče. Državljanji imajo pravico svobodno zapustiti državo in se začasno ali stalno naseliti v tujini in se kadarkoli vrniti v državo. Te pravice se smejo z zakonom omejiti, vendar samo tedaj, če je to potrebno zaradi zavarovanja javnega reda ali zdravja in če to zahtevajo interesi nacionalne in javne varnosti.

Varianta:

Te pravice se smejo omejiti z zakonom, vendar samo, če je to potrebno, da bi se zagotovil potek kazenskega postopka, preprečilo širjenje nalezljivih bolezni, zavaroval javni red, ali če to zahtevajo interesi obrambe države.

Tuji uživajo te pravice v obsegu in pod pogoji, ki jih določa zakon.

36. člen:

Stanovanje je nedotakljivo. Nihče ne sme brez odločbe sodišča proti stanovalčevi volji vstopiti v tuje stanovanje ali v druge prostore, niti jih preiskovati.

Pri preiskavi mora biti navzoč tisti, čigar stanovanje ali prostor se preiskuje, ali pa član njegove družine oziroma njegov zastopnik.

Preiskava se sme opraviti samo v navzočnosti dveh prič. Pod pogojem, kaj jih določa zakon, sme uradna oseba brez odločbe pristojnega organa vstopiti v tuje stanovanje ali v tuje prostore in brez navzočnosti prič preiskaviti preiskavo, če je to neogibno, da neposredno prime storilca kaznivega dejanja ali da se zavarujejo ljudje in premoženje, ali če je očitno, da se drugače ni bi mogli zavarovati dokazi v kazenskem postopku.

45. člen:

Vojaška služba je za državljane obvezna v mejah in na način, ki ga določa zakon.

Državljanom, ki zavokljo svojih verskih ali naravnih nazorov niso pripravljeni sodelovati pri izvrševanju vojaških dolžnosti

v okviru vojske Republike Slovenije, mora Republika omogočiti, da na drug način izpolnijo svojo državljansko dolžnost.

50. člen:

Republika varuje materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter podpira za to potrebne ustanove. Zakonska zveza je urejena na osnovi enakovravnosti zakonov in se sklep s svobodno privolitvijo. Zakonsko zvezo in pravna razmerja v njej in v družini ureja zakon.

Variantni dodatek:

Izvenzakonska skupnost ima enake pravne posledice kot zakonska zveza. Zakon lahko določi, kdaj izvenzakonska skupnost nima enakih pravnih posledic kot zakonska zveza.

Republika varuje družino in ji pomaga predvsem pri njeni ustanovitvi in v času, dokler je ta odgovorna za preživljvanje in vzgojo otrok.

51. člen:

Starši so dolžni vzdrževati, izobraževati in vzgajati otroke ne glede na to, ali so bili rojeni v času trajanja zakonske zveze ali zunaj nje. Otroci, rojeni zunaj zakonske zveze, imajo enake pravice kot otroci, rojeni v njej.

Ženske imajo v zvezi z nosečnostjo in rojstvom otroka pravico do socialne varnosti v obsegu in trajanju, določenem v skladu z zakonom.

52. člen:

Vsakdo ima pravico, da svobodno odloča o rojstvu otrok. Ta pravica se lahko omeji le iz zdravstvenih razlogov.

Varianta:

Starši imajo pravico do svobodnega načrtovanja družine. V zvezi z urenjevanjem te pravice zagotavlja Republika Slovenija ustrezno izobrazbo, socialno skrbstvo in zdravstveno pomoč v skladu z zakonom.

73. člen:

Zakon določa pogoje za ustanavljanje podjetij in njihovo upravljanje. Zakon lahko določi, da imajo delavci pravico sodelovati pri upravljanju podjetij, v katerih so zaposleni, in način izvrševanja te pravice.

85. člen:

Državni zbor sestavlja poslanci državljanov Slovenije. Državni zbor ima 120 poslancev. (Varianta: 150 poslancev).

Variantni dodatek:

V državnem zboru imata italijanska in madžarska skupnost po 5 (8) poslancev in vsaka etnična skupnost, ki jo določi ustavni zakon, po enega poslanca.

Poslanci se volijo s splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. Volitve se uredijo z ustavnim zakonom.

Varianta za 85. člen:

Parlament sestavlja državni zbor in zbor regij. Zbora sta enakopravna. Vsak zbor ima 60 poslancev.

Poslanci se volijo s splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. Volitve se uredijo z ustavnim zakonom.

Petak, 26. oktobra 1990

Upalni odbor Slovenske kmečke zveze

Slovenski zakon o zadrugah se lahko primerja z evropskimi

Republiški zakon o zadrugah bo zadrugam omogočil vračilo vsega po drugi svetovni vojni odvzetega zadružnega premoženja.

Rodica pri Domžalah, 23. oktobra - Slovenija je zdaj v položaju, ko na področju zadružništva nima veljavnega zakona, po katerem bi se stare in morebitne nove kmetijske in druge zadruge lahko organizirale. Republiška skupščina je namreč z ustavnim zakonom razveljavila številne zvezne zakone, med drugim tudi zakon o zadrugah, ki naj bi bil podlaga za pripravo republiškega in za katerega so v Sloveniji poudarjali, da je pomanjkljiv predvsem v tem delu, ki določa vračanje z ustava likvidiranega ali kako drugače odvzetega zadružnega premoženja. Zvezni zakon torej v Sloveniji ne velja, novega republiškega pa za zdaj še ni, bolje rečeno: vlad je osnutek na četrtnovi seji že obravnavala in predlagala, da bi ga skupščina po hitrem postopku sprejela na eni od prihodnjih sej.

O osnutku republiškega zadružnega zakona pa tudi o težavah, ki izhajajo iz brezakonja, je razpravljal tudi upalni odbor Slovenske kmečke zveze na torkovi seji na Rodici pri Domžalah. Dr. Franc Zagoden je dejal, da je zakon po njegovih oceni zelo dober in primerljiv z najnaprednejšo zadružno zakonodajo v Evropi in da ga bo republiška skupščina v primeru, če se ne bo zapletlo, sprejela na decembriški seji, sicer pa januarja prihodnje leto. Po novem zakonu bodo zadruge lahko zahtevale vrnilitev vsega premoženja, ki jim je bilo odvzeto po drugi svetovni vojni in ne samo tistega, ki je bilo z ustavo

Kmečka zveza namerava izdajati svoj časopis

Upralni odbor kmečke zveze je na seji, ki so se je udeležili tudi republiški poslanci, sklenil, da bodo v bližnjih prihodnosti ustanovili svoj časopis, ki naj bi v začetku izhajal vsako dva tedna, kasneje pa naj bi postal tednik. Kot je dejal Ivan Oman, so se za tak predlog odločili zato, ker niso zadovoljni z obveščanjem javnosti in z ocenjevanjem dela kmečke zveze in ker se klub večkratnim poskusom niso uspeli dogovoriti za tesnejše sodelovanje s Kmečkim glasom, ki želi še naprej ostati neodvisen. Oman je dejal, da neodvisnih časopisov ni in da so ti, ki se razglašajo za neodvisne, celo bolj odvisni kot drugi.

Iz (kmečke) preteklosti

Kmetje, zgledujte se po zavednih delavcih!

Ob koncu 1948. leta se je v tovarnah kranjskega okraja "izrazito razplamela borba" za izpolnitve letnega plana. Podjetje Standard je plan izpolnilo že 18. novembra, v Iskri pa so, na primer, delavci, ne da bi vpraševali, za koliko bodo obogatili in kaj bodo dobili, "kar prenočevali v tovarni pri strojih" in opravili na tisoče in tisoče prostovoljnih ur, samo da bi dosegli plan.

Predstavniki povojne revolucionarne oblasti so ob tem pozvali "delovne kmete" na vasi, da naj si to navdušenje in zavest delavcev Iskre vzamejo za zgled, vprašali pa so jih tudi, kako so v času borbe Iskrinih delavcev skrbeli za delavce. Slabo! Dovoz mleka v Kranj se je zmanjšal, za naknadni odkup presežkov krompirja je bilo treba nekatera kar ostro prijeti, trg je bil slab založen... Seveda, vsi kmetje niso bili enaki, mali in srednji so dali svoje pridelke redno in po predpisih, večina velikih pa naj bi namerno zmanjševala svoje gospodarstvo, redila premalo živine, sabotirala odkupe, slabo obdelovala zemljo...

Oblast je prek časopisa pozvala bajtarje in srednje kmete, da naj ne nasedajo vaškim mogočnem, da naj se zgledujejo po zavednih delavcih in da naj iz kmečkih zadrug mečejo špekulanje in škodljivce - kulake!

Odporn proti sončnicam in bučam

Poverjeništvo za kmetijstvo pri okrajnem ljudskem odboru leta 1949 ni bilo zadovoljno s "spomladansko setveno kampanjo", še zlasti ne z oportunistom, ki so ga kmetje pokazali pri izpolnitvi plana industrijskih rastlin. Najslabše so se izkazali krajenvi ljudski odbori Cerkle, Brnik in Velenovo, ki naj ne bi hoteli obremeniti večjih kmetov za setev industrijskih rastlin, predvsem sončnic in buč. V krajevnem ljudskem odboru Cerkle so celo sklenili, da sončnic in buč ni mogoče sejati, če da preveč izčrpavajo zemljo. No, v okraju so hitro priponili, da so v Cerkljah proti predvsem zato, ker v odboru prevladujejo kmetje, katerim ni mar delovnega ljudstva in njihove preskrbe z maso...

Zahteve za hitrejše vračanje zemlje in gozdov

Čeprav problematika vračanja nacionaliziranih, zaplenjenih ali kako drugače krivično odvzetih kmetijskih zemljišč in gozdov ni bilo posebna točka dnevnega reda, so se v razpravi pogosto vračali k temu vprašanju, tudi zato, ker je kmečka zveza, kot je dejal eden od kmetov, velik ugled in podpora med kmeti dobila z obljubami, da bo popravila povojne krivice. Čeprav slovenska vlada pripravlja za to potrebne zakone, so kmetje že precej nestripi in sprašujejo, kdaj se bo začelo vračanje in kdo vse bo upravičen do vračila krivično odvzetega premoženja. Dr. Franc Žagozen je dejal, da naj bi gozdove in kmetijska zemljišča vrnil sam kmetom, ne pa tudi nekdajnemu veleposestnikom in drugim. Na vprašanje, kdo je veleposestnik, ali tudi kmet, ki je nekdaj imel več sto hektarov gozda, je dr. Žagozen odgovoril, da medenje ni mogoče štetiti, na primer, kmetov na Jezerskem in v drugih hribovskih vaseh, kjer so do nacionalizacije razpolagali s precejsnjimi gozdovi, ampak le veleposestnike - industrialce, bankirje in druge. Upralni odbor je na seji podprt predlog Jožeta Hobiča, da ne bi čakali na nov zakon o kmetijskih zemljiščih in da bi sedanjega dopolnili tako, da bi bilo mogoče vračanje zemljišč.

več variant, med drugim tudi takšna, da bi odvzeto zadružno premoženje vsako leto revalorizirali z dvodstotno stopnjo. Dr. Franc Zagoden je tudi dejal, da bi slovensko zadružništvo razpolagalo zdaj s približno takšnim premoženjem kot avstrijsko, nemško in švicarsko, če ne bi bilo povojnih prekučij, ki so zadružništvu spredale gospodarske temelje. Prav zato, ker bo zadružništvo brez premoženja nemočno in ga bo zlahka pogolniti industrijski kapital, se kmečka zveza zavzemata za nadvise pravično in dosledno vrnilitev zadružnega premoženja. Prav tako, ker bo zadružništvo za zaščito malih proizvajalcev. Ob predlogu enega od kmetov, da bi moral zakon preprečiti zasluzkarstvo zadrug z maržami od odkupljenih predelkov, je Ivan Oman pojasnil, da tega ni treba pisati v zakon in da gre za vprašanje, o katerem se mora odločiti upravni odbor zadruge. Ciril Smerkolj pa je priporabil, da sodobne zadruge ne "živijo" od marž prodanih pridelkov, ampak od zaslужka pri prodaji kmetijskih materialov. ● C. Zaplotnik

Za zdravje ljudi in živali

Molznice v poporodnem obdobju

Zdravstvena in reprodukcijska problematika, analizirana na desetih, v mleko usmerjenih kmetijah v občini Kranj, je zelo raznolika. Analizirali smo 44 molznice v poporodnem obdobju. Med poskusom smo evidentirali 12 ali 27,27 odstotka obolenj molznic za ketozo. Mastitis, zaostalo trebilo in poporodno ležanje smo ugotovili pri treh ali 6,82 odstotka krav. Za poporodnem vnetjem maternice različne težavnostne stopnje je do osemindvajsetega dne zbolelo devetnajst ali 43,18 odstotka molznic. Diagnozo smo postavili na osnovi kliničnega pregleda, urinskega testa z Urokomb - 9, izcedka iz vagine in vaginalnega pregleda.

Pri rektalnem pregledu 28. dan po porodu smo našli pri petnajstih ali 34,09 odstotku molznic na jajčnikih rumeno telo, pri dvajsetih ali 45,45 odstotku folikle in pri devetih ali 20,45 odstotku ni bilo nobenih sprememb. Do vzpostavitve aktivnosti jajčnikov je v tem času prišlo pri okoli 80 odstotkih krav. Pri enaindvajsetih ali 47,73 odstotku živali smo našli normalno velikost maternice, pri triindvajsetih ali 52,27 odstotka pa je bila povečana.

V povprečju je bila opravljena prva osemenitev 60,9 dni po porodu, poporodni premor je znašal 110,7 dni, doba med dvema telitvama pa 384,7 dni. Poporodni premor pri poskusnih kravah je bil v primerjavi s slovenskim povprečjem krav v A kontroli krajši za 10 dni, od gorenjskega povprečja pa je bil daljši za 6 dni. Doba med dvema telitvama je bila daljša kot eno leto pri molznicah na šestih poskusnih kmetijah. Za obrejetje je bilo potrebno povprečno 2,2 osemenitev. Krave so bile zaradi zdravstvenih problemov in vnetja rodil zelo pozno prvič osemenjene. Servisna perioda je bila zelo dolga, kar kaže na nepravilno dolžino intervala med osemenitvami. Vzrok temu je verjetno podaljšan ciklus in slabo izražena pojatev, oziroma oteženo odkrivanje estrusa pri živalih.

Rezultati kažejo naj še zadovoljivo zdravstveno stanje in reprodukcijo poskusnih krav; pogosteje se pojavljajo le motnje, ki so v prvi vrsti vezane na deficit energije v obroku. O tem zelo aktualnem problemu in ekonomsko zanimivem problemu intenzivne prireje mleka pa bomo spregovorili v enem od naslednjih člankov.

Mag. Dušan Likosar, dipl. vet.
Živilorejsko veterinarski zavod Gorenjske Kranj

Čigava bo mlekarna?

Štrajk, v katerem so nezadovoljni delavci Mercator Mlekarni Kranj, na tajnem glasovanju izrekli nezaupnico razmeroma mlademu petčlanskemu vodstvu, je bil le navidez podben štrajkom, kakršnih smo sicer vajeni v drugih podjetjih. Čeprav so bile eden od razlogov tudi plače, predvsem tajnost plač in razmerja med plačami vodilnih in ostalimi, pa tokrat ni šlo samo za plače, ampak tudi za probleme lastninjenja in privatizacije nekaterih služb, za spremembo statuta, organov upravljanja in organiziranosti družbe, v katere ima zelo pomembno vlogo Mercator, pa nenazadnje tudi za to, kateri koncept razvoja mlekarne bo prevladal - Mercatorjev ali zadržni, ljubljanski ali gorenjski.

Da so delavci Mlekarni med stavko zelo hitro dobili moč metov, ki so prihiteli s traktorji in z njimi zaprli dostope do mlekarn, in da so tudi sicer njihove zahteve dobile precejsjno zunanjou podporo, tudi ni naključje: kmetje in zadruge so že nekaj časa brezupno zahtevali, da bi se nekdaj zadržna Mlekarna organizirala v mešano podjetje, v katerem bi tudi tisti, ki prispevajo 80 odstotkov surovine (mleka), imeli vsaj enak delež (če ne celo večjega) kot predelava (mlekarna) in trgovina (Mercator). Vodstvo Mlekarni je sicer zadružgam in predvsem večjim kmetom ponujalo družabništvo in kasneje organiziranje gorenjskega mlekarskega centra, vendar ne kmetje in ne zadruga s temi predlogi niso soglašali, tudi zato ne, ker jim ne zagotavljajo neposrednega vpliva na poslovno politiko in dolgoročni razvoj Mlekarni. Kakšna bo njena nadaljnja usoda je težko napovedati: v Gorenjski kmetijski zadrugi, na primer, zahtevajo, da se izloči iz sistema Mercator in da se preoblikuje v zadružno podjetje: Mercator, ki si je po izjavih nekaterih še želel povečati delež in vpliv v Mlekarni, pa bržkone tudi ne bo tako hitro popustil.

Da se je v Mlekarni notranje nezadovoljstvo "ujelo" z zunanjim in da je vse skupaj izbruhnilo na dan z mlečnim udarom, ki močno odmeva v Sloveniji in postavlja v negotov položaj tudi ostale slovenske ne-zadržne mlekarni, je zdaj več kot očitno. Zdi pa se, da je izvirni greh za vse tovrstne prekučije storila že zvezna vlada, ki je s tem, ko je najprej sprejela zakon o podjetjih, s precejsjno zamudo pa tudi zakon o zadrugah, omogočila kmetijskim kombinatom in drugim organizacijam, da so se organizirale po svoje in da so pri spremembah organiziranosti zaobšle pomembne "poslovne partnerje" - kmetijske zadruge oz. kmete. ● C. Zaplotnik

Domača živila ne bo ostajala v hlevu

Ljubljana, 24. oktobra - Ker je klavno-predelovalna industrija po uveljavitvi nove odkupne cene živine (25 dinarjev za kilogram) raje kupovala živilo in meso po nižji ceni na tujem, je slovenska vlada pred nedavnim sprejela ukrepe, s katerimi bi pomagala pri reševanju zapletov pri odkupu doma zrejene živilne. Klavno-predelovalna podjetja bodo za živilo, ki je bila odkupljena med 15. oktobrom in 15. novembrom, prejela po tri dinarje nadomestila za kilogram žive teže, to pa naj bi bilo po mnjenju vlade tudi zadostno zagotovilo, da doma zrejena živila ne bo ostajala v hlevih in da bodo rejc obiskovali za kilogram žive teže mladega pitanega goveda ekstra kakovostnega razreda najmanj 25 dinarjev.

Slovenska vlada je na seji v sredo sprejela tudi predlog zakona o uvedbi posebnih dajatev za nakup živilne, mesne, mleka in mlečnih izdelkov, ki prihajajo k nam po nižjih cenah iz uvoza ali iz drugih območij države. Zakon bo le okvir za sprejemanje ustreznih zaščitnih ukrepov vlade, ki naj bi z odlokoma do konca leta zavarovala domačo pridelavo pred nelojalno konkurenco. Vlada je tudi sklenila, da pri nafti za kmečko uporabo odpravi prispevek za ceste,

MEŠETAR

Ludvik Stare s Spodnjega Brnika 81 ("Gorenec") izdeluje različne kmetijske stroje: kombinirane kultivatorje (predsetvenike), planirne deske, nakladalne drogovne, sadilnice sadik, žične brane, razne okopalne motike, varovalne zatike, avtomatske tehnicne s trakom za polnjenje krompirja, jabolk in drugega v vreče, zaboje ali palete.

vrsta stroja	cena (v din)
predsetvenik širine 240 cm, kombiniran (jež, valji)	13.400,00
predsetvenik širine 240 cm, z ježi	11.350,00
predsetvenik širine 220 cm, kombiniran (jež, valji)	12.400,00
predsetvenik širine 220 cm, z ježi	9.700,00
predsetvenik širine 180 cm, kombiniran (jež, valji)	9.000,00
predsetvenik širine 180 cm, z ježi	7.200,00
predsetvenik za vse vrste traktorjev Tomo Vinković	5.300,00
nakladalni drog, standard	2.100,00
nakladalni drog za traktorje Tomo Vinković	1.800,00
sadilec za sajenje sadik	10.700,00
planirna deska (ravnalnik) širine 200 cm, 360 stopinj	14.600,00
planirna deska (ravnalnik) širine 200 cm, tritočkovna, 35 stopinj	6.500,00
čelne hidravlične planirne deske	
za vse vrste traktorjev Tomo Vinković	7.700,00

Kakšne so cene v trgovini (SIP-ove) kmetijske mehanizacije Lojzeta Laha na Klancu pri Komendi?

vrsta stroja	cena (v din)
trosilec gnoja Orjak 40	49.900,00
trosilec gnoja Tehnostroj TG 42	49.500,00
trosilec gnoja Krpan 36	46.500,00
trosilec gnoja Krpan 28	41.200,00
kosičnica Britev 135	22.800,00
kosičnica Britev 165	25.900,00
kosičnica Britev disk 165	29.400,00
nakladalna prikolica za seno 20	56.000,00
nakladalna prikolica za seno 26	61.500,00
obračalnik 2050	10.800,00
obračalnik 2250	11.800,00

TRŽNE KOMUNIKACIJE
SO LAHKO
TRD OREH

STUDIO OREH d.o.o. KRANJ
KIDRIČEVA 37, 64000
Kranj
TELEFON (064) 26-841

BISTVO JEDRA:
— audio-video komunikacije
— celotne propagandne akcije
— tiskane komunikacije
— profesionalna fotografija
in vse ostale oblike
tržnih komunikacij
poščite pri nas!

UGODNO:

V okviru ponudbe poslovnih in novoletnih daril nudimo poleg ostalega še 12-listni mesečni namizni koledar velikosti 50 x 70 cm, po izredno ugodni ceni.

AKCIJSKA PRODAJA CDA IZREDNA PRILOŽNOST CDA

Vaš denar bo ohranil isto vrednost z nakupom TV - VIDEO - HIFI aparatorov v našem centru na 3 obroke brez obresti

8.990 (8.450)

BVT Samsung
raven ekran 55 cm
teletekst
stereo 2 x 10 W

6.290 (5.970)

BVT Samsung
ekran 51 cm
30 programov
99 kanalov

6.590 (6.260)

Glasbeni stolp Samsung
CD gramofon
dvojni kasetofon
digitalni tuner
daljinsko upravljanje

6.390 (6.070)

Videorekorder Samsung
daljinsko upravljanje
30 programov
99 kanalov
LCD zaslon

3.990 (3.790)

Videoplayer Samsung
daljinsko upravljanje

mednarodno
podjetje
Ljubljana
del. čas
od pondeljka
do petka
9. do 12. ure
15.30 do 19.30
ure
CENTER KRANJ
C. Talcev 3
(pri gostilni
Blažun)
tel. 064/22-367

Vljudno vabljeni!

12 mesecev garancije - DOBAVA TAKOJ

Ob takojšnjem plačilu vam odobrimo 5 % POPUST
Pohitite, morda bo že jutri prepozno!

MURA

v naših
prodajalnah

ŽENSKI SALON

Titov trg 7, Kranj

Elita 35

ZOPET V PRODAJI BARVNI TELEVIZORJI

SAMSUNG ★ GOLDSTAR ★ SAMSUNG

■ Import Export d.o.o. Tržič
Koroški 26 64 290 Tržič
tel. 064 50 348
fax 064 52-079

■ M. M. Market
Trg svobode 18 64 290 Tržič
tel. 064 52-378

BTV SAMSUNG 51 cm
za samo 6.290,00 din -

za plačilo v treh obrokih

ali 6.000,00 din -

za plačilo v gotovini

BTV GOLDSTAR model CBT 9742, 9745, 9822

za samo 6.198,00 din -

za plačilo v treh obrokih

ali 5.990,00 din -

za plačilo v gotovini

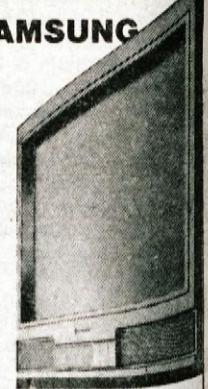
SAMSUNG ★ GOLDSTAR ★ SAMSUNG ★

DOSTAVA DO 45 km BREZPLAČNA

KO SE ODLOČITE ZA NAKUP, NAS OBİŞCITE ALI

POKLICITE!!!

Delovni čas: 8. - 11. ure in 14. - 19. ure, sobota 8. - 11. ure

MOJSTER STREŠKO VAM PRINAŠA SREČO

od 15. 10. do 15. 11. 1990 nagradna igra **STREŠNIK**

Z vsakim nakupom strešnikovih izdelkov kjer-koli v Sloveniji ali nakupom gradbenega materiala v trgovini Strešnik v Dobruški vasi pri Novem mestu nad vrednostjo **4.000,— din**, boste bližje:

- betonski garaži Strešnik
- strehi Strešnik
- dimniku kip
- in še многim drugim praktičnim nagradam za graditelje

Javno žrebanje srečnih dobitnikov bo 22. novembra 1990 v podjetju Strešnik

Izid žrebanja bo objavljen v dnevnikih *Delo*, *Večer*.

Še posebna ugodnost: brezplačen prevoz barvnih betonskih strešnikov

informacije na telefon: 068/76-230, 76-502, 76-102

MOJSTER TREŠKO VAM PRINAŠA REČO

OD 15. 10. DO 15. 11. 1990 NAGRADNA IGA

KUPITE IZDELKE a. KIERKOLI
V SLOVENIJI ALI GRAD MATERIAL V TRGOVINI
V DOBRUŠKI VASI V VREDNOSTI
4000 DIN IN SODELOVALI BОСTE V NAGRAD
ŽREBANJU 22.11.90

1. NAGRADA BETONSKA GARAŽA STREŠNIK
2. NAGRADA STREHA STREŠNIK
3. NAGRADA DIMNIK KIP
IN SE VELIKO DRUGIH VREDNIH NAGRAD ZA
GRADITELJE

KUPON S KOPIO RACUNA POSLJITE DO 22.11.90
NA NASLOV STREŠNIK DOBRUŠKA VAS 68275 ŠKOCJAN

KUPON ZA NAGRADNO ŽREBANJE

IME
PRIIMEK
NASLOV

KUPON S KOPIO FAKTURE POŠLJITE NA NASLOV

Dobruška vas, 68275 Škocjan

AVTO MOBILSKI TRG

Nerazumno visoke cene

Kranj, 21. oktobra — Kranjski sejem rabljenih avtomobilov na parkirišču Gorenjskega sejma tudi minulo deževno nedeljo ni bil nič posebnega, če ne izvzamemo še dodatne ponudbe. Na sejmu so se poleg jeklenih konjičkov, ki jih je bilo nekaj nad dvajset, tokrat znašli tudi prekupčevalci s svojo ponudbo dežnikov, teflonskih ponev in tekstilnih izdelkov ter podobne šare, ki jo videvamo ob podobnih priložnostih. Tisti, ki so prodajali avtomobile, so cene navili do nerazumnih višin, tako da je lastnika zamenjalo samo nekaj vozil. Od ponudbe velja ponovno omeniti kragujevške izdelke iz izjemno polponosrečenega tipa florida. Kraljeval je tokrat tri leta star Citroen 2 CV 6 Charleston, ki je imel tudi kraljevsko ceno: 54.600 dinarjev.

M. Gregorič

Cene avtomobilov na kranjskem sejmu

tip vozila	letnik	cena v din	cena v DEM
Zastava 750	1976	5.000	715
Zastava 750	1984	11.900	1.700
Yugo 45	1981	20.300	2.900
Yugo 45	1981	21.700	3.100
Yugo 45	1986	39.900	5.700
Dyane 6	1981	17.500	2.500
Fiat Uno 45	1990	105.000	15.000
VW Golf JGL	1982	52.500	7.500

Nižji davki za avtomobile?

Na pogovorih s predstavniki poslovne skupnosti avtomobilske industrije je predsednik zvezne vlade Ante Marković možnosti zmanjšanja zveznega prometnega davka ter zmanjšanje števila davalčnih razredov za avtomobile. Glede kreditiranja kupcev uvoženih avtomobilov pa je Marković dejal, da imajo pravico takšnega poslovanja tudi zasebna podjetja, ki uporabljajo lasten kapital ali pa kapital tujih proizvajalcev. ● M. G.

Jesenske in zimske počitnice

Kranj, 24. oktobra - Te dni v naših turističnih poslovalnicah že ponujajo zimske programe smučanja 90/91. Cene smučarjev so večinoma znane za tuja smučišča, nekaj cen pa je tudi že za domače smučarske centre. Tako so program smučanja izdali že davalčni razredov za avtomobile. Glede kreditiranja kupcev uvoženih avtomobilov pa je Marković dejal, da imajo pravico takšnega poslovanja tudi zasebna podjetja, ki uporabljajo lasten kapital ali pa kapital tujih proizvajalcev. ● M. G.

Jugo floride končno v Sloveniji

Ljubljana, 25. oktobra - Končno je po štirih mesecih čakanja v ljubljanski Zastava avto prispelo trinajst jugo florid 1.4. Pošiljka bo sicer razveselila le enajst kupcev, saj navadno dva avtomobila obdržijo za rezervne dele. Osemdeset kupcev, ki ta trenutek čaka vplačane jugo floride, pa lahko upa, da so čimvišje na seznamu, čeprav bo po zagotovilu iz Beograda, ostala pošiljka florid prispela v Slovenijo že novembra. ● V. S.

Prometni davek na naftne derivate

Kot je napovedal zvezni izvršni svet, bo spet uvedel prometni davek na naftne derivate, saj so se cene na svetovnem trgu že znižale pod 30 dolarjev za sod. V zveznem sekretariatu za trgovino ob tem opozarjajo, da vnovična uvedba prometnega daveka ne bo spremeniла drobnoprodajnih cen bencina in drugih tekočih goriv. Za jugoslovanske rafinerije pa to pomeni nižjo rafinerijsko ceno.

Srednja kovinarska in cestnopravna šola Podlubnik 1 b, Škofja Loka

Komisija za medsebojna delovna razmerja razpisuje:
1. DIPLOMIRANI INŽENIR STROJNOSTVA (za poučevanje strokovno teoretičnih predmetov, za določen čas s polnim delovnim časom). Nastop dela takoj. Poskusno delo traja 3 mesece.

2. INŽENIR STROJNOSTVA (za poučevanje praktičnega pouka za nedoločen čas s polnim delovnim časom). Nastop dela 3. 12. 1990.

Pogoji:
— osnovni poklic kovinarske usmeritve in 3 leta delovnih izkušenj na področju vzdrževanja strojev in naprav. Poskusno delo traja 3 mesece.

3. UČITELJ ANGLEŠKEGA JEZIKA (za določen čas z nepolnim delovnim časom, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

Pogoji:
— profesor angleškega jezika. Nastop dela 3. 12. 1990.

Za vsa razpisana delovna mesta sprejemamo prijave z dokazili o izobrazbi 15 dni po objavi na gornji naslov. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem roku za prijavo.

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 23. oktobra

država	devize	velja za srednji tečaj
Avtstria	100 ATS	99,5636
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 LIT	0,9350
Švica	100 CHF	826,4630
ZDA	1 USD	10,6448
Japonska	100 JEN	8,3442

Dinar čez mejo — Na avstrijskem Koroškem je dinar še vedno moč zamenjati - pojavljajo pa se težave s pomanjkanjem dinarjev. Tako je za sto dinarjev moč dobiti 85 šilingov, tisti, ki dinarje kupujejo, pa morajo za sto dinarjev odštetiti 93 šilingov. Taka je menjava v Zvezni banki - zvez slovenskih zadrug, nekaj slabše pa dinar menjajo v ostalih avstrijskih bankah. Malce bolj radi ga zadnje dni zamenjajo trgovci, ki pri prodaji upoštevajo vrednost dinarja za okoli devetdeset grošev.

Zadnje dni pa je dinar močno pridobil na uradnem deviznem trgu v ČSFR, kjer je dosegel sedaj najvišjo vrednost: 4,97 krone, skoraj dva in polkrat več kot po uradnem trgovinskom tečaju češkoslovaške državne banke.

Menjava dinarja v Italiji poteka po starem - bankovce (brez dodanih starih ničel) menjajo še vedno podobno kot prej - to je dinar za sto lir. Stari bankovci pa imajo vrednost le 90 lir za dinar. Tako menjajo v Tržaški kreditni banki, kjer je menjava še vedno najugodnejša, drugod pa je dinar vreden okoli 85 lir.

Rubrika je namenjena vašim vprašanjem s področja carine - od možnosti uvoza, do carinskih dajatov in dokumentov, ki so potrebni za uvoz posameznih artiklov. Na vaša vprašanja odgovarja šef carinske izpostave v Kranju Miljan Moktar, pošljite pa jih na naslov **Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64 000 Kranj, s pripisom Carinik odgovarja.**

Automehanik iz Žirovnice sprašuje: Sem obrtnik pavšalist z avtomehanično delavnico. Pri selitvi v novo delavnico bom potreboval nova osnova sredstva. Zanima me, kakšni so pogoji za uvoz le-teh. Ali imam pogoje za olajšavo carinskih dajatov, ker iz tujine uvažam prvič in kakšne ter do katere vrednosti lahko uvažam.

ODGOVOR:

Obrtnik lahko uvažajo na osnovi 3. in 4. odstavka 118. člena Zakona o zunanjetrgovinskem poslovanju (Uradni list SFRJ številka 63 z dne 13. oktobra 1989), ki glasita:

»Domače fizične osebe, ki za opravljanje svoje **gospodarske dejavnosti** niso ustanovile podjetja, obratovalnice ali kmetijskega gospodarstva z lastnostjo pravne osebe, lahko za opravljanje dejavnosti z osebnim delom oziroma z osebnim delom in sredstvi, ki so lastnina občanov, kupujejo s konsignacijskimi skladišči tujega blaga delovna sredstva, domače živali, reprodukcijski material in nadomestne dele za opravljanje svoje dejavnosti ali jih uvozijo prek podjetja, vpisanega v sodni register za opravljanje poslov zunanjetrgovinskega prometa, ali **neposredno v skladu s predpisanimi oblikami uvoza**.

Osebe iz tretjega odstavka tega člena in domače fizične osebe, ki opravljajo drugo dejavnost z osebnim delom oziroma z osebnim delom in sredstvi, ki so lastnina občanov, lahko opravljajo v okviru z zakonom dovoljene dejavnosti **zunanjetrgovinsko poslovanje za svoje potrebe** (izvoz lastnih proizvodov in storitev, **uvoz za lastno proizvodnjo in storitve**, kooperacija, investicijska dela idr.).«

Avtomehanik torej lahko sam neposredno uvaža opremo in reprodukcijski material za potrebe svoje z zakonom dovoljene dejavnosti v skladu s predpisanimi oblikami uvoza.

Kot dokaz, da opravlja z zakonom dovoljeno dejavnost, mora obrtnik predložiti **pisno potrdilo občine**, pri kateri ima prijavljeno svojo dejavnost, izданo **za namen uvoza za lastne potrebe**.

Oblike uvoza pa so predpisane z »Odlokom o razvrstitvi blaga v oblike izvoza in uvoza« (Uradni list SFRJ številka 48 z dne 24. avgusta 1990 s popravki v Uradnem listu SFRJ številka 54 z dne 21. septembra 1990). Odlok razvršča blago, ki se uvaža, takole: prost uvoz (LB), uvoz na podlagi kontingenta po kolичini (KK), uvoz na podlagi kontingenta po vrednosti (KV), uvoz na podlagi dovoljenja (D) in uvoz na podlagi regionalne usmeritve (S).

Za uvoz blaga, ki ima po navedenem odloku oznako LB, ni potrebno nobeno dodatno potrdilo.

Za uvoz blaga, ki ima po navedenem odloku oznako KK, KV ali S, je potrebno priložiti pisno potrdilo o dodeljenem kontingentu ali soglasju. Ta potrdila obrtniki lahko pridobijo preko svojih obrtnih združenj.

Oblika uvoza D je predpisana za določene nevarne snovi, zdravila in podobne article ter za avtomehanika ne pride v poštev.

Uvoz nadomestnih delov za vzdrževanje uvožene opreme oziroma delov uvožene opreme je po navedenem odloku prost. To pomeni, da ob uvozu ni potrebno dodatno potrdilo, temveč dokaz, da uvoznič je imel uvoženo opremo. To dokazuje z uvozno carinsko deklaracijo, kupoprodajno pogodbo ali računom za uvoženo opremo.

Za obrtnike ni predpisana možnost oprostitev plačila carine in drugih uvožnih dajatov ob uvozu opreme in reprodukcijskega materiala ne glede na to, katerikrat se blago uvaža. V določenih primerih so možne davčne olajšave, ki pa so predmet davčne zakonodaje in o njih ne odloča carina.

Vrednost blaga, ki se sme uvoziti, s trenutno veljavnimi predpisi ni omejena.

iNTREST

Ihr Partner für optimale Geldanlage

DELNICE — MOTOR GOSPODARSTVA

Z nakupom delnice sodelujete v premoženju delniškega podjetja in vplivate na razvoj gospodarstva.

Kot delničar ste solastnik podjetja, katerega delnice ste kupili. Tako imate pravico do deleža dobička podjetja - tako imenovane dividende. Višina dividende je odvisna od dobička podjetja, ki se lahko spremeni s spremembijo dohodka podjetja. V tem se dividenda razlikuje od obresti, ki so določene vnaprej. V slabih letih lahko dividende padejo zelo nizko, kadar podjetje proizvede izgubo pa dividenda izpade. V dobrih letih pa se lahko zelo poviša.

Poleg dividende nudi delnica še drugo možnost zaslužka in sicer z rastjo vrednosti delnice. Na rast vrednosti delnice vpliva učinkovitost podjetja, novi programi v podjetju, nova tržišča, razvoj posamezne panoge, trend posamezne gospodarske panoge in pa razvoj celotnega gospodarstva. Na rast delnice vplivajo tudi delnice drugih podjetij in tudi druge borze. Kapital se namreč vedno seli iz enega delniškega podjetja v drugo in iz ene borze na drugo. Če bo podjetje predvidoma zaslužilo manj, pada vrednost delnice. Podjetjem, ki so v koraku s celotnim razvojem in so usmerjena navzgor, se to pozna na rasti delnice.

Vendar je treba še enkrat poudariti rizičnost te naložbe, pa tudi možnost velikega zasluga, ki ga druge naložbe ne nudijo.

Piše Aljoša Jerovšek v sodelovanju z Intrest GmbH

Izšla je knjiga

INVESTICIJSKO VARČEVANJE

Varčevanje v bankah je v primerjavi z investicijskim varčevanjem manj varno in večinoma nedonosno. V industrijsko razvitenih državah je več kot 80 odstotkov vsega denarja vloženega v investicijskih fondih. Zato smo izdali knjigo **INVESTICIJSKO VARČEVANJE**, kjer najdete vse napotke, kako varno in donosno naložiti denar.

Nudimo domačo in tujo strokovno literaturo. Za začetnike in izkušene organiziramo seminarje o vrednostnih papirjih.

Inf.: **Borzna svetovalnica FIRST**, Cankarjeva 3, Ljubljana, Tel.: (061) 219-975 in 571-949 med 9.30 in 13.30.

S kranjske tržnice

1 kg	cena din	1 kg	cena din
kostanj	25	krompir - za ozimnico	6
paprika	25 - 35	cvetača	35
česen	50	kumare	20
čebula	15	grapefruit	

Atletika

**Radovljisko
in tržiško prvenstvo**

Radovljica, oktobra - V Mošnjah je bilo občinsko prvenstvo osnovnih šol v krosu. Med učenkami petih razredov je zmagala Ajda Juvanec (Radovljica), med učenci Tadej Žvab (Bohinjska Bistrica), med učenkami šestih razredov Barbara Ozebek (Radovljica), med učenci Jani Pogačar (Bled), med učenkami sedmih razredov Darinka Zupančič (Radovljica), med učenci sedmih razredov Boštjan Berce (Lipnica), med učenkami osmih razredov Helena Žemva (Bled) in med učenci Miha Gmajnar (Radovljica). Ekipno je zmagala osnovna šola Radovljica pred Bledom, Bohinjsko Bistrico, Lipnico, Gorjami, Lescami in Posebno osnovno šolo.

V Mošnjah je bilo tudi občinsko prvenstvo športnih organizacij v krosu. V kategoriji pionir letnik 75 in mlajših so bile najhitrejše Lidija Cerkovnik (SK Bohinj), Mateja Ambrožič in Petra Race (TSK Zasip), med mlajšimi mladinkami letnika 73 in 74 so prva tri mesta osvojile Simona Cerkovnik (SK Bohinj), Vesna Dolenc (TSK Zasip) in Anita Jan (TVD Gorje), med pionirji, letnik 75 in mlajši pa so prva tri mesta odšla v Zasip po zaslugu Dražena Gregoriča, Janeza Petkoša in Jožeta Petkovška. Med mlajšimi mladinci so prva tri mesta osvojili Igor Bašelj (Kranjska Gora), Boris Zelenc (Zasip) in Jože Polkljukar (Gorje), med starejšimi mladinci pa Robi Vereš (Zasip), Ludvik Majcen (Gorje) in Aleš Cerkovnik (Bohinj). Pri članih so kolajne prejeli Klemen Dolenc (Mošnje), Milan Kotnik (TO Radovljica) in Tomaž Novak (Mošnje), med mlajšimi veterani so bili Mošnjani Andrej Ozebek, Janez Globičnik in Štefan Bukovec prvi, drugi in tretji, med starejšimi veterani pa so bili najhitrejši Slavko Sitar, Jure Kokalj in Franc Hrovat iz Mošnjen. Ekipno je bilo prvo SD Mošnje pred TSK Zasip, Partizanom Gorje, SK Bohinjem itd. ● J. Košnjek

Dve tekmovanji v Tržiču

Na občinskem prvenstvu v krosu so bile proge dolge od 400 do 5000 metrov, sodelovalo pa je okrog 200 tekačev in tekačic v vseh kategorijah, največ seveda v osnovnošolskih.

Rezultati - cicibani A: 1. Urban Zupan, 2. Klemen Lausgar, 3. Sašo Lukšič; cicibanke A: 1. Eva Moškon, 2. Teja Fenc, 3. Neža Horvat; cicibani B: 1. Andrej Kogoj, 2. Primož Jurjevič, 3. Andrej Knific; cicibanke B: 1. Maja Huber, 2. Andrejka Polajnar, 3. Katja Teropšič; mlajši pionirji: 1. Andrej Jerman, 2. Jernej Rener, 3. Tine Krašovec; mlajše pionirke: 1. Andreja Križaj, 2. Aleksandra Mihevc, 3. Noelle Nadišar; mlajši pionirji B: 1. Roman Perko, 2. Klemen Puhar, 3. Beno Prelob; mlajše pionirke B: 1. Maja Meglič, 2. Darja Pušavec, 3. Tanja Banovič; starejši pionirji: 1. Denis Debeljak, 2. Gorazd Štrukelj, 3. Florjan Jordan; starejše pionirke: 1. Urška Eržen, 2. Petra Jurjevič, 3. Mojca Brejc; mlajše mladince: 1. Ksenija Kaštrun; veteranke: 1. Anica Jerman, 2. Magda Menegalija; mlajši mladinci: 1. Tomaž Soklič, 2. Izidor Jerman; starejši mladinci: 1. Dragan Šorn, 2. Blaž Erjavec; veteranji: 1. Janez Ambrož, 2. Pavel Erlah, 3. Lado Sedej; člani: 1. Ivo Oljačič, 2. Joež Bohinc, 3. Anže Rener.

V Tržiču je bilo tudi odprto prvenstvo v atletiki, na katerem je sodelovalo rekordnih 75 športnikov. Tekmovali so v petih disciplinah, razen tega pa v troboju treh poljubno izbranih disciplin. Med moškimi nad 35 let so zmagali Darko Koren v teku na 100 metrov, Jože Stefe v teku na 1500 metrov, Silvo Japelj v skoku v daljino in višino, Rudi Hafner pa v metu krogle. Med moškimi do 35 let pa so zmagali Ivan Pogačar v teku na 100 metrov, Robert Uzar v teku na 1500 metrov, Matija Koren v skoku v višino, Bojan Klančnik pa v metu krogle. Troboj sta dobila Silvo Japelj med moškimi pod 35 let in Iztok Seliškar med moškimi nad 35 let. Pri ženskah je udeležba skromnejša. Anica Jerman je zmagala v tekih na 100 in 800 metrov, Alenka Mlinarič v skoku v višino, v suvanju krogle pa Marjana Zivlakovič. Troboj je dobila Anica Jerman. ● J. Kikel

V Radovljici

Delavsko namiznoteniško prvenstvo

Radovljica, 23. oktobra - ZTKO Radovljica razpisuje in vabi na občinsko delavsko prvenstvo v namiznem tenisu, ki ga organizira skupaj s Športnim društvom Mošnje. Tekmovanje bo v soboto in nedeljo, 17. in 18. novembra, v telovadnici osnovne šole v Begunjah. Pravico sodelovanja imajo vsi zaposleni v radovljiski občini. Ženske bodo tekmovali v dveh skupinah, do in nad 30 let, moški pa v treh, do 27 let, od 28 do 40 let in nad 40 let. Ženske in moški nad 40 let bodo igrali v soboto, 17. novembra, od 15. ure dalje, moški do 27 let in od 28 do 40 let pa v nedeljo, 18. novembra, od 8.30 dalje. Prijavnina za tekmovalca je 350 dinarjev. Prijave bo sprejemala ZTKO Radovljica, Gorenjska 26, telefon 75-350, do 15. novembra. Žrebanje bo naslednji dan ob 13. uri na ZTKO. Vstop v telovadnico bo mogoč le v copatah, starost tekmovalcev pa bodo preverjali na osnovi osebne izkaznice, zato naj jih imajo tekmovalci s seboj. ● J. K.

Besnica jesenski prvak

Kranj, 19. oktobra — V skupini A v gorenjski rokometni ligi so končali s tekmovanjem. Naslov jesenskega prvaka je osvojila brez poraza ekipa Besnice, ki je v zadnjem kolu v gosteh premagala ekipo Žabnico. Preseneča pa drugo mesto Evrohiš Struževu, kranjski Veterani pa so izgubili tudi zadnje srečanje jesenskega dela prvenstva proti ekipi Alpese.

V skupini B vodi brez poraza ekipa Peka, ki je premagala ekipo Storžiča, brez zmage pa je še vedno ekipa Dupelj. Rezultati - skupina A: Alpese : Veterani 28 : 23 (14 : 14), Žabnica : Besnica 22 : 25 (10 : 13), Evrohiš Struževu : Sava 30 : 26 (16 : 13). Skupina B - Preddvor veterani : Preddvor mladinci 27 : 26 (11 : 17), Radovljica : Britof 27 : 32 (11 : 12), Duplje : Krvavec 26 : 34 (10 : 17), Peko veterani : Storžič 25 : 19 (11 : 11).

Naslov jesenskega prvaka v skupini A je osvojila brez poraza ekipa Besnice z 10 točkami, druga je ekipa Evrohiš Struževu z 8 točkami, sledijo pa Alpese 7, Žabnica 4, Sava 3, in Veterani brez točk.

V skupini B sta ostali do konca prvenstva še dve koli. V vodstvu je ekipa Peka s 10 točkami, pred Britofom z 9 točkami in Storžičem in Krvavcem s 6 točkami. Sledijo Preddvor mladinci s 4, Preddvor veterani s 3, Radovljica z dvema in Duplje brez točk.

J. Kuhar

ker imamo še vedno sorazmereno mlado ekipo, pa tudi nekatero ekipo v slovenski ligi so se močno okreplile. Težko je napovedovati, kako bo, zacetek pa dobro kaže, vsaj po rezultati, igra še ni takšna, kot jo želimo. Če se to izboljša, pa pričakujemo vsaj kvalifikacije za II. zvezno odbojkarsko ligo," pravi trener moške ekipe Štefan Udrih.

Zensko ekipo odbojkarske Bleda, ki nastopa v II. zvezni ligi pa trenira prof. Jože Brezavšček: "Letosno sezono treningi smo začeli s pripravami v Fažani, ki so trajale osem dni, nato pa smo nadaljevali s kondicijskimi treningi. Nekaj do polovice septembra smo zaključili bazične priprave in začeli trenirati tudi tehniko in taktilo. Rezultati na začetku ligi obetajo, da bomo lahko dosegli zastavljeni cilj, to je sredino lestvice. Favorit za napredovanje v prvo ligo je gotovo ekipa Pule, s katero smo izgubili v preteklem kolu, prej pa smo zmagali. Treniramo štirikrat tedensko po dve uri, ob koncu tedna pa je tekma. Smo ekipa, ki ima doma najmanj gledalcev, kar me čudi, saj je radovljiska občina sicer bogata s športnimi panogami, vendar je malo ženskih ekip. Zato bi bil zadovoljni, če bi bilo na tekma več gledalcev. To pa bi bil tudi pogoj, da dobimo sponzorja, kajti s sistemskimi sredstvi nove športne zvezne igranje v takšni ligi ne bo dolgo več mogoče."

Odbojkari in odbojkarice na Bledu imajo sicer dobre pogoje za vadbo v tamkajšnji osnovni šoli, pač pa je dvorana tudi premajhna, da bi si tekme lahko ogledalo več ljubiteljev tega sicer na Bledu med mladimi zelo prijubljenega športa. Tudi finančne težave pestijo klub, saj nobena ekipa nima sponzorja. Denar za delo dobičejo le od radovljiskega TKS, tudi sami pripravljajo akcije in iščejo pomoč pri delovnih organizacijah. ● V. Stanovnik

Ekipa odbojkarjev Bleda: spredaj z leve proti desni stojijo Gorazd Ferjan, Mitja Zupan, Blaž Lenček, Gregor Humerca in Gregor Kozamernik, zadaj pa so Aleš Petriček, Mitja Torkar, Franci Delbeljak, Andrej Polajnar in trener Štefan Udrih.

Ekipa odbojkaric Bleda: zadaj z leve proti desni: trener Jože Brezavšček, Nada Domitrovič, Petra Kraiger, Alenka Kobal, Meta Urh, spredaj pa so Monika Gogala, Karmen Korošec, Meta Hudovernik in Špela Petrač. V ekipi trenutno manjka Barbara Udrih, ki je pred kratkim rodila.

Vabilo, obvestila

Merkur igra dvakrat doma - Jutri in v nedeljo se bo nadaljevala medrepubliška moška namiznoteniška liga - zahod. Na sprednu bo 4. kolo, v katerem igra kranjski Merkur dvakrat doma: v soboto (jutri) ob 17. uri z Dobojprometom iz Doba in v nedeljo ob 10. uri z Bosno iz Sarajeva. Srečanji bosta v dvorani Partizana v Stražišču. J.K.

V Škofji Loki namiznoteniška ponudba - Namiznoteniška sekcija Partizana Škofja Loka obvešča, da bo v športni dvorani Podden mogoče rekreativno igратi namizni tenis. V pondeljek in sredo bodo mize med 18,30 in 20. uro in med 17. in 18. uro namejene pionirjem od 1. do 4. razreda, ob torkih in četrtekih med 18,50 in 20. uro bodo igrali pionirji od 5. do 8. razreda, odrasli pa bodo imeli proste mize vsak pondeljek in četrtek od 20. ure dalje. Ponudba je. Odločite se in razgibajte življenje. M. Kalamar

Jutri izlet kranjskih planinov - Planinsko društvo Kranj prireja vsako leto pred Dnevom mrtvih izlet k spomenikom. Letošnji izlet bo jutri, 27. oktobra. Tokrat bodo odšli proti Bašlju z rednim avtobusom iz Kranja ob 6.25. Iz Bašlju bodo odšli mimo Končarjevega počitniškega doma po Kurirski poti v Bašeljsko grapo do partizanske bolnišnice Košuta. Vodnika D. Feldin in M. Grandovec bosta izletnikom pokazala tudi notranjost pred leti obnovljene bolnišnice. Skupaj bo hoje okrog treh ur in ne bo zahteveno. J.K.

Začenja se tržiško odbojkarsko prvenstvo - Tržiški odbor za lesno kulturo pripravlja tudi letos občinsko prvenstvo v odbojki. V kvalitetnejši A skupini bodo igrali Prosveta, Podljubelj A, Tibhar, Blue racers, Podljubelj B, Kopriva B, Karantanci in Zupani, v B skupini pa vsi ostali, ki se bodo prijavili (to velja tudi za skupino A) Janezu Brzinu na odboru na Bračičevi 4 do pondeljka, 29. oktobra, do 18.30, ko bo že rebanje. A liga se bo začela v telovadnici v Križah v sredo, 7. novembra, B liga pa se bo začela po končani A liga. Prijavnina za ekipo v A liga je 1400 dinarjev, za B liga pa določena kasneje, glede na število prijavljenih ekip. Igrajo lahko samo občani Tržiča. Tekmovanje velja za Delavsko športne igre 1990 - 91. ● J. Kikel

Stegnar pred Janežičem

Tržič, oktobra - Smučarski klub Tržič, odbora za smučarske skoke, je na skakalnicah v skakalnem centru v Sebenjalu pripravil dve tekmovanji. Na 40-metrski skakalnici so tekmovali za Gorenjsko prvenstvo mlajši pionirji A (stari do 13 let), kjer je s skokoma 36 in 35,5 metra in 198,9 točke zmagal domačin Matija Stegnar. Drugi je bil Robert Janežič (Triglav) s skokoma 35 in 34 metrov, in 187,4 točke, na tretje mesto pa se je uvrstil Klemen Eržen (Tržič), ki je skočil dvakrat po 34 metrov in dobil 185,1 točke.

Na tekmi za pokal Gorenjske na 55-metrski skakalnici pa je prepričljivo zmagala vrsta kranjskega Triglava, med posamezniki pa so prva mesta osvojili: 1. Tadej Živkert 197,0 (49,48,5 m), 2. Gregor Eržen 194 (45,5, 47,5 m), 3. Uroš Rakovec 183 (46, 46,5 m) itd. ● J. Kikel

Finale mladinskega prvestva Slovenije v košarki za dekleta - V škofjeških dvoranah na Podnu bo to nedeljo, 28. oktobra, finale mladinskega prvenstva za dekleta v košarki. Med finaliste se je uvrstili tudi ekipa mladink KK Odeje - Marmor. Tekmovanje se bo začelo ob 9.30 uri, ko bo ekipa KK Odeja Marmor igrala z ekipo KK Sloven. Ob 11.15 uri bo ekipa ID Ježica igrala z ekipo KK Marles. Mladinke se bodo za tretje mesto pomerile ob 14.15 uri, za prvo mesto pa bodo igrale ob 15.45 uri. ● V. Stanovnik

Nogometni derbi v Naklenu - V enajstem kolu slovenske nogometne lige se bosta v nedeljo, 28. oktobra, ob 14. uri pomeriti uvrščena ekipa Rudarja iz Velenja in domača ekipa Živila Nakljan. Naklanci kljub porazu v zadnjem kolu v Ljubljani upajo, da ne bodo razočarali zvestega domačega občinstva in da se bodo obdržali v zgorji polovici lestvice. ● D. Jošt

Košarka - ženske - Košarkarice škofjeloške Odeje Marmorja v prvi slovenski košarkarski ligi, to soboto, 27. oktobra, ob 18. uri gostijo ekipo Induplati Domžale. Tekma bo v dvorani na Podnu. Pri kranjskih košarkaricah v četrtem kolu, prav tako v soboto, ob 17.30 uri, gostuje ekipa Cimosa. Tekma bo v Športni dvorani na Planini. Košarkarice Jesenice pa to soboto gostijo ekipo Ježice. V. Stanovnik

Kegljanje - V I. moški republiški kegljaški ligi ekipa Triglava gosti ekipo Hidra. Tekma bo v nedeljo, 28. oktobra, ob 10. uri na kegljišču Triglava. Ženska ekipa pa gosti ekipo Fužinarja ob 12.30 uri. ● V. Stanovnik

I. slovenska rokometna liga za moške - Rokometni Šeširja to sobotu, 27. oktobra, gostijo ekipo STT Rudarja. Tekma bo ob 20. uri na dvorani na Podnu v Škofji Loki. Rokometni Preddvori gostujejo ekipo Drave. ● V. Stanovnik

II. zvezna rokometna liga za ženske - V sredo, 24. oktobra, je ekipa rokometničar Kranja Dupelj igrala z ekipo Modea Sparta Tuning. Rezultat je bil 15 : 20 (9:9) v korist gostujučih rokometničar. Stanovnik

Odbojka - Odbojkarice Bleda v II. zvezni odbojkarski ligi za ženske gostijo ekipo Igmana. Tudi moška ekipa v I. slovenski ligi igra doma, v blejski Osnovni šoli, in sicer z ekipo Tehno Mobilis. ● V. Stanovnik

Hokej na ledu

Po zmagi doma danes v Zagreb

Jesenice, 26. oktobra - V nepopolnem 9. kolu I. A zvezne koške lige je bil odigran le derbi med Crveno zvezdo in Jesenicami na Jesenicah. Zadnje srečanje v Beogradu so Jesenicičani zmagali, tokrat pa niso dovolili presenečenja in z zadetki Šturmova, Smoleja in Razingerja premagali goste s 4 : 2.

Danes potujejo Jeseničani v Zagreb k Medveščaku Goranu, kjer so domačini favoriti. Olimpija igra s Partizanom, Crvena zvezda pa z Vojvodino. ● J. K.

Cicciolina in njena razpočnica

Noč dolgih tičev

Saj poznate tisto staro vratio: "Če je predzadno oktobrsko nedelo naga baba u Bohinj, so Bohinski dedci še cev let hin." Cicciolina, ono ljubko blontno veselje iz pornografskih, pardon trdoerotičnih revij in filmov je v sklopu turneje po Sloveniji prišla prikazati svojo rdečo razpočnico tudi na konec sveta, kakopak v Bohinj. Ilona Staller alias Cicciolina, rojena na Madžarskem, sedaj internacionalni simbol seksa, erotike, perverznosti svobodne ljubezni... je v diskoteko Amor v Ribčev Laz sicer prišla z dverno zamudo, kar pa je bilo pozabljeno v tistem trenutku, ko je razširila noge. Možakarjem je seveda stal, ženske pa so se imele priložnost naučiti marsikaj fletnegava.

Glavnina obiskovalcev, ki je prišla navijat za zvezdo večera, Cicciolinu, se je v Amoru zbrala okrog enajstje zvečer. "Ali se bo slekla do konca, bo pokazala ta sprednjo in ta zadnjo, bo kdo lahko povrnil tja not?" je bilo čutiti v napetem ozračju diskoteke. Okrog ene v jutru je sem pa tja kdo jezen odšel. "Cicciolina naj si kar nekam vtakne vstopnico, če slučajno pride," je bilo slišati. Pa vendar, pripeljala se je modra Alfa in po polurnih debatah ali nastop bo ali ne, se je le-ta

končno zgodil, pa tudi vtikal se je. Belo krzno s plišastim medvedkom se je ob pol drugi le pojavilo v diskoteki Amor.

Zasliši se značilna glasba. Play Back. Cicciolina z mikrofonom se pojavi v prostoru, sicer namenjenem za plesišče. Poje o seksu, svobodni ljubezni, vmes kakšen vzdih, ah, oh, in se zvira po podiju, tako umetelno, da nekateri že vidijo spod. Spravi se v ložo in že sedi v mlaču v naročju. Vpraša ga, ali kaj fuka, ali se ukvarja z ročnimi deli, ali se mu dopade

oralno, fant pa enkrat, da ja, drugič, da ne... Nagrada je liz po bradavičkah. Naslednjega klienta zagrabi za kravatcelc, ga dobesedno zvleče, tip pa kot mesečnik, na plesišče, poleže, se spravi nanj, privzdigne tisto malo prozorno kar ima na sebi, se najprej podrgne po oddebeljenem delu okrog šlica, potem pa vožnja preko popka, prsnega koša, "usta na usta", še malo z ritjo in hop dol. Poboža ga, priden, priden... in odslovi. Nekateri "izbrani srečneži" so se pri tovrstni vožnji bolj potrudili in si ponujeno razpočnico pogledali čisto od blizu. Včasih se je naša umetnica poujčkala pri katerem od željno zizajočih možakarjev, z rokami preiskušila trdoto v dosegljivih sličih, eni so, ne bodi len, hitro pristavili lonček in z roko zaplavali v mokroto ter ji tako vrnili prijaznost.

Med programom se je seveda tudi "preoblekl", zapela vižo o AIDS-u in pri tem spremno uporabila tanko stekleno palčico. Stop AIDS, stop AIDS iz zvočnika, čarobna palčka pa vedno bolj v riti. Folk je bil paf. A kaj, ko si je zenšči zahojnost.

ni manjkalo, kar nekaj je bilo tudi parčkov. Baje, da so managerji, Cicciolinini "skrbniči", zelo razočarani nad obiskom na njenih dosedanjih nastopih, zato tudi zamuda in pregovarjanja pred Showom v diskoteki Amor. Je že tako, da v naši vasi še nismo jemali tisto o Stripteasu in Erotic Showu. Pravgotovo je veliko takih, ki bi si zadevo z veseljem ogledali, pa si ne upajo zaradi takih in drugačnih razlogov. Ko takole na koncu razmišljjam, kdo je v tem poslu objekt izkorisčanja, ali Cicciolina ali množica onih s tičem.. Seveda mi slednji, sužnji Cicciolinine in drugih žena razpočnic. ● igor & foto: muc

Učiteljica zgodovina

Naš bralec Jože Dvoršak nam je zaupal zanimiv dogodek, ki mu je prisostvoval davneg leta 1950. Zgodbica ni zanimiva zgolj zaradi zgodovinske distance, pač pa je v današnjih dneh ob priporočilih za odstranitev Titovih slik in še česa drugega lahko tudi v razmislek in poduk:

Na OLO Kranj je bil v službi, zlasti trgovcem in gostincem dobro znani tržni inšpektor Ivo Puhar - Cigo. Bil je strog inšpektor, veljal pa je za poštenjakarja, dobričino in posebneža. Ko je leta 1950 vstopil v znano staro gostilno v Stari Loki, je opazil, da v gostilniški sobi na goste iz enega kota s križa gleda Kristus, iz drugega pa slike Tito. Cigo je začel prepričevati gostilničarko, kako ni pametno, da ima Kristusa v gostilni, da spodaj pri mizah ljudje preklinajo in kvantajo, da mora Kristus vse to poslušati in da bi bilo zato morda bolje, da bi Kristusa prestavila gor v svoje stanovanje. Gostilničarka mu je na to odgovorila: "Gospod Cigo, vse te je že res, ampak tudi Tito vse to posluša." Cigo je argument upošteval in nehal s prepričevanjem.

Ijubljanska banka

GORENJC IN BANKA PRIHRANKA

V POČASTITEV, 31. OKTOBRA - SVETOVNEGA DNEVA VARČEVANJA, LB - GORENJSKA BANKA d. d., KRAJN, MLADIM VARČEVALCEM POKLANJA BREZPLAČNE KINOPREDSTAVE

KJE IN KDAJ?

★ Škofja Loka petek,	26. 10. 1990, ob 16. uri
★ Tržič sobota,	27. 10. 1990, ob 15. uri
★ Radovljica sobota,	27. 10. 1990, ob 16. uri
★ Kranj nedelja,	28. 10. 1990, ob 10. uri
★ Jesenice nedelja,	28. 10. 1990, ob 15. uri
★ Bled nedelja,	28. 10. 1990, ob 16. uri

VABLJENI!

31. 10.

Gorenjska banka d. d., Kranj

Čvek

Novi stil Eddia Murphya

Komik Eddie Murphy, ki je zaradi svoje nagnjenosti k javnim in burnim zabavam v ženski družbi stalna tema trač rubrik, je nedavno, če gre verjeti govoricam, izpeljal dober štos.

V neki newyorški restavraciji je staknil dve čedni dekleti in ju povabil s seboj. Namesto običajne zabave v mestu in zatem še prave zabave doma, ju je Eddie takoj odpeljal v svoj apartma. Tam jima je - v kuhi - postregel sendviče s tunino in ukazal svojemu šoferju, naj ju odpelje domov.

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko poslušate v sredo, 31. oktobra, od 16. do 19. ure na valovih Radia Žiri. Tokrat bo gostja pevka MIKA, ki bo predstavlja svojo novo kaseto.

Domača lestvica

1. Stane Vidmar - Tri grenke solze
 2. Helena Blagne - Adijo, piši mi
 3. Andrej Šifrer - Šum na srcu
 4. Nace Junkar - Slovenski mornar
 5. Pop design - Angie
 6. Tereza Kesovija - Ljubav je moj grieh
 7. Simona Weiss in Magneti - Vzemi solzo za spomin
 8. Big Ben - Rdeče vrtnice
 9. Monitor - Anja
 10. Zoran Cilenšek - Slovenec sem
- Novi predlog: Urša Drinovec - Najina poletna noč
- Tuja lestvica
1. Roxette - It must have been love
 2. Sam Brown - Kissing gate
 3. Elton John - Sacrifice
- Novi predlog: Charles D. Lewis - Soca Dance

Lestvico ureja Nataša Bešter

KUPON

Domača pesem

Tuja pesem

Novi predlog

Naslov:

Kupončke pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditev 1, 64226 Žiri.
Srečo pri žrebu je tokrat imela Bojana Bojanovič z Ulice 1. avgusta 5 v Kranju. Dobila je slastno nagrado: V gostilni pri Zalogarju v Dolenji vasi jo čakata 2 veliki pizzi in dva vrčka piva. Čestitamo! Vabimo vas, da sodelujete pri glasovanju. Čakajo vas lepe nagrade.

Anekdot

Veliki angleški politik Winston Churchill je bil tudi pisatelj in slikar. Nekoč so ga vprašali, zakaj slika samo pokrajine. Odgovoril je: "Zato, ker se drevo nikoli ne pritoži, da si ni podobno."

Veliki politik je ob neki priložnosti hudomušno pripovedoval: "Nekdaj je živel tako bedast konjeniški častnik, da so to opazili drugi konjeniški častniki."

Winston Churchill je nekoč v družbi političnih nasprotnikov trdil, da je med pojmom nešreča in smola velika razlika, njegov sogovornik pa je temu

odločno nasprotoval in po dolgem pregovaranju dejal: "No, dobro, pa mi dokažite to razliko na primeru!" Churchill se je zamislil in odgovoril: "Recimo, da greste po leseni vrvi, ki se podre pod vami: to je nesreča. Če pa kdo skoči za vami in vas reši iz vode, je to smola!"

Churchillova hči Sarah, je bila omožena z igralcem, ki njemu očetu ni bil preveč pri srcu in ki ga je na njegovo veliko jezo vztrajno klical 'papa'. Nekega dne proti koncu II. svetovne vojne je zet vprašal Churchilla: "Papa, kdo je po tvojem mnenju največji državnik II. svetovne vojne?" "Mussolini," je odgovoril Churchill, "bil je tako pameten, da je dal ustreliti zeta."

Pomagajmo sebi in drugim ali

Smeh je pol zdravja

Veseli smo, dragi bralci, da nas tako pridno zalagate s šalama za vašo in našo rubriko za dobro voljo. Vabimo vas, da nam pošljete tudi in predvsem anekdote ali osebna doživetja, ki so seveda izvirna in enkratna ter ravno zaradi tega za vse še bolj zanimiva. Vaše prispevke pričakujemo na naslov: Gorenjski glas, Moše Pijadeja 1, Kranj. Objavljene prispevke honoriramo. Danes vam ponujamo nekaj vsebine iz debele vic-torbe Filipa iz Kranja. Pa na dobro voljo!

MED PLOVBO

- Ali je res, da se ladje velikokrat potopijo, vpraša kapitana na obhodu palube potnika, ki je prvič na plovbi.
- Kolikor jaz vem, samo enkrat, reče ustrežljivo kapitan.

IZVIRNI ODGOVOR

- Ali mi lahko kdo pove, kako je nastala bakrena žica, vpraša profesor študente.
- Jaz vem. Dva Škota sta se menda prepirala za 5 penjev.

CINIK

- Glasbenik z violinskim kovčkom pod pazduhu v snežnem metelu ves nejevoljen hiti domov. Na ulici ga ustavi radovna ženska.
- O, ali vi igrate violino?
- Ne! Ali mar kaj slišite?

NUDIMO ZELO KVALITETNE OPTIČNE USLUGE, EKSPRESNA POPRAVILA
SMO NAJCENEJŠI V KRAJNU

DELOVNI ČAS
od 9. - 12. ure
od 14. - 16. ure
SOBOTA od 9. - 12. ure

KOMPAS**★ POČITNICE DOMOVINA ★**

RABAC, 7 in 10 dnevna letovanja v hotelu MIMOSA, HEDERA oz. NARCIS, zelo ugodne cene, organiziran avtobusni prevoz 2. in 12. decembra.
NOVIGRAD, 7. oz. 10 dnevni aranžmaji v prelepem hotelu MASTRAL, cene ugodne
LOVRAN s hoteli LOVRAN, EXCELSIOR in vilo ELZA ter čudovito okolico pričara 7 ali več prelepih dni ob morju

★ JESEN IN ZIMA V TOPLICAH ★

TOPOLŠICA, ki se skriva med pobočja z gozdovi poraslih vrhov, nam z ugodnimi cenami in popusti za upokojence nudi sprostite polne počitnice
TUHELSKE TOPLICE vabimo na 7. oz. 10 dnevni oddih po zelo ugodnih cenah

★ IZLETI DOMOVINA ★

SV. GORA - GORIŠKA BRDA - ŠTEVERJAN, 1 dan, avtobus, cena 455,00 din na osebo, za zaključene skupine, odhodi v oktobru in novemburu (po želji skupine)

★ IZLETI TUJINA ★

SORRENTO - CAPRI - POMPEJI - RIM, 4 dni, avtobusni prevoz, odhod 28. 11. 90, cena samo 2.690,00 din
KLASIČNA GRČIJA, program »A« in »B«, prvi z odhodom 23. 11. 90 avtobus, letalo, cena 2.895,00 din, drugi z odhodom 27. 11. 90 letalo, avtobus, cena 2.990,00 din
ČENSTOHOVA - KATOVICE - KRAKOV, 4 dni z avtobusom, odhod 28. 11. 90, cena 2.020,00 din

★ SEJMI ★

EIMA, mednarodna razstava poljedelskih strojev ter pripomočkov za rezo živali v Bologni, avtobusni prevoz, odhod 10. 11. 90, cena na osebo 470,00 din

★ PRAZNIČNI PROGRAMI ★

Posebni programi za potovanja
- počitnice po domovini in tujini!
★ MINI POČITNICE (morje, jezera, planine in zdravilišča), 28. 11. - 2. 12.
★ UMAG, h. ADRIATIC, h. KORAL, dep., 28. 11. - 2. 12. tečaji in igranje tenisa
★ TENIS Z MIMO JAŠUOVEC, Rovinj, h. Montauro, 28. 11. - 2. 12.

★ SMUČANJE 90/91 ★

IZSEL JE NOV KOMPASOV KATALOG
VELIKO NOVOSTI
BOŽIČNE IN NOVOLETNE POČITNICE
★ MALNITZ - PRAZNIČNI KLUB, 28. 11. - 2. 12.

★ POČITNICE - domovina ★

★ ROVINJ, h. Eden / h. Park, 10 % popusta za upokojence!
★ NOVIGRAD, h. Maestral, 7 dni, 20. 10. - 22. 12.
★ POREČ, h. Pical, Parentium, Neptun, 7 dni, 3. 11. - 22. 11.
★ CRIKVENIŠKO-VINODOLSKA RIVIERA, 7 dni, 20. 10. - 22. 12.
★ HVAR, h. Palace, 7 dni, 26. 10. - 22. 12.

★ KOMPASOVA SREČANJA ★

★ NOVI VINODOLSKI, ANTENINA KARAVANA NA ROGLI, Z DNEVNIKOM V TUHELSKE TOPLICE!

★ POTOVANJA V TUJINO ★

★ S POSEBNIMI LETALI V:
★ PARIZ, 4 dni, 11. 11.
★ PARIZ, 5 dni, 28. 11., 22. 12.
★ ŠPANIJA - FRANCIJA - ANDORRA, 6 dni, avtobus/letalo, 24. 11.
★ AZURNA OBALA, 4 dni, 8., 15., 22., 29. 11.
★ SALZBURG, MUENCHEN, ROSENHEIM, 3 dni, 29. 11.; 5., 7., 12. 12., posebno ugodna ponudba
★ ŠVICA, 4 dni, 29. 11. in 3 dni, 21. 12.
★ LONDON 4 ali 5 dni, letalo, nov., dec. (3 dni, za zaključene skupine)
★ PARIZ, 5 dni, 28. 11., avtobus
★ PARIZ, 4 ali 5 dni, letalo, nov.
★ NIZOZEMSKA, 4 dni, 29. 11., letalo
★ PRAGA, 3 dni, 16., 30. 11.
★ BUDIMPEŠTA, 3 dni 9. 11.
★ DUNAJ, 3 in 4 dni, 29. 11.
★ SALZBURG - ROSENHAIM - MUENCHEN, 3 dni, 29. 11.; 5., 7. 12.
★ DUNAJ, PRAGA, BRATISLAVA, BUDIMPEŠTA, 5 dni, 20. 11.
★ DUNAJ, BRATISLAVA, BRNO, 3 dni, 21. 12.
★ MOSKVA - LENINGRAD, 8 dni, 16., 25. 11., 21. 12.
★ MOSKVA, VLADIMIR, SUZDALJ, 6 dni, 27. 11.
★ GRČIJA, 6 dni, 28. 11.
★ TUNIS, 4 dni, 25., 28. 10.
★ MADRID, ANDALUZIJA, 8 dni, 23. 11.
★ CARIGRAD, 5 dni, 8., 29. 11.
★ CIPER, 5 in 7 dni, 28. 11.
★ BUDIMPEŠTA, SOPRON, 4 dni, 29. 11.

Penzion
TRIGLAV
Kolodvorska 33, Bled
(pri železniški postaji)

Družinska kosa 180 din za
4 osebe vsak dan od 11.
do 17. ure.

Postrežemo vam lahko
s PEČENIMI
KRAČAMI, ob koncu
tedna pa tudi s
PEČENIM
JAGENČKOM ALI
ODOJKOM.
TATARSKI BIFTEK
vam pripravimo pri
mizi.
Skupinam nad 10 oseb
nudimo 10 %
popust.

Vsak večer - razen nedelje -
ŽIVA GLASBA ZA PLES.
Odprt vsak dan od 7. do 01. ure.
Informacije in rezervacije: tel. 064/77-365

prodaja uvoženih avtomobilov DAŠ DOBIS Kranj

FIAT, HONDA, TOYOTA, MAZDA, MITSUBISHI
STARO ZA NOVO

Sprejemamo prednaročila za
RENAULT 5 - 1400 ccm s katalizatorjem

Cena 166.000,00 Rok dobave 15. december.

Janka Puclja 9, 64000 Kranj, tel.: 35-981
Del. čas od 8. do 12. in od 15. do 19. ure.

Komunikacije, ki delujejo.

Po sklepu skupščine podjetja razpisujemo prosto delovno mesto za knjigovodstvo - računovodska dela

- Pogoji:
• končana najmanj V.stopnja izobraževanja ekonomske smeri
• znanje slovenskega jezika
• poznavanje osnov računalništva
• pasivno znanje angleškega ali nemškega jezika
• vozniški izpit B kategorije
• delovne izkušnje na podobnih delih

Ponudbe z dokazili pošljite v 8 dneh od razpisa.

PROCOM d.o.o. - Podjetje za telekomunikacijsko in računalniško svetovanje, inženiring in trženje
64000 Kranj, Koroška 20
Tel.: (064) 23 750 / Fax: (064) 28 830 / Telex: 34 565 epabx yu

SVETILA IZ METALKE

- izvrstna izbira lestencev, svetil, reflektorjev...
- 15 % POPUSTA pri plačilu v gotovini
- 10 % POPUSTA za člane stanovanjskih zadrug (za stropne svetilke)
- možnost zamenjave kupljenih svetil v 14 dneh
- kataloška prodaja
- rezervna stekla

Do 10. NOVEMBRA!

Blagovnice Ljubljana, Maribor,
Kamnik

Prodajni center Zagreb

Prodajalna Koper

m metalka
TRGOVINA
Trgovina za ljudi s posebnimi merili.

ZVEZNA CARINSKA UPRAVA,
Cesta Maršala Tita 37

razpisuje prosta dela in naloge:

1. SVETNIK ZA CARINSKO-UPRAVNI IN PREKRŠKOVNI POSTOPEK - 1 delavec
2. CARINSKI INŠPEKTOR - 1 delavec
3. STROKOVNI SODELAVEC - PRIPRAVNIK - 1 delavec
4. CARINIK SODELAVEC ALI CARINIK SODELAVEC - PRIPRAVNIK - 6 delavcev

Poleg pogojev, ki so predvideni z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1.
— pravna, ekonomska fakulteta oziroma ustrezena visoka šola, opravljen strokovni izpit, 3 leta delovnih izkušenj in znanje enega svetovnega jezika

Pod 2.
— ekonomska, pravna, strojna, tehniška ali elektrotehniška fakulteta, oziroma ustrezena visoka šola, opravljen strokovni izpit, 3 leta delovnih izkušenj in znanje enega svetovnega jezika

Pod 3.
— ekonomska, pravna, strojna, elektrotehnična ali tehniška fakulteta, znanje enega svetovnega jezika

Pod 4.
— štiriletna srednješolska izobrazba ekonomske, tehnične, splošne ali administrativno-pravne smeri, opravljen strokovni izpit, znanje enega svetovnega jezika

Delovno razmerje pod 1., 2., in 4. se sklene za nedoločen čas s 3-mesečnim preizkusnim delom. S pripravniki pod 3. in 4. bomo delovno razmerje sklenili za določen čas. Po končani pripravniki dobi in opravljenem strokovnem izpitu, bodo lahko pripravniki sprejeti v delovno razmerje za nedoločen čas.

Prijave z življjenjepisom in podatki o končani šoli ter o dosenjih zaposlitvah spremata Carinarnica Jesenice, Cesta Maršala Tita 37, 64270 Jesenice 15 dni po objavi tega oglasa.

Kandidati naj prošnjam priložijo še sledeče dokumente:
diplomo o dokončani šoli (fotokopijo), potrdilo, da niso v kazenskem postopku, potrdilo o državljanstvu in potrdilo o znanju enega svetovnega jezika.

Pred odločitvijo o izbiri bomo kandidate, ki izpolnjujejo pogoje in ki so poslali vse potrebne dokumente, testirali. O kraju in času testiranja bomo kandidate naknadno obvestili. Stroške potovanja na testiranje plačajo sami. Prijav kandidatov, ki se ne bodo udeležili testiranja, ne bomo obravnavali, niti jih ne bomo obveščali o izidu razpisa.

Sprejeti kandidati bodo razporejeni v organizacijske enote na sedežu in zunaj sedeža carinarnice Jesenice.

Se vam zdi, da živite varno?

**ŽIVLJENJSKO
ZAVAROVANJE**

**Če lahko mirnega sreca obkrožite teh sedem točk,
ste na dobri poti:**

Vaša varnost
so zavarovani

1 in prihranki
pred inflacijo.

Vsako leto

2 se povečujejo.

Z vašim
partnerjem
zagotavlja varnost

3 življenskim
si vzajemno
skupnega življenja.

Ko se vam
dobite dodatna
miren začetek

4 rodi otrok,
sredstva za
novega življenja.

Zagotovili ste
šolanje

5 sredstva za
otrok.

Starost vas ne skrbi,
da boste uživali
varčevalne

6 ker že danes veste,
sadove razumne
odločitve.

Tudi, če bo šlo
kaj narobe,
prebrodili z

7 v življenju kdaj
boste krizo
manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenskega zavarovanja
pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom
lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT KOPER

ARCEPOLURKA

proizvodno, trgovsko in gostinsko podjetje

LOKA p. o.
ŠKOFJA LOKA

**ŽIROVCEM
ZA KRAJEVNI PRAZNIK V BLAGOVNICI ŽIRI**

DEGUSTIRANA BO

LOKA KAVA

od 22. do 27. 10. vsak dan od 11. - 15. ure

V VSEH TRGOVINAH Z ŽIVILI UGODEN NAKUP

Izjemno ugodne cene za naslednje blago:

VINO BRENTĀR KRŠKO 1 l	15,10 din/stekl.	VAFEL KOCKE Koestlin 500 gr.
VINO Herceg Hepok 0,75 l	24,20 din/stekl.	GRIČ ČAJNO PECIVO Koeslin 350 gr.
RUM Apis 1 l	51,40 din/stekl.	PARIS čok. keksi Koestlin 500 gr.
SOK MARELICA Vitaminka 1 l	18,30 din/stekl.	30,90 din/zav.
SOK MARELICA hypa Fructal 0,7 l	15,60 din/kos	ČOKOL. MIGNON Koestlin 500 gr.
SALAMA mini ljublj. Pomurka	66,80 din/kg	33,30 din/kos
MARMELADA mešana 870 g.		BONBONI ŠUMI MIX Žito 450 g
Podravka	21,90 din/kos	23,30 din/zav.
KOMPOT breskva	19,70 din/kos	TOALETNI PAPIR role 10/1 uvoz
PŠENIČNA MOKA T 500 Mlinotest 2/1	5,60 din/kg	35,70 din/zav.
		NOGAVICE MOŠKE ŠPORT - uvoz
		20,10 din/kos
		NOGAVICE HL. ŽENSKE GALA
		12,50 din/kos

POSEBNA PONUDBA:

TV GORENJE FEIN LINE 661 9840,00

(kredit 6 mesecev, 1 obrok polog, obresti 6 %. Pri nakupu z gotovino 5 % popust.)

TV lahko kupite v BLAGOVNICI ŽELEZNICI, ŽELEZNINI MEDVODE in SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI FRANKOVA SELJE V ŠKOFJI LOKI.

ZA NAKUP SE ZAHVALUJUJEMO IN SE PRIPOROČAMO

MI SMO Z VAMI!

Zato smo tu.
Da bi vam olajšali iskanje pri gradnji ali
obnovi doma.

Tu smo.
S celovito ponudbo gradbenih materialov,
stavbnega pohištva, keramičnih izdelkov.
Z resnično veliko izbiro blaga.

MI SMO Z VAMI V VAŠEM MESTU!

lesnina
LGM gradbeni
material

Kranj - Primskovo
tel.: 26-076 ali 23-949

Odprto vsak dan od 7. do 19. ure, ob
sobotah od 7. do 13. ure.

Olje

**SVEŽE IN POCENI
DOBITE V NOVI DISKONTNI
PRODAJALNI PRI OLJARICI**

jedilno rafinirano rastlinsko
Olje
CEKIN

Trgovina ob tovarni

odprta vsak dan
od 9. - 12. ure in od 14. - 17. ure
ob sobotah
od 8. - 12. ure

PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE

Mercator - KMETIJSTVO Kranj, d.o.o.

Mehanični servis Šenčur
tel.: delavnica - 064/41-263
trgovina rezervnih delov - 064/41-025

Obveščamo lastnike traktorjev in kmetijske mehanizacije, da v naši delavnici v Šenčurju **popravljamo traktorje** in drugo kmetijsko mehanizacijo.

Prodajamo rezervne dele za traktorje:
 Torpedo, IMT, Ursus in Univerzal ter dele za drugo kmetijsko mehanizacijo.

Prepičajte se o kvaliteti naših storitev
 in konkurenčnih cenah.

TRIGLAV KONFEKCIJA p. o.
KRANJ Savska c. 34, Telefon 064 25-371

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo:

- a) Volkswagna Caddy, letnik 1984, prevoženih 172.329 km, vozen, z izklicno ceno 52.500,00 din
- b) dve prikolic ADRIA 305, letnik 1975, z izklicno ceno za vsako prikolico 7.000,00 din
- c) prikolic ADRIA 450, letnik 1979, z izklicno ceno 12.600,00 din

Javna licitacija bo v torek, 30. 10. 1990, ob 15. uri v prostorijah podjetja Triglav konfekcija Kranj, Savska c. 34 v Kranju. Ogled je možen istega dne od 14. ure dalje.

Interesenti morajo pred licitacijo vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene, pri blagajni podjetja.

Kupec plača kupnino takoj oz. ob prevzemu sredstva, vendar najkasneje v 7 dneh po licitaciji, sicer vplačana varščina zapade.

Morebitni prometni davek in druge morebitne stroške v zvezi s to prodajo plača kupec.

Licitacija bo potekala po sistemu "videno - kupljen". Reklamacije po prodaji ne bodo upoštevane.

SUKNO

Tekstilno podjetje SUKNO Zapože
 Zapože 10/a
 64275 Begunje na Gorenjskem

Delavski svet Tekstilnega podjetja SUKNO Zapože razpisuje na podlagi 51. člena Statuta naslednja dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. VODENJE SPLOŠNO-KADROVSKEGA ODDELKA
2. VODENJE PRODAJNEGA ODDELKA

K tč. 1/

- da ima strokovno izobrazbo VII. oziroma VI. stopnje pravne, organizacijske ali upravne smeri
- da ima 3 leta delovnih izkušenj na nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

K tč. 2/

- strokovna izobrazba VI. oziroma V. stopnje ekonomske ali tekstilne smeri
- 3 leta delovnih izkušenj za VI. oziroma 5 let za V. stopnje strokovne izobrazbe na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
- aktivno znanje enega svetovnega jezika

Delavski svet bo izbrana kandidata imenoval za dobo 4 let. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljajo v 15 dneh po objavi na naslov: Tekstilno podjetje SUKNO Zapože, Zapože 10/a, 64275 Begunje, z oznako za razpis. O rezultatih izbiro bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh po opravljenem postopku.

KOKRA Kranj
V SODELOVANJU S
TOSAMO DOMŽALE
 Akcijska prodaja izdelkov TOSAME V
 VELEBLAGOVNICI GLOBUS:
 - HLAČKE PLENICE
 - DAMSKI VLOŽKI

Cene so zelo ugodne.
 Poštite z nakupom!

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ
 Komisija za volitve, imenovanja
 in kadrovske zadeve

Razpisuje v skladu z 18. členom Zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja (Ur. I. SRS, št. 21/75 in 31/84) ter Zakona o spremembah določbe zakonov, ki določajo pooblastila in naloge družbenopolitičnih organizacij, prosta dela in naloge

DRUŽBENEga PRAVOBRALNICA SAMOUPRAVLJA-NJA OBČINE KRANJ

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, določene v 18. členu Zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja, naj v roku 15 dñi po objavi razpisa pošljajo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev (življenjepis, podatki o izobrazbi in o zaposlitvah) Komisiji za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve Skupščine občine Kranj, Trg revolucije 1, Kranj.

Na osnovi sklepa Gospodarskega odbora objavljajo Žičnice Vogel, Bohinj, p.o. razpis za

BLAGAJNIŠKO - ADMINISTRATIVNA DELA.

Delo je za določen čas s polnim delovnim časom ter s pričetkom konec meseca novembra 1990. (nadomeščanje začasno odsotne delavke).

Pogoji:

- srednja izobrazba ekonomske smeri
- srednja izobrazba administrativne smeri
- pasivno znanje enega od svetovnih jezikov

Vloge z dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljajo v roku osem dni od objave na naslov:

ŽIČNICE VOGEL-BOHINJ, p.o., Ukanc št. 6, Odbor za delovna razmerja, 64265 Boh. Jezero

SERVISNO PODJETJE KRANJ p.o.

Podjetje za izvajanje zaključnih obrtnih, servisnih in instalacijskih del v gradbeništvu

Komisija za MDR in DS za OD Servisnega podjetja Kranj

objavlja prosta dela in naloge

VODENJE GRADBENE DELOVNE ENOTE

Pogoji:

- V. stopnja strokovne izobrazbe gradbene smeri
- strokovni izpit iz gradbeništva
- izpit iz varstva pri delu
- vozniki izpit B kategorije
- najmanj tri leta delovnih izkušenj na podobnih delih v gradbeni operativi
- trimesečno poskusno delo

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj vložijo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Servisno podjetje Kranj, Tavčarjeva 45.

KMEČKI STROJ

TRGOVINA Z NOVO IN RABLJENO KMETIJSKO MEHANIZACIJO

PO ZELO UGODNIH CENAH NUDIMO NOVO KMETIJSKO MEHANIZACIJO: TRAKTORJE ZETOR, IMT, URUS, DEUTZ, CISTERNE CREINA, TROSILCE, KIPER PRIKOLICE, GOZDARSKO MEHANIZACIJO, VSE VRSTE RABLJENE KMETIJSKE MEHANIZACIJE (Na željo stranke prevoz organiziramo sami)

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE O PESTRI PONUDBI IN KONKURENČNIH CENAH

INFORMACIJE:

FRANC GUZELJ

SV. BARBARA 23, ŠKOFJA LOKA

tel.: 064 622-575

Mercator - Kmetijstvo Kranj, d.o.o.

Ob 1. novembetu izberite ali naročite aranžma v eni izmed naših cvetličarn.

Aranžma po izbiri že od 200,00 din dalje.

Cvetličarne: Zlato Polje, tel. 21-529
 Pino, Stražišče, tel. 11-600
 Rožmarin, Kranj, tel. 21-224
 Maja, Planina, tel. 35-787

Tovarna čipk, vezenin
 in konfekcije Bled p. o.
 Kajuhova 1

Komisija za delovna razmerja podjetja VEZENINE Bled vabi k sodelovanju

delave s VII. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe ekonomske ali komercialne smeri

za opravljanje zahtevnih ali vodstvenih del na področju prodaje.

Od kandidatov pričakujemo, da bodo samoinicativni in kreativni ter da jim v primeru potrebe tudi tuj jezik ne bo delal pregaliv.

Ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljajo na naslov: Vezenine Bled p. o., Kadrovsko splošni sektor, Kajuhova c. 1, 64260 Bled, lahko pa nasobišejo tudi osebno.

Združena lesna industrija Tržič p.o.

Ste Marie aux Mines 9

nudi zaradi preselitve obrata tapetništva poslovne prostore in funkcionalno zemljišče v Križah pri Tržiču, ki je primerno za trgovino, proizvodnjo, drobno gospodarstvo in sicer:

2.849m²

- kletna etaža (netto)
 - pritličje (netto)
 - nadstropje (netto)
 - mansarda (netto)
 - podstrešje (netto)

42,04 m² prizidek v jeklu 183,40 m²

Vse potrebne informacije dobite na sedežu podjetja po telefonu 064/50-440 splošni sektor, 064/50-496 direktor, 064/50-469 komerciala. Ogled omenjenih poslovnih prostorov je možen vsak delovni dan od 6. do 14. ure.

Pisne ponudbe bomo sprejemali do 6. novembra 1990. Obstaja tudi možnost kreditiranja.

DREVESNICA
JANKO PORENTA
SVETI DUH 44, ŠK. LOKA
 Tel.: 632-045

OBVEŠČAMO STRANKE, DA SMO PRIČELI S PRODAJO VSEH VRST SADIK SADNEGA DREVJA

- JABLONE
- HRUŠKE
- SLIVE
- ČEŠNJE
- MARELICE
- BRESKVE

MED NOVIMI SORTAMI LAJKO DOBITI TUDI STARE SORTE JABLJAN.

ODPRTO VSAK DAN OD 8. - 17. URE

NEDELJA ZAPRTA

PRIPOROČAMO SE ZA OBISK!

MALI OGLASI

27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam starejši barvni TV in VI-DEOREKORDER HITACHI, star eno leto. **631-849** Mojca, v po-nedeljek od 10. do 12. ure 15546
TRAKTOR pasquali, italijanski, prodam. **89-046** 15549
Prodam barvni TV Gorenje. **38-464** 15605

U. Janka Puclja 7
Kranj, tel.: 064/35-103
za Boltezom na Trgu Rivoli

DELOVNI ČAS: od 9. do 12. ure
in 16. do 19. ure
SOBOTA od 9. do 12. ure

Posebna ponudba:
CELOTNI PROGRAM CHICCO

Na zalogi vse vrste vozičkov, stajic, hoič, zložljive posteljice, previjalne mize, nahrbtniki, avtosedeži po najnižjih cenah, naših in italijanskih proizvajalcev.
Kombinirani vozički že od 2.450,00 dalje.

DELOVNI ČAS: od 9. - 12. ure in
od 16. - 19. ure
SOBOTA od 9. - 12. ure

Prodam AGREGAT, skoraj nov, znamke Honda. Vehovec Tone, Mikarjeva 68, Šenčur 15606
Prodam pralni STROJ Gorenje in TV Gorenje 701 KN. Justin, Čopova 25, Lesce 15609
Ugodno prodam VIDEOREKORDER. **45-114** 15613
Prodam ŽAGO venecianko za razrez hladovine po zelo ugodni ceni. **065-59-026** 15615
Prodam nerabljeno novo 2,4 KW termoakumulacijsko **PEČ** 84-201 15621
Prodam MOKULTIVATOR Gorenje muta, motor AKME 10 s pričinko in novo snežno robo. **73-009** 15641
Zelo ugodno prodam nov dvoredni plitilni STROJ Singer. **26-975** 15649
Prodam TRAKTOR zetor, 2511 in BCS KOSILNICO. Boršič Ivan, Sobčeva 13, Lesce **74-009** 15658

Izdelujemo zložljive podstrešne stopnice po zelenih merah.
Informacije po tel.: 064/26-150 ali 26-466

VIDEOREKORDER AKAI, zelo ugodno, prodam. **37-321** 15681
Pralni STROJ in AVTORADIO z zvočniki ugodno prodam. Tepina, Planina 16 **37-814** 15713
Prodam dve termoakumulacijski PEČI. **35-479** 15740
Prodam mizarsko KOMBINIRKO SICAR H 210/3 operacije, namizni vrtalni STROJ (do premera 13 mm) in devni PONK (želesna konstrukcija, 3 m dolžine). Stara Loka Škofja Loka 15751
Poceni prodam trajnozarečo PEČ skupperbusch Sajovic, Partizanska 34, Kranj 15759
Poceni prodam PRALNI STROJ, brezhiben in dva ALTERNATORJA ULT 12. **622-450** 15786

VSE LJUBITELJE DOBRE GLASBE IN ZABAVE OBVEŠČAMO, DA JE NA JEZERSKEM V HOTELU KAZINA

ODPRTA NOVA DISKOTEKA

»PEGAZ«

KI JE ODPRTA VSAK PETEK IN SOBOTO OD 20. DO 4. IN NEDELJO OD 20. DO 24. URE

VSI, KI STE ZA ŽUR, PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!

Prodam pralni stroj Gorenje, star 8 let, malo rabljen. Demšar, Frankovo nas. 46. Šk. Loka 15886

Prodam starejši pralni stroj Gorenje, cel ali po delih. **36-588**, po 12. uri 15892

NEMŠČINA

— 30-urni nadaljevalni tečaj ob petkih in sobotah
Inf. po tel. 622-942, Kon.

Ugodno prodam stružne avtomate INDEX 12, INDEX 24, BECHLER fi 7, dodelovalno stružnico do fi 16, čevljarski stroj stolparica, nerabijeni termoakumulacijsko peč 5 KW in etažno peč kppersbusch 15 KW ter 50 butar. Škrjanec Boris, Sp. Duplje 24 15878

Ugodno prodam dva starejša pralna stroja, Rex še uporaben, Zopass za rezervne dele. Hafner, Go-dešč 28, Šk. Loka, **632-930** 15902

Prodam TRAKTOR T.V. 418, star 11 let. **45-448** 15904

V PETEK, 26. 10., NASTOPAJO:
PEPEL IN KRI, ROBERTO,
HELENA BLAGNE IN ŠE KDO

Prodam osebni RAČUNALNIK Schneider CPC 464 z opremo. **70-046**, po 20 uri 15858
Prodam barvni TV Iskra. **064/37-441** 15864
Prodam VIDEOREKORDER Fischer VPS, cena 800 DEM. Bukovnik, Proleterška 13, Tržič 15868

TRŽIČ, Koroška 26,
tel.: 52-055
stari del mesta - 200
m od
cerkve naprej
16 vrst PIZZ iz krušne
peči

Odprto od 10. - 22. ure
nedelja od 17. - 22. ure
PONEDELJEK ZAPRTO

Prodam star pralni stroj OBOD. **37-597** 15836
Prodam brezhiben, malo rabljen PRALNI STROJ Gorenje za 1950,00 din. **25-726** 15846

Prodam ŠTEDILNIK kupperbusch, 43 cm. **26-964** 15851
Prodam nov dvokasetni RADIO Goldstar, cena 324 DEM. Korošec, Koprivnik 75, Boh. Bistrica 15855

VSE LJUBITELJE DOBRE GLASBE IN ZABAVE OBVEŠČAMO, DA JE NA JEZERSKEM V HOTELU KAZINA

ODPRTA NOVA DISKOTEKA

»PEGAZ«

KI JE ODPRTA VSAK PETEK IN SOBOTO OD 20. DO 4. IN NEDELJO OD 20. DO 24. URE

VSI, KI STE ZA ŽUR, PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!

Prodam stružna avtomata INDEKS fi 12 in fi 40. Sta v obratovalnem stanju. **68-082** 15876

Brezplačni študij
Svetega pisma
z DOPISNO
SVETOPISEMSKO ŠOLO

Prijave sprejemamo na naslov
Dopisna svetopisemska šola
Poštni predel 22
61105 Ljubljana 5

GPJDENI MATERIAL

Prodam suhe smrekove DESKE in PLOHE. Sajovic, Slap 13, Tržič 15823

Prodam suhe smrekove DESKE (colorice) Dragocajna 12, Smlednik 15825

Gradbeni les, punte in bankine, prodam. **44-570** 15863
Ugodno prodam mešano betonsko ŽELEZO in gradbene elemente. Zg. Gorje 67, Poklukar Jože 15737

Prodam 2000 kosov zidaka BH 6. Britof 34, Kranj 15802

Prodam suhe plohe, colorice in manševa drva. Sp. Bela 11, Predvor 15806

NEMŠČINA ZA ZAČETNIKE

— 30-urni tečaj za odrasle ob sobotah in nedeljah
Inf. po tel. 622-942, Kon.

KUPIM

Kupim vseljivo hišo v okolici Kranja ali Preddvoda do 130.000 DEM. Šifra: NOVEMBER 15669

Prodam osebni RAČUNALNIK Schneider CPC 464 z opremo. **70-046**, po 20 uri 15858
Prodam osobni TV Iskra. **064/37-441** 15864
Prodam VIDEOREKORDER Fischer VPS, cena 800 DEM. Bukovnik, Proleterška 13, Tržič 15868

Prodam kompletne OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269** 15843

Prodam 3000 komadov novomeške strešne OPEKE in 60 KROFCEV. **74-745** 15860

100 kvad. m PARKETA bukovega in hrastovega, prodam. Cena po dogovoru. **78-249** 15896

Prodam kompletno OPEKO za hišo, za 50 odstotkov cene. **33-269</b**

RAZNO PRODAM

Prodam ročne VOZIČKE z derco. Zg. Bitnje 43 15582

Ugodno prodam zemrzovalno SKRINJO LTH, 380 litrov in opremljeno otroško ZIBELKO ter 2 otroški POSTELJICI z jogijem. Brifot 19 36-316 popoldne 15624

Prodam 18 g ZOBNEGA ZLATA. 41-878 15653

Oddam vrstni red za POSODO AMC. 70-747 15654

Prodam avstr. komb. otr. VOZIČEK, dobro ohranjen. Pustovrh. Sv. duh 73, 632-265 15671

Prodam kamp prikolico prirejeno za prodajo sadja ali tekstila in nov sesalec. 28-074 15682

Prodam bukova DRVA in Z 101 po delih. 622-715 15693

Prodam dva para novih nerabilnih NOŽEV za strojne škarje, dolžine 248x75x20 mm. Šubic 65-195 15699

Prodam nerabiljeno tovorno PRIKOLICO za osebni avto, dimenzije 130x180 cm, trojno vzmetenje in suhe smrekove DESKE 25 in 50 mm. Informacije v petek in soboto od 18. ure naprej 64-291 15704

Ugodno prodam novo trajnozarečo PEČ. Jernej Bajzelj, Šempeterška 50, Kranj 15707

CEVI JEKLENE 300 mm, stena 7 mm, dolžina 300 m, večji poljni REDUKTOR, razne večje VENTILE in KALUP za turističen kanu ugodno prodam. 065-88-046 15709

Prodam PEČ na olje EMO 5 in 2 novi gumi SAVA 155X12. Gorenje-savska 56, Kranj 15722

FIAT

WAIDMANNSDORFERSTR. 135 CELOVEC

Tel. 9943-463-261170

NAVEČJI ZASTOPNIK

NA KOROŠKEM

VELIKA IZBIRA NOVIH IN

RABLJENIH VOZIL

CENE BREZ

PRIMERJAVE:

FIAT UNO export

od ... 86.000,-

LANCIA DEDRA export

od ... 180.000,-

NUDIMO VAM TUDI

NADOM. DELE,

DODATNO OPREMO IN

SERVIS.

Prodam meso od mlade krave. Poženik 10, Cerkle 15725

Prodam KOLEKTORJE IMP, drsna vrtta Pionir in Michelin gume 155x13. 26-961, int. 54 dopoldan

Zelo ugodno prodam otroško POSTELJICO in VOZIČEK. Fon, Titova 2, Jesenice 15733

DRVA za centralno z dostavo in BUTARICE poceni prodam. 68-760 15735

Prodam malo rabljeno dvoosno traktorsko PRIKOLICO Tehnostroj z visokimi stranicami in cerado. Cena 4.000 DEM v dinarski protivrednosti. Aljaževa 20, Mojstrana

Prodam 2 KOZI, 3 OVCE, FORD capri. 061-611-429 15750

Ugodno prodam PEČ za centralno Feroterm, 32 kilokalorij. BOJLER za centralno, 250 l iz kroma, prizelen za vse tri sisteme ogrevanja in avtomobilsko tovorno PRIKOLICO, nosilnosti do 450 kg. 75-111 do 15. ure 15770

MAZDA

Poceni prodam 10 kub.m suhih mešanih drv. Sp. Brnik 81, Cerkle, 42-053 15619

Prodam trajnozarečo lončeno peč, zelo lepo, malo rabljeno, skrinjo LTH 300 litrov, rabljeno in več delov za Z 750. Mavčiče 20 15620

Prodam rabljeno termoakumulacijsko peč 6 KW in rabljena garžna vrata. 23-983 15830

Poceni prodam trajnozarečo peč in globok otr. voziček. 23-748 15888

STAN. OPREMA

Prodam sedežno GARNITURO za 3.000 din. Frelih, Gradnikova 85, Radovljica 15602

Prodam rabljen DVOSED, raztegljiv v ležišče in nove usnjene TABOREJE. 50-336 15747

Ugodno prodam novejšo kuhinjo (3,70m) z vgradnim štedilnikom, hladilnikom, hladilno omaro, pomivalnimi koriti in jedilni kot ter omari in ogledalo za predstobo. 78-406 15835

Poceni prodam rabljeno: termoakumulacijsko peč AEG 5 KW, štedilnik 2+2, peč za etažno centralno kurjavo EMO CENTRAL 15, pralni stroj. 632-332 15839

Prodam opremo za sobo, cena po dogovoru. 70-615 15841

Prodam odprt KAMIN VIESMANN (z vratim) 28000 Kal. 78-038, zvečer 15884

Prodam novo peč Lokaterm Planica in vgradni štedilnik 2+2 rjav. 23-209 15887

Ugodno prodam komplet peč za centralno kurjavo na olje (Turbo 90% izkoristek) znamke WIESSMANN, kurjeno 2 sezoni. Hafnerjeva pot 15, Stražišče, 11-591

STANOVANJA

V Škofji Loki ali okolici najamem 3-sobno ali večje STANOVANJE za najmanj 2 leti. 622-101 15711

Enosobno opremljeno STANOVANJE na Planini II., 40 kvad.m., prodam. 23-893 15731

Zamenjam družbeno enosobno stanovanje 45 kvad. m s telefonom, centralno, CATV in večje. Ponudbe na tel. 35-329, ali 39-390 15732

V predmestju Kranja oddamo opremljeno sobo z delno kuhinjskim. Šifra: SOBA 15763

Skoraj novo enosobno STANOVANJE s centralnim ogrevanjem menjam za večje. Nudim nagradno! 23-229 dopoldne 15772

Uslužbenka najame enosobno stanovanje ali garsonjero. Nudim enoteno predplačilo. Šifra: KRAMAN-ŠK. LOKA 15834

Student najame GARSONJERO ali manjše stanovanje. 21-211

GARSONJERO ali enosobno stanovanje na relaciji Bled - Lesce - Radovljica, najamem. 75-237, po 18 uri 15856

Prodam trosobno stanovanje 75 kvad. m v Medvodah s telefonom in dodatno opremo. 061/613-004 15867

VARSTVO

Iščem mlajšo upokojenko za varstvo 11 mesečnega sina. 66-105-15603

Varstvo za eno in pol letnega fantka, v hiši v centru Radovljice, iščemo. V poštev pridejo tudi mlajše osebe. 75-069 15679

Iščem VARSTVO za dva majhna otroka, stanovanje in hrana v hiši. Orehotovje 14, Kranj 15769

MAZDA

BELJAK - JUG PRED KGK (COOP)

KLEINBERGER Tel.: 9943-4242-31500

SERVIS • NADOMEŠTNI DELI • DODATNA OPREMA

VELIKA IZBIRA NOVIH IN RABLJENIH VOZIL

TAKOJŠNJA DOBAVA!

UGODNE EKSPORTNE CENE PRI 121, 323, 626

Prodam STROJ za izdelavo cementnih izdelkov, 4 modele betonski blok in dva modela TLAKOVCA ter MEŠALEC. 632-265 15765

Prodam KOZO in kombiniran 80 l

BOJLER in kupim suhe smrekove in borove PLOHE od 8 do 10 cm debeline. Mlinar, Sp. Bitnje 31

15781

Prodam 20 komadov aluminijastih SNEGOLOVCEV. 621-404 15791

Ugodno prodam Rogovo sobno kolo. Dolenc, Log 25, Šk. Loka, 22-593, int. 259 15801

Prodam suhe butare in repo za kisanje. Sp. Bela 11, Preddvor 15807

Prodam plinsko peč po polovični ceni ter novo vetrobransko steklo za SKODA 105 ali 120, 30 odstotkov ceneje. 75-595 15814

VOZILA

FORD taunus EXL, letnik 1972, generalno obnovljen, prodam. Primič, Triglavská 6 a, Bled 77-568 popoldne 15596

R 4, letnik 1981, prodam. 36-831

Prodam ŠKODO 105 L, letnik 1988, preizvedeno do septembra 1991. Hrvat, Slatna 9, Begunje na Gorjanskem. Ogled vsak dan od 15. do 17. ure. 15645

ZASTAVO 750, starejši letnik, registrirana do julija 1991, prodam za 900 DEM. 48-500 15648

Ugodno prodam R 4, letnik 1981. Božič Borica, Linhartov trg 3, Radovljica 15650

Prodam OPEL kadet, 1,6 D, letnik 1985 (nov model), odlično ohranjen, cena 17.000 DEM. 23-394

Z 750, letnik 1978, ugodno prodam. Benedikova 19, Stražišče 15659

Prodam dobro ohranjen TRAFIK 8 + 1, letnik 1986. 34-839 15607

Prodam JUGO koral 45, bele barve, letnik november 1988, prevoženih 20.000 km. 33-193 15611

Ugodno prodam GOLF diesel, letnik 1983. 45-114 popoldne 15612

Prodam 20 komadov aluminijastih SNEGOLOVCEV. 621-404 15791

Ugodno prodam Rogovo sobno kolo. Dolenc, Log 25, Šk. Loka, 22-593, int. 259 15801

Prodam suhe butare in repo za kisanje. Sp. Bela 11, Preddvor 15807

Prodam plinsko peč po polovični ceni ter novo vetrobransko steklo za SKODA 105 ali 120, 30 odstotkov ceneje. 75-595 15814

nama**Za konec tedna posebna ponudba - nekaj izdelkov po zelo znižanih cenah**

To soboto nudimo naslednje blago:

- čistilec Vidal 13,40 din

- krpa za prah 15,60 din

- pižama 350,00 din

- moške spodnje hlače 105,00 din

- cockta 1/1 9,10 din

- jupi 1,5 litra 23,00 din

- testenine CERES, 500 g 7,50 din

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Prodam JUGO 45, maj 1986, garžan. 34-690 15614

GOLF diesel, avgust 1984, bel, nujno prodam. Cena 9.500 DEM. 27-415 15663

Prodam Z 101, letnik 1986. 37-476 po 15. uru 15667

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1982. 34-813 15668

Prodam GOLF, letnik 1977, cena 4500 DEM. 33-946 15675

Športno MAZDO RX 7, zelo dobro ohranjen, bele barve, prodam. 47-083 15676

GOLF bencinar, letnik decembra 1980, prodam. Baloh, Klanec 42, Komenda 15622

FIAT 126 PGL, letnik maj 1986, 34.000 km, prodam. Ogled popoldne. 4500 DEM. 33-946 15632

Prodam osebni avto VW jetta, letnik decembra 1980,

Prodam VOLVO 144, letnik 1974, registriran celo leto, cena 3800 DEM. Jezerska c. 94, Kranj 15822
Prodam SIMCO 1100, v zelo dobrem stanju, letnik 1976, registriran do 16.7.1991. ☎ 632-210 15823
Prodam os. avto R 18, letnik 1986, prevoženih 52.000 km. Ljubno 121, Podnart 15828
Prodam Z 126 P, letnik 1985, 46-609 15832
Prodam LADO RIVO, letnik 1989, prevoženih 22000 km, za 80.000,00 din. Strušnik, Andrej pod Zmencem 1, Šk. Loka, ☎ 622-254, po-poldan 15838
Prodam Z 128, letnik 1988, cena 7000 DEM. ☎ 34-889 15840
ALMA — NAIL
ESTETSKO
TERAPEVTSKA
KOZMETIKA NOHTOV
Oblikovanje, podaljševanje, utrjevanje in modeliranje nohtov.
ALMA KOČNIK
VODOPIVČEVA 13
64000 KRAJN
tel.: 064/11-348

Prodam Z 101 GTL, letnik 1984, registriran do maja 1991, cena 3500 DEM. ☎ 633-531 15842
FORD SIERRA 1,6 CL, kovinsko modre barve, letnik 1988, prodam. ☎ 77-420 15847
Prodam Z 750, letnik 1977, vzdrževan. Primc, Reginčeva 7, Kranj
Prodam osebni avto GOLF, letnik 1978, Jurčič, Cesta Kokškega odreda 4, Križe 15852
Prodam Z 750 in VARTBURG karan. ☎ 22-615 15854
Prodam LADO 1300 S, letnik 1985. ☎ 48-690 15870
Prodam GOLF JX diesel, letnik 1986. Sp. Brnik 55 15873
Ugodno prodam neregistrirano 126 P, letnik 1981. Miladič, Stritarjeva 5, Kranj 15874
Prodam FIAT 126 P, registriran do marca 1991, letnik 1981, ugodno. ☎ 36-517 15877
Prodam JUGO E, letnik 1986. ☎ 43-108 15880
Prodam karamboliran KADET B, nove gume 155x12 ter veliko rezervnih delov. Mlekarška 16, Kranj 15881

ROLETARSTVO NOGRAŠEK
MILJE 13
64208 ŠENČUR
061/50-720

Cenjene stranke obveščamo, da ponovno sprejemamo naročila za rolete, žaluzije in lamelne zavese.

JUGO 45 A, letnik 1986 oktober, registriran, prodam za 7500 DEM v dinarski protivrednosti, z dodatno opremo. ☎ 82-989 15889
Nujno prodam Z 101, letnik 1978. Nova vas 1, Radovljica 15890
R 4 GTL, letnik 1988, zelo dobro ohranjen, prodam. Britof 13, po-poldan 15891
Prodam VW 1200, starejši letnik. ☎ 26-616 15895
Prodam Z 750, zelo ohranjen, letnik 1982. ☎ 73-449, Begunje 54 15900
Prodam JUGO 45 A, letnik 7/87. ☎ 38-208, popoldne

VRTNARIJA VALJAVEC
KOVOR 70 - Tržič

Vam ob dnevu mrtvih, 1. novembra, po ugodnih cenah nudi vse vrste cvetja in cvetličnih aranžmajev.

Naročila sporočite po tel: 57-372

ZAPOSLITVE

Podjetnikom nudimo kvalitetno knjigovodstvo in finančno spremjanje poslovanja. Šifra: DIMON 15598

»BIZNIS« - hiter zaslužek, 10.000 DEM mesečno - delo doma - lahko ste brez izkušenj, delali boste tujo firmo. Pošljite pismo in 100 din in dobili boste informacije. Naročite: Intermail trading, poštno le-teče, 63231 Grobelno 15608

Honorarno dobri DELO ženska za domoč v obrti in gospodinjstvu do 16. ure 15618

Oseba za čiščenje LOKALA v Skofiji Loka iščem. ☎ 26-325 15634

MALI OGLASI, OGLASI

Iščem FRIZERKO za občasno friziranje na domu. ☎ 23-020 15691

PIZZERIJA v bližini Kranja išče verzirane KUHARJA. Delo je honorarno, v poznih popoldanskih in večernih urah ter konec tedna. ☎ 632-928 15696

Iščem prodajalce za izdelke tujega proizvajalca. ☎ 36-266, od 18. do 20. ure 15724

Krojač z veliko prakso išče delo na domu ali redno zaposlitev. ☎ 633-418 od 15. do 17. ure 15744

Mizarijl V delo vzarem večjo koliko manjših mizarskih izdelkov. Možnost obrti in kooperacije. Šifra: MIZAR 15785

Sivjanje usnjениh izdelkov sprejem na dom. Šifra: USNJE 15788

Iščem zastopnika za področje Gorenjske s prostimi dopoldnivi in lastnimi prevozom. ☎ 37-705, od 20. do 22. ure 15833

Honorarno ZAPOSЛИM delavko v prehrabrenem kiosku. Naslov v oglašnem oddelku. 15849

Za določen čas vzarem spretno krojilo in šivilijo. ☎ 42-190 15862

BIFE LOŠKI HRAM zaposli natakrice tako. ☎ 621-679 15871

Zaposlimo mlajše SKLADIŠČNIKA z izpitom za viličarje za delo v trgovini. ☎ 75-781 15894

Iščem sposobne vodnje skupin in akviziterje za uradno prodajo uvoženih kvalitetnih čistil s skladisčem v Ljubljani - dober zaslužek. 15903

ŽIVALI

Prodam dobro KOZO. ☎ 633-945 15562

Prodam TELICO frizika, staro 8 mesecev. ☎ 69-531 15600

Prodam breji mladi KOZI. Lom 15

Prodam TELIČKO simentalko, staro 6 tednov. Jerič, Jama 27, Mavčiče 15629

Prodam TELICO, 6 mesecev brejo. ☎ 64-123 15633

Prodam KRAVO simentalko, dobro mlekarico, drugič brejo v sedmem mesecu. Ogled dopoldne. ☎ 69-023 15635

Prodam TELICO v osmem mesecu brejosti. ☎ 66-119 15637

Ugodno prodam dve breji OVCI solčavci in dve srnasti KOZI. ☎ 70-582 Ljubno 11 15643

Prodam TELICO friziko, 7 mesecev breja. Kamna Gorica 64 ☎ 79-424 15656

Prodam breje KRAVE po izbiri. Žadnikar Angela, Zg. Jezersko 127

Prodam 10 dni starega BIKCA simentalca. Podbrezje 55 15665

Prodam KRAVO po prvem teletu, friziko. Žemva, Zg. Gorje 28 15670

Prodam tri TELETA težka po 100 kg in eno TELICO 250 kg. ☎ 65-099 15672

Prodam kravo s prvim teletom ali po izbiri in kobilico, staro dve leti. Kričica 12, Zg. Gorje 15680

Prodam več prasičev od 20 - 50 kg po ugodni ceni. Kapus, Zagoriška 16, Bled 15685

Prodam brejo KOBILA, vajeno vse del. ☎ 69-813 15688

Prodam ŽREBICO staro 6 mesecev pasme norik. Arh Jože, Stara Fužina 189, Bohinj 15692

Prodam visoko brejo KRAVO in 6 mesecev staro telico. ☎ 622-253 15698

Prodam TELICO, težko 260 kg. Nova vas 13, Radovljica 15703

Prodam 6 mesecev brejo TELICO simentalko. Černivec 19, Brezje ☎ 79-919 15715

Prodam KRAVO simentalko po izbiri. Zasip, pri Mostaru 15717

Oddam mlade MUCE dobr dužini. ☎ 39-064 15730

Prodam 1 teden starega BIKCA. Tenetiše 1, Golnik 15767

Prodam dve KRAVI s teletom. Boščice 11, Bled 15778

Prodam TELICO brejo 8 mesecev. Cerin Drago, Davča 61, Železniki 15790

Prodam KOBILA z žrebetom. Justin Dušan, Doslovče 18, Žabnica 15797

Plemensko TELICO simentalko, brejo 7 mesecev, prodam. Aljančič, Bistrica 2, Duplje 15798

Prodam KOBILA sposobno za vsa kmečka dela. Potoče 19, Predvor 15799

Prodam 10 dni starega BIKCA simentalca. Brezje pri Tržiču 30, ☎ 51-959 15803

Prodam PRAŠIČE, težke od 40 - 60 kg. Sp. Brnik 60 15812

Prodam 10 dni staro telico in kobilici. Žabnica 57, ☎ 44-562 15817

Prodam 1/2 krave za v skrinjo. Češnjevec 5, Cerknje 15824

Prodam mlado OVCO. Podreča 26, Mavčiče, ☎ 40-225 15825

Prodam visoko brejo KRAVO simentalko ali zamenjam za jalovo telico. Dolinšek, Perovo 12, Kamnik 15850

Prodam kraške OVČARJE z rodovnikom. Starič Stane, Predosij 4, Kranj 15861

Prodam KRAVO v 8. mesecu brejosti. Dobovšek Anton, Sidraž 6, Cerknje 15865

V bližini Bleda prodam TELICO, staro 18 mesecev. ☎ 061/654-305

Prodam 4 leta staro KRAVO s tele-tom. Bled, Prešernova 56 15875

Prodam mlado kravo za zakol. Kozjek, Savska 47, Ribno Bled

Prodam kravo simentalko, 8 mesecev brejosti. Peračica 4, Brezje

Prodam TELETA starega 14 dñi. Sr. vas 41, Šenčur 15906

POGREBNE STORITVE

Nova vas 17
64240 Radovljica
tel: 064/73-365
(Jože Kristan, dipl.org.dela)

- krste, žare, žarne niše
- prevozi pokojnikov in žar
- urejanje dokumentov (matični urad, povrnitev pogrebne,...)
- humanitarne akcije na mestu vencev na grob
- osmrtnice, zahvale
- prodaja žalnih sveč
- elektronske sveče
- prodaja peska za grobove

OSMRTNICA

V 57. letu starosti je dotrpeла naša ljuba žena, mami, mama, sestra, teta, sestrična in svakinja

MARIJA WEITHAUSER

roj. Bitenc

Od nje se bomo poslovili v soboto, 27. oktobra 1990, ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

Zalujoči: mož Vinko, hčerka Mojca in sin Ljubo z družinama, sestra, brat in ostalo sorodstvo

Kranj, Javornik, Huje, Avstrija, 25. oktobra 1990

V SPOMIN

25. oktobra mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari ata

MARJAN GROS

s Planine

Vsi njegovi

Tiko, kakor je živel, brez slovesa je odšla.

Leto dni že v grobu spi,

a med nami še živi.

V SPOMIN

27. oktobra mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena in mama

JOŽICA OSREDKAR

Vsem, ki jo ohranjate v lepem spominu iskrena hvala.

Vsi njeni

Šutna, 27. oktobra 1990

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar veže nas.

So vezi močnejše.

Brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas.

(Mila Kačičeva)

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, sestre in tete

ALBINE ŠILAR

iz Zg. Bitenj

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala

Z zborna članov ZKS-SDP Tržič

SDP naj bo aktivna, a tudi prijetna stranka

Tržič, 22. oktobra - V ponedeljek so se v Tržiču po dolgem času spet sestali člani ZKS-SDP. Gost večera je bil Franci Pivec, član predsedstva CK ZKS - SDP. Tržički prenovitelji se ogrevajo za tri večje krajevne organizacije svoje stranke, osnovnih organizacij po delovnih kolektivih pa ne bo več.

Zbor je bil sklican predvsem zaradi priprav na kongres ZKS-SDP, ki bo jutri v Novi Gorici. Franci Pivec je na kratko orisal zgodovinsko pot KPS, njene temne in svetle točke. Čeprav je danes stranka SDP v nemilosti, je vendarle kar dosti prednosti, ki njenim članom vendarle lahko dajejo upanje na boljše čase v naši in evropski družbi. Predvsem gre tu za neizpodbitno dejstvo, da je v osvobodilnem boju prav komunistična stranka odigrala svojo odločilno vlogo in da današnja Evropa stoji na temeljih antifašizma. Antifašistična soli-

darnost je danes v Evropi močna in živa. Za prihodnje leto, ob 50-letnici nemške zasedbe Evrope, je napovedana po vsej Evropi vrsta srečanj antifašistov, da se javno zavrnejo vsa podstikanja in mednarodno podprtja tisto, kar je neizpodbitno.

Kongres v Novi Gorici bo zarisal nove smernice dela stranke SDP. Pomenil bo tudi pot h kadrovski strniti stranke.

Močan osip je razredčil tudi tržiške vrste nekdanjih komunistov in zdaj bodo naredili nov popis z anketnim vprašal-

nikom, na katerem področju bi član SDP v prihodnje hotel delati. Osnovnih organizacij ne bo več; v Tržiču se ogrevajo, da bi stranka SDP imela tri večje krajevne organizacije. V delovne skupine bodo sprejemali tudi nečlane; sploh naj bi bila prenoviteljska stranka bolj elastična in bi delovala po interesnih dejavnostih. V ekspanziji in agresivnosti drugih strank je postala SDP nekako potegnjena vase, premalo agresivna, je bilo med tržičkimi člani v ponedeljek slišati očitke. Potrjevali se bo morala z delom, z dogodki, s pobudami. Več naj bi bilo v stranki tudi družabnega življenja, da bo SDP ne le strogo politična, temveč tudi prijetna organizacija, ki bo privabljala mlade. ● D. Dolenc

6. seja jeseniških prenoviteljev

Po koncu prenove približno 600 članov

Jesenice, 24. oktobra — Šesta seja občinske konference ZKS - SDP je bila ob precej slabih udeležbi komajda sklepčna. Prenovitelji so tokrat obravnavali informacijo o poteku prenove stranke, seznanili pa so se tudi z novim statutom, deklaracijo in ostalimi kongresnimi dokumenti. Odločali so se tudi o izbiri imena stranke. Po njihovem naj bi se imenovala Stranka demokratične leve Slovenije.

Prenova stranke na Jesenicah še ni končana, po začetnih zapletih v poletnih mesecih pa je od septembra dalje v polnem teku. Do sedaj so zbrali nekaj nad 360 pristopnih izjav, članarino pa redno plačuje 540 članov. Do konca prenove naj bi na Jesenicah imeli okrog 600 članov. V osovnih organizacijah so razprave o kongresnih dokumentih naletale na zelo različne odmeve, saj so ponekod osovine organizacije že pred volitvami razpadle, drugod pa je bil odziv dokaj dober. Sta-

rnska struktura članov je dokaj neugodna, saj prevladujejo starejši. V pripravi je že ustavitev Zeleni frakcije in Ženske frakcije. Na seji so sprejeli sklep, da mora biti prenova končana do programsko volilne konference, ki bo konec novembra ali v začetku decembra.

Pri obravnavi kongresnih dokumentov so ugotovili, da so bili v osovnih organizacijah posredovani zelo različno, ter da je bil glavni delež razprav namenjen političnim razmeram v občini,

republiki in državi. Glede statuta stranke je bilo sicer slišati nekatere pripombe, v glavnem pa je bil deležen velike podpore, glede Deklaracije o socialnodemokratiski prenovi Slovenije pa ni bilo pripombe.

Na seji so se člani občinske konference dogovorili, kakšno novo ime stranke bodo zastopali na kongresu. Poleg več kot dvajset različnih imen, so bili v nekaterih osovnih organizacijah deležni tudi očitkov, da se preveč posvečajo izbirni imeni, premalo pa delu v programu stranke. Na koncu je prevladalo mnenje, naj se stranka imenuje Demokratična levična Slovenija, saj so menili, da je bilo ime Stranka demokratične prenove aktualno samo v predvolilnem obdobju. M. G.

Nerealna knjižna vrednost

Alplesova toplarna samostojno podjetje

Škofja Loka, 22. oktobra - Občinski izvršni svet naj bi v imenu lastnikov 86 družbenih in 160 lastniških stanovanj Na Kresu v Železnikih podpisal pogodbo o ustanovitvi družbenega podjetja za proizvodnjo in distribucijo toplotne energije Toplarna Železniki kot družbe z omejeno odgovornostjo.

Ustanoviteljski delež občine kot naslednice samoupravne stanovalne skupnosti znaša dobro biti dvanajst odstotkov (po uveljavitvi nove zakonodaje v stanovalniškem gospodarstvu bo delež predvidoma prešel na skupnost lastnikov stanovanj), delež Alplesa blizu 39 odstotkov, Iskre dobro biti sedemnajst, Nika nekaj več kot šestnajst odstotkov, medtem ko so deleži ostalih soustanoviteljev novega podjetja, po katerih se bo meril tudi vpliv pri upravljanju podjetja, nizji: osovnina šola in krajevna skupnost imata vsaka po nekaj več kot šest odsto-

tkov, Čevljarna Ratitovec in ABC Loka po dober odstotek, manj kot odstotek pa še Tehnica, PTT Kranj, Kmetijska zadružna, Kino Sora in Miha Kemperle.

Tovarna Alples, pod katere streho deluje toplarna, se je ob reorganizaciji odločila za izločitev toplarne, ki ji očitno ne prima dobčka, razen tega pa jo čaka še dokaj zahtevna in draga tehnološko-ekološka sanacija, ki bo tako padla na pleče novega podjetja. Znano je namreč, da je bilo ogrevanje iz Alplesove toplarne vsa leta najcenejše v občini. Po podatkih iz oktobra je sta-

lo 4,27 dinarja za kvadratni meter, medtem ko so ga v Gorenjski vasi, denimo, plačali po 5,59 dinarja in na Racovniku (zdravstveni dom) celo po 9,42 dinarja. Ko bo toplarna prešla v samostojno podjetje (novega zakona o komunalni dejavnosti še ni, najbrž pa bo postala javno podjetje), ogrevanje najbrž ne bo več tako poceni, saj za njo ne bo več stal "dobri striček" Alples.

Škofjeloški izvršni svet se je s predlogom ustanoviteljske pogodbe za podjetje Toplarna, ki jo bo vodil Samo Primožič, strinjal, zahteval pa je, da se njen premoženje realno ovrednoti. Po knjižni vrednosti namreč znaša vrednost osovnih in obratnih sredstev le dobrih 12,7 milijona dinarjev. ● H. Jelovčan

Se je KS Gorenja vas res zainvestirala?

Telefoni do konca leta

Gorenja vas, 25. oktobra - Po objavi v torku v Gorenjskem glasu, da se je KS Gorenja vas zainvestirala in da je za telefonski kabel do Hotavelj zmanjkal denarja, so nas poklicali iz krajevne skupnosti in odločno povedali, da informacija ni točna in je dvoumna.

Naročniki s Hotavelj, ki so prav tako kot vsi ostali (pred mesecem, dvema vključenja na območju Gorenje vasi), do konca septembra letos poravnali dodatno obveznost (še 500 DEM) na podlagi aneksa številka 2 k osovnemu pogodbi izpred dveh let, morajo (tako piše v aneksu) dobiti telefon do konca leta. Res je, da vsi stroški za dokončanje investicije še niso pokriti, vendar na podlagi ustaljenega in dogovorenega načina financiranja gradnje telefonije v škofjeloški občini do zdaj, ugotavljajo v krajevne skupnosti, da so naročniki in krajevna skupnost svojo (finančno) obveznost poravnali. ● A. Ž.

Sicer pa je podatek, da manjka še 600 tisoč dinarjev, le groba ocena, ki jo je bilo treba predložiti za razpravo v izvršnem svetu. Vendar takrat na primer še ni bil znan izvajalec. Najugodnejši tudi ta trenutek še ni izbran, vendar pa v krajevni skupnosti skupaj s strokovno službo PTT vztrajajo, da se akcija konča do roka in s čim manjšimi stroški. Tako na primer potreben 250-parni kabel do Hotavelj že imajo. Koliko denarja bo še treba za dokončanje izgradnje in vključitev naročnikov s Hotavelj, pa bo točno znano v nekaj dneh. Vsekakor pa manjkajoči znesek (kakršen že pač bo) ne gre razlagati, da se je krajevna skupnost zainvestirala; že zaradi dosedanjega ustaljenega načina financiranja gradnje telefonije v občini ne.

Takšno je torej sporočilo iz krajevne skupnosti. Obsirnejši zapis pa bomo objavili v prihodnji ali naslednji številki Gorenjskega glasa. ● A. Ž.

Najprijetnejše planinsko domovanje

V visokogorju Prehodavci

Ljubljana, 20. oktobra - Upravni odbor Planinske zveze Slovenije je med današnjo 3. sejo ocenil letošnjo planinsko sezono. Med drugim se je seznanil tudi z rezultati akcije "Iščemo najprijetnejše planinsko domovanje", ki so jo zaključili pred slabim mesecem.

Akcija se je začela z objavo seznama planinskih postojank 1. julija letos v Nedeljskem dnevniku, kjer so do sredine septembra predstavili več koč in objavili kupone za glasovanje o njihovi priljubljenosti. Skupno so zbrali 678 glasov, ki so jih obiskovalci dodelili postojankam, razvrščenim v tri skupine po kriteriju dostopnosti.

Med visokogorskimi kočami je največ glasov dobila Zasavska koča na Prehodavcih, tesno za njo pa sta se uvrstila Triglavski dom

na Kredarici in Češka koča na Spodnjih Ravneh. Med sredogorskimi postojankami so prava tri mesta zasedli Poštarski dom na Vršču, Mozirska koča na Golteh in Dom na Menini planini, med lahko dostopnimi postojankami pa Dom planincev v Logarski dolini, Tičarjev dom na Vršču in Koča Vrh nad Rovtami.

Negativnih ocen postojank je bilo presegajočo malo. Planince najbolj moti gostilniško vzdušje v kočah in nečistoča v okolici. Da bi odpravili tudi take pomanjkljivosti, v Planinski zvezi Slovenije nameravajo ocenjevanje postojank v prihodnjem letu še razširiti med večji krog planincev. Z akcijo bodo skušali tudi preusmeriti pretevilen obisk postojank iz osrednjih Julijcev v prijetje postojank v drugih delih Alp in izven visokogorja. S. Saje

Še vedno neizkorisčene priložnosti

Kranj, oktobra - Zadnji sejem stanovanske opreme je bil dokaj uspešen, saj je pritegnil okrog 30.000 obiskovalcev. Kvaliteto je dalo podjetništvo, svoj prostor je imela tudi kultura, premalo pa je ta sejem izkoristila kranjska industrija.

"Zadnji sejem ocenjujemo kot zelo uspešen," je povedal Franci Ekar, direktor PPC Gorenjski sejem Kranj, "ker prava je vedno sredi gospodarskih stresov. Prodali smo skoraj 11.000 vstopnic - prejšnja leta le 2 do 3.000 - brezplačno, na gobarsko razstavo, pa je prišlo toliko učencev osovnih in srednjih šol, vojakov JLA in

drugi, da je bilo vsega blizu 30.000 obiskovalcev.

Z uspešnostjo sejma so se pojavili tudi razstavljalci; če bi se bolje pripravili, predhodno z opozorili na popuste, bi še bolje iztržili. Predstavilo se je veliko število lesnih proizvajalcev, na vsakem koraku je bilo čutiti nove kakovosti. Žal pa ni bilo tu kranjske industrije, ki se otepa z največjimi problemi: Tekstilindusa, Iskre, Iskra Ero je odlično prodajal, prav tako blejske Vezene, kar potrjuje, da zanimanje ljudi je, le ponuditi je treba. In vse naj bo na prodaj. Samo kazati blago, je za podjetje materialna škoda. Prostori enako stane.

Posebno vabljeni so bili razstavljeni avtomobili; prvič so se obiskovalci tu srečali s svetovno kvaliteto in izbiro dragih avtomobilov.

Sklenili smo, da bo vsak sejem prikazal tudi del kulture gorenjskega, slovenskega pa tudi širšega prostora. Tokrat smo brezplačno dali prostor ra-

Popravek

V torkovi številki smo v zapisu o cenah v avtošolah zapisali, da je v avtošoli Juče v Tržiču cena tečaja med zasebniki najvišja - 400 din. Vodstvo šole nas je obvestilo, da je pri posredovanju informacije prišlo do nesporazuma. Omenjeni znesek poleg cene tečaja vključuje tudi izposojevalnilno za knjige cestoprometnih predpisov.

Industrijska prodajalna KTL, Lepenka, p.o., Tržič, Tel: 064/50 044

LOTOS

toaletni program LOTOS
birski program HERMES
izdelki iz lepenke
izdelki iz papirja
izdelki iz kartona

NOVO NA DETELJICI V TRŽIČU